

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

उस्मानाबाद जिल्हा

१९९९-२०००

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा
सामाजिक व आर्थिक
समालोचन

उस्मानाबाद जिल्हा
1999-2000

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा उस्मानाबाद

1999 - 2000

अ लु क्र म णि का

तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
भाग - 1		
1.	दृष्टीक्षेपांत जिल्हा उस्मानाबाद (सामान्य माहिती व महाराष्ट्राशी तुलना)	1 ते 8
2.	जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन	1 ते 21
भाग - 2		
3.	जिल्हा सांख्यिकी गोपवारा	1 ते 219

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा: उस्मानाबाद

1999 - 2000

भाग - 2

अनुक्रमणिका

तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्र.
	क्षेत्रफळ आणि लोकसंख्या	
1.1	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे तहसिल निहाय क्षेत्रफळ	1
1.2	1951 पासून लोकसंख्येमधील दशवर्षिय फरक	2
1.3	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्येच्या गटानुसार गावांचे तहसिल निहाय वर्गीकरण	6
1.4	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तहसिल निहाय वर्गीकरण	8
1.5अ	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे काम करणारे व न करणारे घांची तहसिल निहाय संख्या	10
1.5ब	1991 च्या जनगणनेनुसार सुल्यता काम करणा-या व्यक्तींची उधोगगट क्षेत्रनिहाय विभागणी	12
1.6	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे जिल्ह्यातील लोकसंख्येचे वर्गीकरण	13
1.7	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे तहसिल निहाय अनु.जाती, अनु.जमाती व नचबौध्द घांची अकडेवारी.	15
1.8	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे भिंती, छपरे घासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्री नुसार घरांचे वर्गीकरण	17
1.9	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण नागरी कुटुंबाचे वर्गीकरण	18
1.10	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे घरे व त्यांचा वापर	20
	हवामान	
2.1	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या	22
2.2	निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान	26

तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्र.
	<u>कृषि</u>	
3.1	तहसिल निहाय जमिनीचा वापर	27
3.2	तहसिल निहाय निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र	29
3.3	मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पन्न व एकूण उत्पादन	35
3.4	विविध साधनांनी ओलिताखाली असलेले तहसिल निहाय क्षेत्र	36
3.5	निरनिराळ्या पिकाखालील ओलितांचे तहसिल निहाय क्षेत्र	37
3.6अ	तहसिल निहाय सिंचन विहिरी व इतर विहिरी	41
3.6ब	तहसिल निहाय विधुत पंप व हात पंपाची माहिती	42
3.7	विहिरीखेरीज लघु पाटबंधा-घाची कामे.	43
3.8	मध्यम व मोठ्या प्रकल्पांमुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे	45
3.9	199०-91 च्या कृषि गणनेनुसार विहित धारण जमिनीची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ, ओलिताखाली असलेल्या विहित धारण जमिनी आणि ओलित ओलित निव्वळ क्षेत्र व वहितांच्या प्रकारानुसार आणि क्षेत्रफळानुसार वहित जमिनीची संख्या	50
3.10	1997 च्या पशु गणनेनुसार तहसिल निहाय कृषि विषयक अवजारे	54
3.11	दुष्काळ, टंचाई सदृश्य परिस्थितीची तहसिल निहाय माहिती.	55
3.12	टंचाईच्या पूर्वतिहासानुसार कठीण व टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबतची माहिती.	56
	<u>पशुसंवर्धन, वने व मत्स्य व्यवसाय</u>	
4.1	1997 च्या पशु गणनेनुसार तहसिल निहाय पशुधन	57
4.2	तहसिल निहाय पशुवैधकीय संस्था	
4.3	रोगाच्या प्रकारानुसार पशुंच्या मृत्यूची संख्या	64
4.3अ	तहसिल निहाय विविध पशुवैधकीय संस्थांचे कार्य	67
4.4ब	मान्यता प्राप्त पशुवधगृहे आणि पशुवधगृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या	68
4.5	जिल्ह्यातील वनक्षेत्र	69
4.6	जिल्ह्यातील मुख्य व गौण वन उत्पादने	70
4.7	जिल्ह्यातील भुजल मत्स्य व्यवसाय	71
	<u>उद्योग व विज</u>	
5.1	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या	72
5.2	चालू कारखान्याचे कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण	74

तशता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्र.
5.3	कामाच्या दिवसाच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण	76
5.4	उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबींची आकडेवारी	78
5.5	रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारी	79
5.6	व्यावसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम	81
5.7	कर्मचारी गणना जिल्ह्यातील कर्म्या-घांची संख्या	82
5.8	निरनिराळ्या उद्योगांकरिता रोजगार	83
5.9	जिल्ह्यातील विधुतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या	84
5.10	विजेचा वापर	86
5.11	1998 च्या आर्थिक गणनेनुसार कृषि व बिगर कृषि उद्योग	87
5.12	1998 च्या आर्थिक गणनेनुसार प्रमुख उद्योग गटानुसार (कृषि व बिगर-कृषि) सर्वसाधारण पणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या	89
5.13	1998 च्या आर्थिक गणनेनुसार महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषि अस्था-पनांची संख्या	90
5.14	1998 च्या आर्थिक गणनेनुसार महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषि व बिगर कृषि अस्थापनांतील कामगारांची संख्या	91
5.15	1998 च्या आर्थिक गणनेनुसार कृषि आणि बिगर कृषि अस्थापना (सर्व उद्योग गट एकत्र)	92
5.16	1998 च्या आर्थिक गणनेनुसार प्रमुख उद्योग गटानुसार सहकारी-औद्योगिक संस्था व रोजगार-घांची संख्या	93
5.17अ	1998 च्या आर्थिक गणनेनुसार उत्पादन व हुरुस्ती सेवा या उद्योग गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांचे आकारमान गटानुसार संख्या	94
5.17ब	1998 च्या आर्थिक गणनेनुसार उत्पादन व हुरुस्ती सेवा या उद्योग गटातील अस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	95
5.18अ	1998 च्या आर्थिक गणनेनुसार घाऊक व किरकोळ व्यापारी स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	96
5.18ब	1998 च्या आर्थिक गणनेनुसार घाऊक व किरकोळ अस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	97

क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्र.
5.19अ	1998 च्या आर्थिक गणनेनुसार सांख्यिक सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणाऱ्या कामगारांची आकारमान गटातुसार संख्या	98
5.19ब	1998 च्या आर्थिक गणनेनुसार सांख्यिक सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणाऱ्या कामगारांची आकारमान गटातुसार संख्या	99
5.20अ	1998 च्या आर्थिक गणनेनुसार सर्व उद्योग गट मिळून स्वकार्यरत एकत्र उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणाऱ्या कामगारांची आकारमान गटातुसार संख्या	100
5.20ब	1998 च्या आर्थिक गणनेनुसार सर्व उद्योग गट मिळून स्वकार्यरत एकत्र आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणाऱ्या कामगारांची आकारमान गटातुसार संख्या	101
	सहकार	
6.1	जिल्ह्यातील विविध प्रकारच्या संस्था	102
6.2	जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या संस्थांची माहिती.	103
6.3	जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची लेखा परिक्षा वर्गाप्रमाणे वर्गवारी	104
6.4	जिल्ह्यातील राज्य आणि जिल्हा पातळी सहकारी बँकाचे कार्य	105
6.5	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य	106
6.6*	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य	
6.7*	जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी (लॅप्स) संस्थांचे कार्य	
6.8	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांनी दिलेली कर्जे	109
6.9*	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा सहकारी संस्थांनी दिलेली पिक कर्जे	
6.10*	जिल्ह्यातील आदिवासी शेतकरी सहकारी संस्थांनी दिलेली कर्जे	
6.11	जिल्ह्यातील बिगर कृषि पतसंस्थांचे कार्य	110
6.12	जिल्ह्यातील जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य	111
6.13	जिल्ह्यातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य	114
6.14	जिल्ह्यातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा यांचे महत्वाचे कार्य	115
6.15	जिल्ह्यातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती	117
6.16	जिल्ह्यातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे	125

तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्र.
	वैधकीय आरोग्य सेवा	
7.1	सार्वजनिक व अर्थ सहाय्यीत संस्थांमार्फत उपलब्ध असलेल्या वैधकीय सुविधांची तहसिल निहाय माहिती	126
7.2	नोंदणी केलेल्या जन्म मृत्यूंची संख्या	128
7.3	जिल्ह्यातील विविध कारणांनुसार मृत्यूंची संख्या	129
7.4	जिल्ह्यातील माता बाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणी	130
7.5	जिल्ह्यातील कुटुंब नियोजन केंद्रांची संख्या	131
	शिक्षण	
8.1	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे तहसिल निहाय साक्षरता	132
8.2	शैक्षणिक संस्था व शिक्षकांची संख्या	133
8.3	पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांची स्थर निहाय संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी	134
8.4	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्थांची माहिती.	136
8.5	आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणारी मोफत शिक्षणाची सवलत याबाबतची माहिती	138
8.6	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च	139
8.7	जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालय) व तांत्रिक शाळा आठवी ते बारावी	141
8.8	जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षण केंद्रे	142
8.9	शिक्षकांकरीता प्रशिक्षण संस्था	143
	परिवहन व दळणवळण	
9.1अ	जिल्ह्यातील रेल्वे मार्गांची लांबी	144
9.1ब	जिल्ह्यातील रेल्वे स्थानकांची तहसिल निहाय घादी	145
9.2	प्रकार व पृष्ठ भागानुसार रस्त्यांची लांबी	146
9.3	जिल्ह्यातील वापरात असलेल्या मोटार वाहनांची संख्या	148
9.4	महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतूक आकडेवारी	149
9.5	महत्वाच्या रस्त्यावरील वाहतूक गणना	150
9.6	जिल्ह्यातील पोस्ट, तार घरे, दूरध्वनी सेवा व दूरदर्शन संच घांची आकडेवारी	153
	स्थानिक संस्था	
10.1	स्थानिक संस्थेचे उत्पन्न व खर्च	154
10.2	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च	155

सप्त क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्र.
10.3	जिल्हा परिषदेचे बाबवार उत्पन्न व खर्च	158
10.4	नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च	160
	नियोजन विषयक माहिती	
11.1	विविध विकास शिर्षाखालील झालेला योजनांतर्गत खर्च	162
11.2	योजनांखालील महत्वाची भौतीक साधने	165
11.3	रोजगार हमी योजना	174
11.4	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे व त्यावरील रोजगार व खर्च	175
11.5	पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाईसंबंधी केलेल्या उपाय योजना	176
11.6	संकरित अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र	177
11.7	रासायणीक सतांचे वाटप	178
11.8	जिल्ह्यातील साखर कारखाने	179
11.9	जिल्ह्यातील दुग्ध संस्थांची माहिती	182
11.10	अवर्षण प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती	181
11.11*	एकात्मिक आदिवासीविकास कार्यक्रमाची प्रगती व त्यावरील तरतूद खर्च	
11.12-	विस कलमी कार्यक्रम	182
11.13	विशेष घटक योजना	183
11.14अ	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (लोकसभा मतदार संघ)	184
11.14ब	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानसभा मतदार संघ)	185
11.14क	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानपरिषद मतदार संघ)	186
	किंमती व निर्देशांक	
12.1	निवडक शेतीमालाच्या सरासरी धाऊक किंमती	187
12.2	जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या सरासरी	189
12.3	सोलापूर केंद्रांचे कामगारांचे ग्राहक किंमती निर्देशांक	195
	न्याय, पोलिस व कारागृहे	
13.1	जिल्ह्यातील पोलिस दलांची एकूण संख्या	196
13.2	गुन्ह्यांसंबंधी आकडेवारी	197

तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्र.
13.3	तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगार	199
13.4	तुरुंगात दाखल झालेल्या गुन्हेगारांची वधोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण	200
13.5	दिवानी व फौजदारी न्यायालयात निकालात काढलेली कामे	201
<u>बँका, संयुक्त भांडवली संस्था व विमा</u>		
14.1	बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकांची संख्या व त्यांच्या ठेवी व कर्जे	202
14.2	संयुक्त भांडवली संस्था	203
14.3	उतरविलेल्या विमा पत्राची संख्या व विम्याची रक्कम	203
<u>संकीर्ण</u>		
15.1	चित्रपट गृहां विषयी आकडेवारी	204
15.2	जिल्हयातील गोळा केलेली अल्प बचतीची रक्कम	205
15.3	तहसिल निहाय गोळा केलेला जमिन महसूल	206
15.4	छापखाने, छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमान पत्रे-नियत कालीके	207
15.5	स्वस्त धान्य दुकानाला पुरविलेले तांदुळ, गहू, साखर	209
15.6	मागणी व वसूल केलेले धान्य	209
15.7	1999 मधील लोकसभा व 1999 मधील विधानसभा निवडणूक घासबंधी आकडेवारी	210
15.8	अधिकारी व प्रवासी घांच्यासाठी असलेल्या बंगल्यांची तहसिल निहाय यादी	211
15.9	निवडक निदेशांकाचे कल	214

टीप : - नव्यामधील माहिती त्रिरंक आहे.

दृष्टिक्षेपात जिल्हा : - उस्मानाबाद.

अ.क्र.	बाब	परिमाण	उ.बाद	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
एक.	प्राकृतिक स्थान			
अ)	भौगोलिक स्थान			
	1) उत्तर अक्षांश	अंश	17.35 ते 18.4 अंश	16.4 ते 22.1 अंश
	2) पूर्व रेखांश	अंश	75.16 ते 76.4 अंश	72.6 ते 80.9 अंश
ब)	हवामान			
	तापमान		1998	1999
	1) किमान	डिग्री सेल्सियस	10.1	2.4
	2) कमाल	डिग्री सेल्सियस	43.1	47.7
	3) पर्जन्य	मि. मि.	721.16	1292.53
क)	प्रशासकीय विभाग		1999-00	1999-00
	1) तहसिल	संख्या	8	326
	2) पंचायत समित्या	संख्या	6	320
	3) टंचाईग्रस्त तालुके	संख्या	0	उ. ना.
	4) एकात्मिक ग्रामिण विकास प्रकल्प	संख्या	6	--
	5) शहरे	संख्या	8	336
	6) गावे (एकूण)	संख्या	722	43864
	1) निर्जन	संख्या	6	2613
	2) वस्ती असलेली	संख्या	716	41251
	7) क्षेत्रफळ	चौरस कि.मी.	7512.4	307713
दोन	प्रशासकीय संस्था		1999-00	1999-00
	1) पंचायत समित्या	संख्या	6	320

1	2	3	4	5
	2) महानगरपालिका	संख्या	-	15
	3) नगरपरिषदा	संख्या	8	228
	4) कटक मंडळे	संख्या	-	7
	5) ग्रामपंचायती	संख्या	616	27627
				(31 Dec 97)
	6) पोलीस ठाणी	संख्या	11	925
	7) पोलीस औट पोस्ट	संख्या	14	1584
तीन	लोकसंख्या (1991)			
	1) ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	1282	48396
	2) नागरी लोकसंख्या	आकडे हजारात	194	30541
	3) एकूण लोकसंख्या	आकडे हजारात	1276	78937
	4) अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	209	8758
	5) अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	टक्केवारी	16.64	11.09
	6) अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	22	7318
	7) अ.ज. लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	टक्केवारी	1.76	9.27
	8) पुरुष	आकडे हजारात	659	40826
	9) स्त्रिया	आकडे हजारात	617	38112
	10) स्त्रि- पुरुष प्रमाण	1000, पुरुषा-मार्गे स्त्रियांचे प्रमाण	937	934
	11) घनता	दर चौंस कि. मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या	170	257
	12) साक्षरतेचे प्रमाण 1991			
	1) एकूण	टक्केवारी	54.27	64.08
	2) पुरुष	टक्केवारी	68.39	76.2
	3) स्त्रिया	टक्केवारी	39.16	52.3

1	2	3	4	5
चार	4) राज्यामध्ये जिल्ह्याचा क्रमांक कृषी (अस्थाई)	संख्या	24	-
			1995-96	1998-99
	1) भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	749	30758
	2) जंगलव्याप्त क्षेत्र त्याची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी	हजार हेक्टर टक्केवारी	4 0.53	5366 17.45
	3) शेतीला उपलब्ध नसलेली जमीन			
	अ) बिगर शेती वापरा- खालील जमीन	हजार हेक्टर	15	1239
	ब) पडीक आणि लाग- वडी लागू नसले- ली जमीन	हजार हेक्टर	6	1702
	क) एकूण (अ + ब)		21	2941
	4) पडीक जमिनीव्यति- रिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन			
	1) कायम गुरे चरण आणि इतर	हजार हेक्टर	17	1341
	2) झाडे झुडूपंखालील जमीन	हजार हेक्टर	1	222
	3) लागवडीयोग्य परंतु पड जमीन	हजार हेक्टर	41	888
	5) पडीक जमीन			
	1) चालू पड	हजार हेक्टर	44	1132
	2) इतर पड	हजार हेक्टर	27	1139
	6) पिका खालील क्षेत्र			
	1) पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	592	17732
	2) हुसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	145	4423

1	2	3	4	5
	3) एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	738	22155
	7) ओलित क्षेत्र		1995-96	1999-00
	1) निव्वळ ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	99	2568
	2) एकूण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	119	3374
	8) महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र (अन्नधान्य)	हजार हेक्टर	70	13642
	9) वहित धारण जमीन अंतिम (1998 - 91)			
	1) 2 हेक्टर पेक्षा कमी	संख्या हजारात	104	6003
	2) 2 ते 10 हेक्टर	संख्या हजारात	106	3297
	3) 10 हेक्टर पेक्षा जास्त	संख्या हजारात	7	171
				1999-00
	10) जमीन महसूल वसुली (1998 - 99)	लाख रुपये	1.89	92.00
	11) जिल्हा परिषदेचा उपकर	हजार रुपये	3758	उ.ना.
	12) पंचायत समित्याचा उपकर	हजार रुपये	21409	उ.ना.
पाच	पशुसंवर्धन (पशुगणना (1997)		अस्थाई	
	1) एकूण प्रशुधन	संख्या हजारात	933	39793
	2) गाई व बैल	संख्या हजारात	379	17949
	3) म्हशी व रेडे	संख्या हजारात	147	6494
	4) मेंढ्या	संख्या हजारात	54	
	5) शेळ्या	संख्या हजारात	290	14716
	6) कांबड्या व बदके	संख्या हजारात	559	34984
सहा	सहकार (1999-00)			
	1) सहकारी संस्था	संख्या	2629	152745
	2) प्राथमिक कृषि सहकारी	संख्या	459	20529
	3) प्राथमिक कृषि सहकारी पथसंस्थांची सभासद संख्या	संख्या हजारात	264	9750
	4) सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	1009 871	22096
	5) प्राथमिक कृषि पतसंस्थानी दिलेली कर्जे	रुपये काटीत	128.84	2646

1	2	3	4	5
सात	जलसिंचन (1998 - 99) च्या अखेरपर्यंत पूर्ण झाले- ले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र 1) मोठे प्रकल्प संख्या 3 2) मध्याम प्रकल्प संख्या 16 1 व 2 चे लाभक्षेत्र हजार हेक्टर 40(सु) 3) लघुप्रकल्प (राज्यक्षेत्र) संख्या 32 लाभक्षेत्र हजार हेक्टर 10 4) सिंचन विहिरीखाली भिजणारे क्षेत्र हजार हेक्टर 73		जून 98 जून-99	जून-99 उ.ना. 2187 उ.ना. 1400
आठ	उद्योग 1998 अखेर 1) नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या संख्या 53 2) नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या (उत्पादन चालू कारखाने) संख्या 40 3) सहकारी साखर कारखान्यांची संख्या 98-99 संख्या 2 4) सहकारी साखर कारखान्यातील उत्पादन (1998-99) हजार मॅटन 119.40 5) सर्व सूत गिरण्यांची संख्या (1998-99) संख्या 5		1999	1999अखेर 33626 28678 188 6356 226
नऊ	वीज दि.31/3/00 अखेर 1) वीज पुरवठा केलेली शहरे व वडे संख्या 8 2) विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या संख्या 722 3) वीज पुरवठा केलेले विज पॅंगर(मार्च 00 पर्यंत) संख्या हजारत 68 4) बसविण्यात आलेली गोबरगॅस संयंत्रे 2000 संख्या 9960			उ.ना. उ.ना. 2274 उ.ना.

1	2	3	4	5
दहा	सार्वजनिक आरोग्य 1999		1999-00	1999-00
	1) रुग्णालये	संख्या	8	887
	2) दवाखाने (P.H.C. म्हणून	संख्या	14	1396
	श्रेणीवाढीसुळे संश्लेषित घट			
	3) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	46	1762
	4) प्रा. आरोग्य पथके	संख्या	-	169 अस्थाई
अकरा	शिक्षण 1997-98		1998-99	1999-00
	1) एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	1045	65338
	2) प्रा. शाळेतील विद्यार्थी	संख्या "000"	218	12232
	3) प्रा. शाळेतील शिक्षक	संख्या "000"	6	314
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे	संख्या	36	39
	शाळेतील विद्यार्थी			
बारा	माध्यमिक शिक्षण उच्च		1998-99	1999-00
	माध्यमिक सह (1997-98)			
	1) दुय्यम शाळा	संख्या	290	14918
	2) शाळेतील एकूण	संख्या "000"	117	8746
	विद्यार्थी			
	3) शाळेतील शिक्षक	संख्या "000"	4	240
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे	संख्या	33	36
	माध्यमिक शाळेतील			
	विद्यार्थी			
तेरा	उच्च शिक्षण (1998-99)		1998-99	1999-00
	1) संख्या	संख्या	27	1541
	2) एकूण विद्यार्थी	संख्या "000"	20	928
चौदा	अ) प्रौढ शिक्षण		1995-96	उ. ना.
	1) प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	2056	उ. ना.
	2) प्रौढांची उपस्थिती (साक्षर)	संख्या "000"	99	उ. ना.
	ब) तांत्रिक व्यवसाय		1999-00	1999-00
	शिक्षण			
	1) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	9	616
	अ) शासकीय	संख्या	6	347
	ब) अशासकीय	संख्या	3	269
	2) शासकीय व अशासकीय			
	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची			
	प्रवेश क्षमता	संख्या	1849	94488

1	2	3	4	5
	3) पदवी अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	2	128
	4) पदविका अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता.	संख्या	280	35309
	5) व्यवसाय शिक्षण संस्था (माध्य. व उच्च माध्य. गट) व त्यांची प्रवेश क्षमता.	संख्या	1	182
	पंधरा परिवहन आणि दळणवळण (मार्च 2000 अखेर)	संख्या	180	32244
	1) एकूण रेल्वे मार्ग लांबी	संख्या	23	उ. ना.
	2) स्त्यांनी जोडलेली गावे	संख्या	2971	उ. ना.
	अ. बासोही	कि.मी.	30	5396
	ब. इंगामी	कि.मी.		(1999-00)
	3) एकूण स्त्यांची लांबी (पृष्ठांकीत)	संख्या	892	34744
	4) राष्ट्रीय महामार्गांची लांबी	संख्या	24	3501
	5) राज्य महामार्गांची लांबी	कि.मी.	5583	213951
	6) महत्वाच्या जिल्हा स्त्यांची लांबी	कि.मी.	227	3735
	7) इतर जिल्हा स्त्यांची लांबी	कि.मी.	883	33165
	8) ग्रामीण स्त्यांची लांबी	कि.मी.	1419	46473
	सोळा एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	कि.मी.	1136	43005
	1) दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबे (1992-93) च्या सर्वेक्षणाद्वारा	कि.मी.	1499	87573
			1992-93	1997-98
			1.69	39.19
				(अस्थाई)

1	2	3	4	5
	स्वर्ण जयंती ग्राम स्वरो- जगार योजना			1999-00
सतरा	स्वरोजगाराची संख्या रोजगार निर्मिती 99-00	संख्या	उ.ना.	87994
	अ. रोजगार हमी योजना ब. जवाहर ग्राम समृद्धी योजना 1999 अखेर	म.दि.लाखात म.दी.लाखात	उ.ना.	949.41
आठरा	अदिवासी कल्याणकारी योजना अदिवासी करिता आश्रमशाळा विद्यार्थी		1997-98	1997-98
	एकोणीस मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना	संख्या संख्या	6 720	731 248298
1.	मागासवर्गीयांसाठी वस्तीगृहे		1997-98	1994-95
2.	वस्तीगृहात रहाणारे विद्यार्थी	संख्या	8	192
	वीस जिल्हा निधीयोजना 1999-00	संख्या	490	12797
1.	वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद	रुपये कोटीत	20.70	4219.42
2.	अनुशेषभरण काढण्यासाठी मंजूर तरतूद	रुपये कोटीत	28.98	379.55
	एकवेवीस नागरी पुर्वठा 99-00			
1.	रास्त भावाचे दुकाने	संख्या	1003	46705
2.	पुरविलेला एकूण हाठा			
अ.	गहू	हजार टन	2403	1067
ब.	तांदूळ	हजार टन	900	439
3.	शासकिय गोदामे 30.6.2000 साठविण्याची क्षमता जून 2000 अखेर	संख्या मे.टन हजार टनात	28 17	994 584

टीप:-उ.ना. = उपलब्ध नाही.

आधार:- 1. अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

2. जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, उस्मानाबाद.

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन १९९९-२०००

जिल्हा : उस्मानाबाद

महाराष्ट्र कुलस्वामिनी श्री. तुळजाभवानी देवीच्या तुळजापूर येथील प्राचीन मंदीरामुळे या जिल्ह्यास आगळे महत्त्व प्राप्त झालेले आहे. उस्मानाबाद शहराच्या नजीकच्या पगीसरातील डोंगरभ्रंणीत असलेली अतीप्राचीन व ऐतीहासीक दृष्ट्या महत्त्वाची जैन लेणी धाराशीवाची या नावाने संबोधली जाते. उस्मानाबाद हे शहर धाराशीव या नावाने ओळखले जात असे. उमरगा तहसीलमधील अचलेर या गावी असलेली हेमाडपंथी प्राचीन शिवमंदीरे व त्यांच्या जवळच असलेली नगरी व प्राचीन काळी मुठंब नगरी (सध्याचे मुरुम) या नावाने भरभराटीस असलेली नगरी ही पण प्राचीन व ऐतीहासीक दृष्ट्या महत्त्वाचे होत. जिल्ह्यातील तेर हे गाव अती प्राचीन कालापासून प्रसिध्द आहे. कूथलगोरी हे जैनाचे प्रसिध्द तिर्थस्थळ ही या जिल्ह्यात आहे. परंडा तहसीलमधील माणकेश्वर येथील हेमाडपंथी मंदीर हे शिल्पकलेचा एक उत्कृष्ट नमुना म्हणून पाहण्यास मिळतो.

२/- हा जिल्हा पूर्वीच्या हैदराबाद राज्यातील मराठवाडा म्हणविला जाणा-या मराठी भाषीक जिल्ह्यापैकी एक आहे. द्विभाषीक राज्याच्या स्थापनेच्या वेळी म्हणजे १९५६ साली हा जिल्हा मराठवाड्यातील उर्वरित चार जिल्ह्यांसह मुंबई या द्विभाषीक राज्यात समाविष्ट करण्यात आला. स्वतंत्र महाराष्ट्र राज्याच्या स्थापनेनंतर या जिल्ह्याचा महाराष्ट्र या मराठी भाषीक राज्यामध्ये समावेश करण्यात आला. बीड, औरंगाबाद, नांदेड व परभणी या मराठवाड्यातील अन्य जिल्ह्यांबरोबर उस्मानाबाद जिल्ह्यासह सध्याचा औरंगाबाद या स्वतंत्र महसूल विभागाची स्थापना करण्यात आली.

३/- १९८१ च्या जनगणने पर्यंत लातूर ही या जिल्ह्यातिल एक-तहसिल होती परंतु, ऑगस्ट १९८२ मध्ये या जिल्ह्याचे विभाजन होऊन पूर्वीच्या जिल्ह्यातील लातूर, औसा, उदगीर, अहमदपूर आणि निलंगा हे तहसील लातूर या नवनिर्मित जिल्ह्यात समाविष्ट करण्यात आले. त्यामुळे सध्याच्या पुनर्रचित उस्मानाबाद जिल्ह्यात पूर्वीचे फक्त उस्मानाबाद, कळंब, उमरगा, तुळजापूर, परंडा व भूम हे सहा तहसील राहिल्या आहेत. याच सुमारात सोलापूर जिल्ह्यातील बाशी या तहसीलमधील आठ गावे या जिल्ह्यातील उस्मानाबाद तहसिलमध्ये समाविष्ट करण्यात आली आहेत. जून १९९९ मध्ये उस्मानाबाद उपविभागामध्ये लोहारा तसेच भूम उपविभागामध्ये वाशी ह्या दोन तालुक्यांची निर्मिती करण्यात आली. त्यामुळे आजअखेर या जिल्ह्यात एकूण आठ तहसिल आहेत.

४/- उस्मानाबाद जिल्हा दक्षीण पठाराच्या क्षेत्रात येतो. जिल्ह्याचा बराच भाग खडकाळ व उर्वरित भाग सपाट असून समुद्रसपाटीपासून सरासरी ६०० मी. उंचीवर आहे. हा जिल्हा बालाघाट डोंगराच्या लहान रांगानी वेढलेला आहे. भूम, वाशी, कळंब, उस्मानाबाद आणि तुळजापूर ह्या तहसिल बालाघाट डोंगराच्या कक्षेत व इतर तहसील सपाट प्रदेशावर आहेत. जिल्ह्याचा काही भाग गोदावरी नदीच्या खो-यात व काही भाग भिमेच्या खो-यात मोडतो. गोदावरी नदीची महत्त्वाची उपनदी मांजरा या नदीच्या खो-यात कळंब, वाशी तहसील आहे. मांजरा नदीच्या तेरणा या उपनदीच्या कक्षेत उस्मानाबाद व उमरगा लोहारा हे तहसील येतात. परंडा, भूम, तुळजापूर आणि उमरगा या तहसीलचा काही भाग सिना नदीच्या

खो-यात मोडतो. सिना नदी ही भिमा नदीची उपनदी आहे. जिल्ह्यातील सर्व शहरामध्ये भूम हे शहर समुद्र सपाटीपासून ७६० मि. उंचीवर असल्यामुळे ते जिल्ह्यात सर्वांत उंचीवर असलेले शहर आहे. तर परंडा ५३० मी. उंचीवर आहे. मणजे ते जिल्ह्यात सर्व शहरात कमी उंचीवर आहे. पठाराची सरासरी उंची ६०० मी. असून त्याचा मक्षीकडील खोलगट भाग भिमा नदीच्या खो-यात मोडतो.

५/- हा जिल्हा मराठवाड्याच्या अती पूर्वेकडील असून त्याचा विस्तार १७.३५ अंश ते १८.४० अंश उत्तरअक्षांश आणि ७५.१६ अंश ते ७६.४० अंश पूर्वेखांश यामध्ये आहे. जिल्ह्याच्या दक्षिण-पश्चिमेस सोलापूर, उत्तर-पश्चिमेच्या वाजुला अहमदनगर, उत्तरेस बीड, ईशान्य व पूर्व दिशेला लातूर व दक्षिणेला कर्नाटक राज्यातील अनुक्रमे बिदर, व गुलबर्गा जिल्हे आहेत.

६/- जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ ७५१२.४ चौ.कि.मी. असून आकारमान लक्षात घेता महाराष्ट्रात त्याचा २४ वा क्रमांक लागतो. जिल्ह्याच्या एकूण क्षेत्रापैकी २४१.४ चौ.कि.मी. क्षेत्र (३.२१%) नागरी असून उर्वरित ७२७१.० चौ.कि.मी. क्षेत्र (९६.७९%) ग्रामिण आहे. प्रशासनाच्या सोईसाठी जिल्ह्याचे भूम, उस्मानाबाद हे दोन महसूल विभाग पाडण्यात आलेले आहेत. एक उपविभाग भूम येथे असून त्यामध्ये भूम, परंडा, कळंब, वारी या तहसील समाविष्ट आहेत. दुस-याचे मुख्यालय उस्मानाबाद हे आहे व त्यात उर्वरित उस्मानाबाद, उमरगा, लोहारा व तुळजापूर या तहसीलचा अंतर्भाव आहे. वरील उपविभागांसाठी स्वतंत्र उपजिल्हाधिकारी कार्यालय आहे. नागरी विभाग वगळता प्रत्येक तहसिलाचे सर्व क्षेत्र संबंधीत पंचायत समितीच्या कक्षेत असून आठ तहसिल मध्ये ६ पंचायत समित्या जिल्ह्यात असून उस्मानाबाद येथे जिल्हा परिषदेचे मुख्यालय आहे.

७/- १९९१ च्या जनगणनेनुसार जिल्ह्यात एकूण ७२२ गावे आहेत. त्यापैकी ७१६ गावे वस्ती असलेली व सहा गावे ओसाड आहेत. ३१.३.२००० अखेर एकूण ६१६ ग्रामपंचायती होत्या. जिल्ह्यातील एकूण आठ नागरी क्षेत्रापैकी उस्मानाबाद येथे "ब" वर्ग नगरपालिका व इतर सात शहरांसाठी "क" वर्ग नगरपालिका आहेत.

८/- उस्मानाबाद हे शहर जिल्ह्याचे मुख्यालय आहे. येथे राज्य शासन व जिल्हा परिषदेची कार्यालये आहेत.

९/- जिल्ह्यातील जमिनीची ढोवळ मानाने दोन भागात विभागणी होऊ शकते. पहिल्या विभागात भारी व खोल काळ्या जमिनीपासून ते कमी खोलिच्या ते हलक्या जमिनीपर्यंत वेगवेगळे प्रकार आढळतात. दुस-या भागात अत्यंत सुपिक जमिनीचा समावेश आहे. या भागात असलेल्या डोंगराळ विभागातील जमिनीचे पट्टे भात शेतीसाठी उपयुक्त आहेत.

नदी नाले

१०/- तेरणा नदी जिल्ह्याच्या पश्चिमेकडून पूर्वेकडे उस्मानाबाद व उमरगा तालुक्यातून जाऊन पूर्वेकडील सिमेंवर मांजरा नदीस मिळते. परंडा तालुक्याच्या पश्चिम सिमेंवरून सिना नदी उत्तरेकडून दक्षिणेकडे वहात जाते. वांगी नदी तुळजापूर तालुक्यापासून वाहून पुढे ती सोलापूर जिल्ह्यात प्रवेश करते

व सिना नदीस जाऊन मिळते. या नद्या व्यतिरिक्त उमरगा तालुक्यात बर्नातुरा, भूम तालुक्यात बाणगंगा आदी अन्य नद्या व नाले आहेत. पण पावसाळा सोडून अन्य काळात वर्षभर ते जवळ जवळ कोरडेच असतात. कारण, पावसाचे पाणी उंच डोंगरावरून वाहत येते व दुस-या जिल्ह्यात वाहत जाते. जलसिंचन प्रकल्प, पाझरतलाव या व्यतिरिक्त जिल्ह्यात मोठी तळी किंवा सरोवरे नाहीत.

हवामान व पर्जन्य

११/- जिल्ह्यातील हवामान प्रामुख्याने कोरडे असून पावसाळा साधारणतः जूनच्या मध्यापासून सुरु होतो व सप्टेंबरच्या अखेर संपतो. सप्टेंबरच्या अखेरपासून ते नोव्हेंबरच्या मध्या पर्यंत हवामान दमट असते. त्यानंतर जानेवारी अखेर पर्यंत हिवाळा असतो. फेब्रुवारी व मार्च महिन्यात हवामान कोरडे असते. एप्रिल ते जून उन्हाळा असतो. उन्हाळ्यामध्ये सामान्यता वादळी वारे वाहतात. उस्मानाबाद शहराचे उन्हाळ्यातील हवामान मराठवाड्यातील इतर जिल्ह्यांच्या मानाने थंड असते.

१२/- दक्षीण-पठारावरील इतर जिल्ह्यांप्रमाणे उस्मानाबाद जिल्ह्यात देखील दक्षीण-पूर्व मोसमी वा-यापासून पाऊस पडतो. साधारणपणे जूनच्या मध्यापासून पावसाळा सुरु होतो. जुलै मध्ये पाऊस मोठया प्रमाणात होतो. व सामान्यतः सप्टेंबरच्या शेवटी पावसाळा संपतो. १९९९ मधील जिल्ह्याचे सरासरी पर्जन्यमान ७२१.१६ मि.मि.होते. त्यापैकी उस्मानाबाद व तुळजापूर या पश्चिमेकडील तहसीलांचे अनुक्रमे ६७५ व ७२९ मि.मि. पाऊस झाला. परंडा, भूम या पश्चिम-घाटाच्या पर्जन्यछायेतील तहसीलात यावर्षी अनुक्रमे ५४० व ७३५.८ मि.मि. पाऊस झाला. तर कळव तालुक्यात ९४७ व उमरगा तालुक्यात ७०० मि.मि.पाऊस झाला. संदर्भ वर्षात सर्वात जास्त ९४७ मि.मि.पाऊस कळव येथे व सर्वात कमी पाऊस ५४० मि.मि. पाऊस परंडा येथे नोंदला गेला.

१३/- उस्मानाबाद येथे तापमान निरीक्षण केंद्र असून १९९९ मध्ये कमाल ४३.९ व किमान १०.९ से. तापमान नोंदले गेले आहे.

जमिनीचा प्रकार

१४/- जिल्ह्यातील जमिनीची विभागणी ढोवळ मानाने दोन विभागात करणे शक्य आहे. पहिल्या विभागात काळया व सुपिक मातीचा थर असलेली काळीमोर सुपिक जमिन तसेच हलक्या प्रतीची जमिन आढळते. जमिनीच्या या वैशिष्ट्यामुळे या भागात खरीप व रब्बी या दोन्ही हंगामातील पिके घेतली जातात. कळव व उस्मानाबाद या तहसीलांचा समावेश या विभागात होतो. या तहसीलांच्या पूर्व भागात खरीप व पश्चिमेकडील भागात रब्बी पिके घेतली जातात. दुस-या विभागात प्रामुख्याने सुपिक जमिनीचा समावेश आहे. येथे मुख्यत्वे रब्बी पिके घेतली जातात.

लोकसंख्या

१५/- १९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे उस्मानाबाद जिल्ह्याची लोकसंख्या १२७६३२७ आहे. त्यापैकी ६५८८९६ पुरुष व ६१७४३१ स्त्रिया आहेत. ग्रामांन भागातील लोकसंख्या १०८२४४७ आहे. तर नागरी

भागातील लोकसंख्या १९३८८० आहे. जिल्हयाचे एकूण लोकसंख्येशी तालुका निहाय लोकसंख्येच्या विभागणीची टक्केवारी उस्मानाबाद २३.२६% , कळंब १६.३२%, उमरगा २२.५९%, तुळजापूर १७.१४%, परंडा १०.९७% व भूम ९.७२% आहे. जनगणना १९९१ मध्ये नवनिर्मित तालुक्यांची माहिती उपलब्ध नसल्याने जुन्या तालुक्या नुसार दर्शविण्यात आली आहे.

घनता

१६/- महाराष्ट्राच्या एकूण क्षेत्रफळाच्या तुलनेत उस्मानाबाद जिल्हयाच्या क्षेत्रफळाची टक्केवारी २.४३% आहे. त्याप्रमाणे महाराष्ट्राच्या एकूण लोकसंख्येशी उस्मानाबाद जिल्हयाच्या लोकसंख्येची टक्केवारी १.६२% आहे. उस्मानाबाद जिल्हयाची लोकसंख्येची घनता प्रत्येक चौ.कि.मी. मागे १७० एवढी आहे. तर, महाराष्ट्राची लोकसंख्या २५७ एवढी आहे. भारताची २०८ आहे. जिल्हयामध्ये उस्मानाबाद तहसीलच्या लोकसंख्येची घनता सर्वात जास्त आहे. म्हणजेच २२९ व्यक्ती प्रती चौ.कि.मी. इतकी असून सर्वात कमी म्हणजे १३३ व्यक्ती प्रति चौ.कि.मी. परंडा तालुक्यात आहेत.

ग्रामीण व नागरी लोकसंख्या

१७/- जिल्हयातील ८४.८१% लोकसंख्या ग्रामीण भागात राहते. एकूण १९३८८० शहरीलोकसंख्येपैकी ७४.७४% लोकसंख्या उस्मानाबाद, तुळजापूर, उमरगा व मुरुमचा उस्मानाबाद, तुळजापूर, उमरगा तहसीलमधील शहरांमध्ये समाविष्ट आहे. तर, उरलेली २५.२६% लोकसंख्या कळंब, भूम व परंडा शहरात विखुरलेली आहे.

स्त्रि- पुरुष प्रमाण

१८/- महाराष्ट्रात दर हजार पुरुषांमागे ९३४ स्त्रिया हे प्रमाण १९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे आहे. तर उस्मानाबाद जिल्हयात हेच प्रमाण ९३७ स्त्रिया आहे. जिल्हयातील ग्रामीण भागात तेच प्रमाण ९४३ स्त्रिया, नागरी भागात ९०४ स्त्रिया या प्रमाणे आहे. अनुसूचित जाती व जमाती

१९/- उस्मानाबाद जिल्हयातील एकूण लोकसंख्येपैकी अनु.जातीची टक्केवारी ६.३४% आहे. या बाबीची महाराष्ट्राची टक्केवारी ११.०९% आहे. २०/- १९९१ च्या जनगणनेनुसार अनु.जातीची लोकसंख्या २२४६३ आहे. तीची टक्केवारी एकूण लोकसंख्येच्या १.७६% येते. महाराष्ट्र राज्याची ही टक्केवारी ९.२७% आहे. कामकरी २१/- १९९१ च्या जनगणनेनुसार उस्मानाबाद जिल्हयातील कामकरीयांची (मुख्यतः व सिमातीक) संख्या ५७८५२६ एवढी असून या कामकरीयांचे प्रमाण एकूण लोकसंख्येच्या ४५.३३ % आहे. एकूण मुख्यतः कामकरीयांपैकी शेतकरी ४०.५१% शेतमजूर ४१.०९%, घरगुती उद्योग वस्तुनिर्माण प्रक्रीया मेवा व द्रुस्ती १.४२% व इतर काम करणारे ६.८०% व सिमातीक काम करणारे ९.२७% आहेत.

वयोगटानुसार लोकसंख्या

२२/- १९९१ च्या जनगणनेनुसार वयोगटानुसार लोकसंख्या उपलब्ध नसल्यामुळे १९८१च्या जनगणनेनुसार या बाबीची माहिती देण्यात येत आहे. १९८१च्या जनगणने नुसार वयोगटाप्रमाणे जिल्ह्याच्या लोकसंख्येची विभागणी पुढील प्रमाणे आहे. ० ते १४ वर्ष या वयोगटात सर्वात जास्त म्हणजे ४१.४%, १५ ते १९ वर्ष वयोगटात ८.७५%, २० ते २४ वर्ष वयोगटात ७.६८%, २५ ते २९ वर्ष वयोगटात ६.९२%, ३० ते ३४ वर्ष वयोगटात ६.२७%, ३५ ते ३९ वर्ष वयोगटात ५.९२%. ० व ६० वर्षांवरील वयोगटात ७.२५% आणि अनिर्दिगत वयोगटात ०.११% लोकसंख्या आढळते. वरील माहिती जुन्या उस्मानाबाद जिल्ह्याची (सध्याचे लातूर व उस्मानाबाद जिल्हे एकत्रित करून) आहे. व त्यात सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात आलेल्या आठ खेड्यांच्या माहितीचा समावेश नाही. वरील विवेचनावरून स्पष्ट होते की, काम करण्यास योग्य अशा १५ ते ४९ वर्ष वयोगटातील लोकसंख्येचे प्रमाण ५९% पेक्षाही कमी (सुमारे ४५%) आहे.

साक्षरता

२३/- १९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे उस्मानाबाद जिल्ह्यातील साक्षरतेची टक्केवारी एकूण लोकसंख्येच्या ५४.२७% आहे. महाराष्ट्र राज्याची हीच टक्केवारी ६४.८७% आहे. ग्रामीण क्षेत्रातील साक्षरतेचे प्रमाण ५१.२३% असून शहरी विभागातील हेच प्रमाण ७१.०६% आहे. उस्मानाबाद जिल्ह्यातील नगरपालिका निहाय साक्षरतेचे प्रमाण पुढील प्रमाणे आहे. उस्मानाबाद ७७.०९%, कळंब ७४.४६%, उमरगा ६६.१०% तुळजापूर ७२.२६%, परंडा ६२.९४%, भूम ७०.४२%, मळदुर्ग ६३.८५%, मुरुम ६०.२७% आहे. जिल्ह्यात एकूण पुरुषांच्या ६८.३९% पुरुष तर स्त्रियांच्या ३९.१६% स्त्रिया साक्षर आहेत. नगर पालिका निहाय साक्षरतेचा विचार केला असता सर्वात जास्त म्हणजे ७७.०९% साक्षरतेची टक्केवारी उस्मानाबाद नगरपालिकेमध्ये आहे. तर, सर्वात कमी म्हणजे ६०.२७% साक्षरतेची टक्केवारी मुरुम नगरपालिकेची आहे.

निवासी घरे व कुटुंबाची संख्या

२४/- उस्मानाबाद जिल्ह्यात १९९१ च्या जनगणनेनुसार राहत्या घरांची संख्या २३००२९ असून त्यापैकी ८५.०५% घरे ग्रामीण भागात असून उर्वरित १४.९५% शहरी भागात आहेत. एकूण २३३०३ कुटुंबे असून त्यापैकी १९८३९५ कुटुंबे ग्रामीण भागात राहतात व इतर ३४६०८ कुटुंबे शहरी भागात राहतात. वने २५/- माननीय संचालक, कृषि संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे यांनी पुरविलेल्या माहितीच्या आधारे १५-९६ मध्ये जिल्ह्यातील जंगलव्याप्त क्षेत्र ४०७१ हेक्टर आहे. जिल्ह्याच्या एकूण भौगोलिक क्षेत्राची तुलना करता जंगलव्याप्त क्षेत्राची टक्केवारी ०.५४ म्हणजे नगण्य आहे. राज्याच्या टक्केवारीची तुलना करता जिल्ह्याची टक्केवारी खूपच कमी आहे. पर्जन्यमान, पर्यावरणाचा समतोल, आदी बाबत सुधारणा होण्यासाठी जंगलव्याप्त क्षेत्रात वाढ हाणे अत्यावश्यक आहे. हे आकडेवारीवरून स्पष्ट होते.

वन उत्पादन

२६/- या वर्षात गवता पासून रु.१८००० वन उत्पादन मिळाले, तर चंदन काळीज-पासून सर्वान जास्त म्हणजे रु.७५०००/- वन उत्पादन मिळाले.

वन विकास कार्यक्रम

२७/- पर्यावरणाचा समतोल राखण्यासाठी जंगलव्याप्त क्षेत्र सुमारे ३३% हवे. परंतु, या बाबतची जिल्ह्याची टक्केवारी १% पेक्षाही कमी आहे. हे परिच्छेद २५ मधील आकडेवारी वरून दिसून आले आहे.

शेती : जमिनीचा वापर

२८/- जिल्ह्यातील शेतिविषयक पूर्ण अंतीम स्वक्याची आकडेवारी ९५-९६ करिता उपलब्ध आहे. या माहितीमध्ये यापुढील वर्षांची अंतीम आकडेवारी उपलब्ध नसल्यामुळे ९५-९६ या वर्षाच्या आकडेवारीचा उपयोग समालोचनात केलेला आहे. जिल्ह्याचे भौगोलिक क्षेत्रफळ ७४८४७८ हेक्टर आहे. यापैकी जंगलातील क्षेत्र फक्त ४०७१ हेक्टर (म्हणजे ०.५४%) आहे. शेतीकरिता उपलब्ध नसलेल्या क्षेत्रामध्ये विंगरशेती वापराखालील जमिन १५०४२ हेक्टर २.०१% होती. तर पडीक व लागवडीलायक नसलेली जमिन ६२२४ हेक्टर (०.८३%) होती. म्हणजेच एकूण भौगोलिक क्षेत्रापैकी २.८४% जमिन शेती वापरासाठी उपलब्ध नव्हती. पडीक जमिनी व्यतिरिक्त लागवडी खाली नसलेल्या जमिनीमध्ये लागवडलीलायक पण वापरात नसलेली जमिन ४०८१० हेक्टर (५.४%) होती. कायम गुरे चराऊ आणि इतर चराऊ जमिन २६९३२ हेक्टर (२.२६%) होती. जिल्ह्यात असलेल्या एकूण गोजातीय (गायी व म्हशी) पशूंचा विचार केला असता प्रत्येक पशूनांगी ०.०३ हेक्टर चराऊ क्षेत्र इतके म्हणजेच खूपच कमी क्षेत्र उपलब्ध आहे असे दिसून येते. असे असले तरी, इतर पडीक जमिनीमुळे जनावरांना चा-याचा प्रश्न सुटण्यात मदत होते. तर कसलेल्या जमिनीमध्ये समाविष्ट न झालेली झाडे झुडपे व फळबागा याखालील जमिन १५६६ हेक्टर (०.२१%) होती. याखेरीज चालू पड ४४०७१ हेक्टर (५.८९%) होती. तर इतर पड २७३२८ हेक्टर ३.६५% होती. निव्वळ कसलेले क्षेत्र ५९२४३५ हेक्टर म्हणजे एकूण भौगोलिक क्षेत्राच्या ७९.१५% होते. या क्षेत्राची प्रत्येक माणसामागे ०.४६ हेक्टर इतकी सरासरी येते २९/- पावसाचे व कालव्याखालील ओलिताचे प्रमाण कमी असल्याने दुबार पिकाखालील क्षेत्र कमी आहे. सन ९५-९६ मध्ये दुबार पिकाखालील क्षेत्र १४५४०८ हेक्टर म्हणजे निव्वळ पेरलेल्या क्षेत्राच्या २४.५४% होते.

धारण केलेली वहित जमिन व वहित खातेदार

३०/- ९०-९१ कृषि गणनेची मध्याच्या उस्मानाबाद जिल्ह्याची (लातूर जिल्हा वगळून) माहिती उपलब्ध आहे. या कृषि गणनेनुसार जिल्ह्यातील खातेदारांची एकूण संख्या २१६६०१ होती. त्यांनी धारण केलेली एकूण जमिन ६५६१८० हेक्टर होती. जमिन धारणेच्या विविध गटानुसार असलेले एकूण खातेदार त्यांनी

धारण केलेली जमिन व त्यांचे एकूण खातेदारांशी जमिनीची असणारी टक्केवारी या विषयी माहिती खालील तक्त्यात दिलेली आहे. खालील तक्त्यावरून असे दिसून येते की, एक हेक्टर पेक्षा कमी जमिन धारण करणारे एकूण खातेदार ३८४२१ असून त्यांची धारण केलेली जमिन फक्त २३३३० हेक्टर आहे. आणि १.० ते १.९९ हेक्टर पर्यंत जमिन असणारे एकूण ६५१९८ खातेदार आहेत व त्यांनी ९५७५८ हेक्टर क्षेत्र धारण केले आहे. म्हणजे जिल्ह्यात एकूण १०३६१९ (४७.८४%) अत्यल्प भुधारक असून त्यामध्ये ११९०८८ हेक्टर (१८.१५%) क्षेत्र धारण केले आहे. सर्वात जास्त म्हणजे ३०.१०% खातेदार १.० ते १.९९ हेक्टर श्रेणीतील आहेत. त्यांची एकूण क्षेत्राच्या १४.५९% क्षेत्र धारण केले आहे. त्या खालोखाल २.० ते ३.९९ हेक्टर असणारे २८.४९% खातेदार आहेत. मात्र त्यांनी धारण केलेले क्षेत्र २६.२१% आहे. १०.० हेक्टरपेक्षा जास्त क्षेत्र असणारे खातेदार सुमारे ३.३% आहेत. व त्यांनी धारण केलेले क्षेत्र १५.३८ आहे.

अ. क्र.	जमिन धारणेचा गट(हेक्टर)	एकूण खातेदार (संख्या)	एकूण धारण केलेली जमिन हेक्टर	एकूण खातेदारांशी संख्या	एकूण जमिनीशी टक्केवारी
१	२	३	४	५	६
१.	१.० हेक्टर पेक्षा कमी	३८४२१	२३३३०	१७.७४	३.५६
२.	१.०० ते १.९९	६५१९८	९५७५८	३०.१०	१४.१९
३.	२.०० ते ३.९९	६१७०८	१७१९८९	२८.४९	२६.२१
४.	४.०० ते ९.९९	४४२६८	२६४२१२	२०.४४	४०.२६
५.	१०.०० पेक्षा जास्त	७००६	१००८११	३.२३	१५.३८
एकूण		२१६०१	६५६१८०	१००.००	१००.००

पिके व पिक पध्दती

३१/- जिल्ह्यात खरीप व रब्बी पिके घेतली जातात. दोन्ही हंगामात घेतल्या जाणा-या पिकामध्ये सर्वात जास्त क्षेत्रे एकदल धान्याचे असून यानंतर तेलवर्गीय पिके व त्याखालोखाल द्विदल धान्ये असा क्षेत्रानुसार पिकाचा क्रम लागतो. सन ९५-९६ मध्ये खरीप ज्वारी क्षेत्र ८४६४९ हेक्टर म्हणजे निव्वळ कसलेल्या क्षेत्राच्या १४.२% होते.

३२/- तुर हे महत्वाचे खरीपातील कडधान्य असून या खालील क्षेत्र ७८२९० हेक्टर आहे. एकुण कडधान्याखालील क्षेत्राच्या ४८.८५% क्षेत्र या पिकाखाली आहे.

३३/- रबी पिकामध्ये ज्वारी, गहू हरभरा व करडई ही महत्वाची पिके असून रब्बी पिकांचे सन ९५-९६ मधील जिल्ह्यातील क्षेत्र २०८२८५ हेक्टर म्हणजेच निव्वळ कसलेल्या क्षेत्राच्या ३५.१६% होते.

३४/- तेलवियांचे पिकामध्ये मुख्यत्वे सूर्यफूल, करडई, भुईमूग, कागळी व जवस ही पिके घेतात. करडई पिक रबीमध्ये कोरडवाहू जमिनीमध्ये घेतले जाते. मात्र भुईमूगाचे पिक खरीप व उन्हाळी या दोन्ही हंगामात घेण्यात येते. आणि अलिकडील काही वर्षांमध्ये सूर्यफूल या नवीन गळीताच्या पिकाचे क्षेत्र जिल्ह्यात वाढत असून ते पिक सर्व हंगामात घेता येते. जिल्ह्यात ९५-९६ या वर्षात तेलवियांचे गळीतांच्या यान्याचे एकुण क्षेत्र १८९३५७ हेक्टर होते. या पिकाखालील क्षेत्राची टक्केवारी निव्वळ कसलेल्या क्षेत्राच्या सुमारे ३१.९६ % होती. करडई पिकाखालील क्षेत्र ४१५०५ हेक्टर होते. ३५/- च्यापारी पिकामध्ये ऊस व कापूस ही महत्वाची पिके आहेत. गेल्या काही वर्षात उपलब्ध असलेल्या ऑलिताच्या सोयी अप-या असल्याने ऊसाखालील क्षेत्रात धट झाली आहे. ९५-९६ मध्ये ऊसाखालील क्षेत्र ३६९५१ हेक्टर होते.

पिक उत्पादन व मुख्य पिकाच्या उत्पादनाचे प्रमाण

३६/- सर्वसाधारणपणे जिल्ह्यातील जमिनीचा पात चांगला असल्यामुळे पाऊस पुणेपूर झाल्यास पिके चांगली येऊ शकतात. कोरडवाहू पिकांचे प्रमाण जास्त असल्यामुळे पिके व त्यांचे उत्पादन पावसाच्या (माण्यावर) प्रमाणावर अवलंबून असते. १९९९ या वर्षात पावसाच्या प्रमाणात कमी झाल्यामुळे जवळजवळ सर्व पिकांच्या उत्पादनात घट झाली, ९८-९९ या वर्षातील काही पिकांचे उत्पादन पुढील प्रमाणे होते. गहू ४५१०० टन, ज्वारी २४२२०० टन एवढे झाले. उत्पन्नाचे मुख्य पिकाचे दर हेक्टरा प्रमाण पुढीलप्रमाणे आहे. गहू १०६९, ज्वारी ८४९, वाजरी ४८९, हरभरा ५५० तर ९९, भुईमूग रांग ६२०, तर मिरची ४०५ किलो एवढे झाले. (१९९९-२००० या वर्षाची साहिती उपलब्ध नाही). ऑलिताच्या सोयी सुधारत वियाणे व खताचा वापर यामुळे उत्पादनात वाढ करण्याचे प्रयत्न चालू आहेत.

जास्त उत्पादन देणा-या जातीच्या वियाणांचा वापर

३७/- १९९९-२००० या वर्षातील संकरीत ज्वारी खाली ७८४९० हेक्टर क्षेत्रात. वाजरी व मका या पिकांच्या संकरीत वियाणांची अनुक्रमे १३२२५ हेक्टर व ६७६० हेक्टर क्षेत्रात पेरणी झाली होती. सुधारीत जातीच्या वियाणाखालील पिकवार क्षेत्र पुढील प्रमाणे आहे. ज्वारी २१३६२५ हेक्टर, गहू २६६७२ हेक्टर, भात १०४५० हेक्टर व मका ६९६ हेक्टर.

फळे व भाजीपाला

३८/- जिल्ह्यात फळामध्ये आंबे, नारंगे, पेरु, इत्यादी येतात. १५-१६ साली फळवाग व भाजीपाला याखालील क्षेत्र ८७७६ हेक्टर होते. या दोन्ही पिकांचे प्रमाण निव्वळ कसलेल्या क्षेत्राच्या १.४८% होते. सैदीय रासायनिक खतांचा वापर.

३९/- संकरीत वियाणाच्या वापराबरोबर सैदीय रासायनिक खतांचा वापरत दिवसेंदिवस वाढत आहे. जिल्हा परिषदेतील कृषि खात्यामार्फत खते वाटपाचा कार्यक्रम घेतला जातो. १९९९-२००० वर्षातील रासायनिक खतांचे वाटप नियंत्रित संस्थांकडून १८२८४ मे. टन व खाजगी संस्थेकडून ३७७७८ मे.टन करण्यात आले.

पिक संरक्षण

४०/- पिकांवर गोगांचा प्रादुर्भाव झाल्यास जिल्हा परिषदेतर्फे पिक संरक्षण माहिती हाता घेतली जाते. पंचायत समिती पातळीवर पिक संरक्षण औषधांचा पुर्ववठा केला जातो.

वखारी व पणन

४१/- जिल्ह्यात मुख्य प्रकारच्या सात कृषि उत्पन्न बाजार समित्या असून त्या उस्मानाबाद,कळंब,उमरगा, तुळजापूर, मुरुम, परंदा व भूम येथे आहेत. सन १९९९-२००० या वर्षात सर्व बाजार समित्यात एकूण ७०२०३ मे. टन धान्य विक्रीस आले व त्याची किंमत ७६९४०० हजार रुपये होती.

४२/- धान्याची साठवण करण्यासाठी वखार महामंडळाची जिल्ह्यात फक्त उस्मानाबाद येथे दोन गोदामे आहेत. त्या गोदामांची एकूण साठवण क्षमता ३६०० मे.टन आहे. या गोदामाव्यतिरिक्त महाराष्ट्र शासनाची २८ गोदामे आहेत. त्या गोदामाची साठवण क्षमता १६२६० मे.टन आहे.

स्वर्ण जयंती ग्रामस्वयंरोजगार योजना

४३/- ग्रामविकास खात्याने घेतलेल्या गणनेनुसार सुमारे ५२९२९ कुटुंबे दारिद्र्य रेषेखालील आहेत. कुटुंबाच्या आर्थिक उन्नतासाठी विविध योजना राबविल्या जात असून त्यापैकी स्वर्ण जयंती ग्रामस्वयंरोजगार योजना ही महत्वाची योजना आहे. त्या योजनेखाली १९९९-२००० या वर्षात २५०० लाभार्थ्यांना मदत करण्याचे उद्दीष्ट होते. एकूण १८३१ लाभार्थ्यांना मदत केली गेली. सुरुवातीस वर्षातल्या योजनेच्या लाभार्थ्यांना एकूण २५६.८३ लक्ष रुपये आर्थिक सहाय्य(सवसिडी) देण्यात आली. उद्योगधंदे, शैतीसुधारणा, सिंचन साधी, दुभती जनावरे इ. विविध योजनांसाठी या कार्यक्रमाखाली अर्थसहाय्य करण्यात येते. त्यामुळे दारिद्र्यरेषेखालील कुटुंबाच्या उत्पादनात वाढ करून त्यांना दारिद्र्य रेषेच्या वर आणण्याचा प्रयत्न केला जातो.

अवर्षणप्रवण कार्यक्रम

४४/- अवर्षणप्रवण भागाच्या आर्थिक विकासासाठी कृषि विकास लघुपाटबंधारे, पशुसंवर्धन दुग्धविकास, वने व कुरण विकास, सामाजिक बनिकरण व मत्स्य व्यवसाय हे कार्यक्रम राबविले जातात. या सर्व कार्यक्रमासाठी १९९९-२००० करिता एकूण ६२.२१ प्रत्यक्षात खर्च निरंक आहे.

सिंचन

४५/- १९-१६ या वर्षी जिल्हयातील एकूण सिंचनाखालील क्षेत्र ११८६७६ हेक्टर होते. त्या क्षेत्राची एकूण पिकाखाालील क्षेत्राशी टक्केवारी १६.०८ येते. जिल्हयात मार्च ९८ पर्यंत ३ मध्यम प्रकल्पाची कामे प्रगतीपथावर आहेत. ९७-९८ अखेर जिल्हयात ६५ लघुपाटबंधारे होते. यापैकी ५ पाटबंधारे उपयोगात नव्हते. या सर्व प्रकल्पाद्वारे ९९५१ हेक्टर क्षेत्र निव्वळ ओलिताखालील आलेले होते. जिल्हयात ९५-९६ अखेर ३२२०२ सिंचन विहिरी होत्या. त्यापैकी २९८९ (९.२८ %) विहिरी वापरात नव्हत्या. वापरात असलेल्या सिंचन विहिरीवर २८४७४ विद्युत पंप व ७२४ डिझेल पंप बसवलेले होते. विहिरीमुळे भिजणारे निव्वळ क्षेत्र ७२९१० हेक्टर म्हणजेच ओलिताखालील क्षेत्राच्या ६१.४४% होते. राहिलेले २६०७८ हेक्टर निव्वळ ओलिताचे क्षेत्र पृष्ठभागीय साधनाखाली होते.

ओलिताखालील पिके

४६/- अन्नधान्यापैकी रब्बी हंगामात गहू, ज्वारी व हरभरा ही ओलिताखालील पिके आहेत. ९५-९६ या वर्षीत एकूण ओलिताखालील क्षेत्रापैकी गहू, ज्वारी व हरभरा याखालील क्षेत्र अनुक्रमे १०८७०, ४०४९६, १२४७६ हेक्टर होते. व्यापारी वर्गातील पिकामध्ये ऊस व मिरची ही ओलिताची पिके आहेत. यापैकी ऊसाचे ओलिताखालील क्षेत्र १६९५१ हेक्टर होते. फळे व भाजीपाला या पिकाखालील वागायत क्षेत्र ५५२९ हेक्टर इतके होते. तेल वर्गीय पिकामध्ये भुईमूगाला विशेषतः उन्हाळी हंगामात पाणी देतात.

मोठ्या व मध्यम व लहान ओलिताच्या साधनांचा विकास कार्यक्रम

४७/- मध्या सिना कोळेगांव ता.परंडा या मोठ्या प्रकल्पाचे काम चालू असून तो प्रकल्प सन २००० मध्ये पूर्ण होण्याची शक्यता आहे. या प्रकल्पामुळे उस्मानाबाद जिल्हयातील ६८०० हेक्टर क्षेत्र ओलिताखाली येईल. या व्यतिरिक्त ३ मध्यम प्रकल्पाचे काम चालू आहे. ते प्रकल्प उस्मानाबाद, भूम, परंडा तहसीलमध्ये आहेत. या प्रकल्पांचे काम पूर्ण झाल्यावर एकूण ७१४८ हेक्टर क्षेत्रातील सिंचनाची सोय प्राप्त होईल. या प्रकल्पांना सध्याचा अंदाजीत खर्च रु. ८०८८ लाख आहे. या खेरीज लघुपाटबंधा-याची कामे उपलब्ध पैशाच्या प्रमाणात चालू आहेत. पाझर तलावाचे बांधकाम पाझर क्षेत्रातील विहिरीचे पाणी वाढावे म्हणून घेण्यात येत आहे. सिंचनाच्या विहिरी खोदण्याकरिता पण विविध योजनाद्वारे अर्थसहाय्य देण्यात येत आहे.

पूर नियंत्रण व टंचाई सदृश्य परिस्थिती.

४८/- १९९९-२००० मध्ये जिल्हयात पूरग्रस्त / टंचाईग्रस्त गावे नव्हती.

पशुसंवर्धन, वैद्यकीय सेवा व दुग्ध व्यवसाय

४९/- पशुसंवर्धन - १९९७ च्या पशुगणने प्रमाणे जिल्हयात एकूण ९३३४७९ एवढे पशुधन होते. १९९२ च्या पशुगणनेप्रमाणे एकूण जनावरांची संख्या ८२१९९७ एवढी होती. १९९७ च्या पशुगणनेप्रमाणे एकूण पशुधनात गायी बैलांची संख्या ४०.५९% होती. म्हशी व रेंडे १५.८०% होते. ५०/- शेळ्या व मेंढया ३६.८२% व इतर जनावरे ६.७% असे पशुप्रमाण होते. एकूण दुभत्या गायींची संख्या ७२४११ होती. जिल्हयात दुग्ध व्यवसाय हा महत्वाचा असून गायी व म्हशी खरेदीसाठी जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणे मार्फत अर्थसहाय्य दिले जाते. ३ वर्षावरील बैलांची संख्या १५७३५१ होती. हे बैल शेतीच्या कामासाठी उपयुक्त असतात. १५-१६ मध्ये दर बैल जोडीमागे निव्वळ कसलेल्या क्षेत्राचे सरासरी प्रमाण ७.५३ हेक्टर होते. याच गणनेप्रमाणे एकूण म्हशी व रेंड्यांची संख्या १४७४५ होती. त्यापैकी ३ वर्षावरील रेंडे १८९४ व म्हशी ८६३५८ होत्या या व्यतिरिक्त एकूण कोंबड्यांची संख्या ५५८७८१ होती. जिल्हयात मेंढया पाळण्याचा व्यवसाय मोठ्या प्रमाणावर नाही. शेळ्या मेंढयाचा उपयोग मांस मिळविण्यासाठी होतो.

पशु उत्पादन

५१/- शेतीवरोबर दुग्ध व्यवसाय हा जिल्हयातील महत्वाचा व्यवसाय असून त्या व्यवसायाच्या विकासात शासनाचे प्रोत्साहन असल्यामुळे दुग्ध उत्पादनात वाढ होत आहे. दुधाच्या विक्रीसाठी त्याचे संकलन प्रामुख्याने सहकारी संस्थांमार्फत केले जाते. याप्रकारच्या एकूण १००९ दुध संस्था व दोन दुग्ध संघ मिळून १०११ दुग्ध संस्था जिल्हयात आहेत. १९९९-२००० मध्ये ३५९४८ हजार लिटर म्हणजे सरासरी प्रतिदिन ९८.१५ हजार लिटर दुध गोळा केले गेले. दुध शितकरणासाठी जिल्हयात ६ शितगृहे आहेत. त्यांची क्षमता १४४ हजार लिटर आहे. सहकारी दुग्ध संस्थांतर्फे झालेल्या दुधाच्या खरेदी व विक्रीचे १९९९-२००० चे मुल्य अनुक्रमे ५६० व ५८२ लक्ष रुपये होते. जिल्हयात एकूण १३ मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आहेत. १९९९-२००० मध्ये या गृहात एकूण २८१३५ जनावरांची मांस उत्पादनासाठी कत्तल करण्यात आली.

पशुवैद्यकीय सेवा

५२/- उस्मानाबाद जिल्हयात १९९९-२००० या वर्षात १ चिकित्सालय व ४० दवाखाने व १ फिरता दवाखाना, ४९ प्रथमोपचार केंद्रे व ८९ गर्भधारणाकेंद्रे होती. या संस्थांमधून उपचार केलेल्या जनावरांची संख्या ३८८३०७ होती. कृत्रीम गर्भधारणा केलेल्या जनावरांची संख्या ४३५६८ होती. या पध्दतीमुळे २७२५१ वासरे जन्माला आली. त्यापैकी २६४०७ संकरीत जातीची वासरे होती. एकूण ९३२५०४

जनावरांना लस टोचली. कृत्रीम गर्भधारणा केंद्रातून संकरीत गायींच्या निर्दोष कामे जिल्हा उरुद व राज्य शासनातर्फे केले जाते.

विकास कार्यक्रम

५३/- विकास कार्यक्रमात पशुवैद्यकीय सेवा उपलब्ध करून देण्याकरीता पशुदवाखाने व उपचार केंद्रे यांची चाळ केलेली आहे. तसेच, जास्त दुध उपलब्ध होण्याकरीता संकरीत गायी पैदाशीचा कार्यक्रम मोठ्या प्रमाणात घेतला जात आहे. गोठलेल्या विर्याचा पुरवठा पूर्ण येथून होतो. ग्रामीण विकास यंत्रणेमार्फत गायी म्हशी खरेदीसाठी अर्थ सहाय्य मिळते. शासकीय दुधडेअरी योजने मार्फत उस्मानाबाद, कळव, भूम, परंडा व उस्माना येथे शितकेंद्रे आहेत. उपरोक्त शित केंद्रांची रोजची क्षमता १४४ हजार लिटर्सची आहे.

मत्स्य व्यवसाय

५४/- १९९९-२००० मधील जिल्ह्यातील भुजल मत्स्य उत्पादन १०५० मे.टन होते. त्याचे मूल्य २१० लक्ष रुपये होते.

विकास कार्यक्रम

५५/- जिल्ह्यात बारमाही वाहणारी नदी नसल्यामुळे मांजरा, सिना या जिल्ह्याच्या सिमेंवरील नद्या व तेंदणा, चांदणी, बोरी व इतर ज्या काही नद्यात मासेमारीचा धंदा चालतो तो अल्प प्रमाणात आहे. त्यामुळे मच्छिमारांची संख्या मर्यादित आहे. विविध मध्यम प्रकल्प, लघुपाटबंधारे तलाव, जिल्हा परिषदेचे व इतर तलाव यंत्रणे मासेमारीसाठी ११६०० हेक्टर जलक्षेत्र उपलब्ध आहे. मत्स्योद्योग विभागांमार्फत रवविल्या जाणा-या विविध योजनांमुळे नजिकच्या काळात वरील जलक्षेत्रात वाढ होऊन सुमारे ८३३६ हेक्टर क्षेत्र मत्स्य व्यवसायाखाली आलेले आहे.

अवरुद्ध पाण्यातील मत्स्य संवर्धन

५६/- भुजल मत्स्य व्यवसाय हा शेतीच्या स्वरूपात आहे. प्रत्येक वर्षी तलावात व जलाशयात सुधारलेल्या जातीचे मत्स्यबीज सोडून ती मासळी विक्री करण्याइतपत मोठी करण्यात येते. १९९९-२००० या वर्षात मत्स्यविज साठविण्याचे उद्दीष्ट ७४.२६ लक्ष मत्स्यविजाचे होते. प्रत्यक्षात ५८.२४ लक्ष विज साठविण्यात आले आहे. तर, भुजल मत्स्योत्पादन १०५० मे.टन इतके आहे.

मत्स्यविज उत्पादन प्रकल्प

५७/- परंडा तालुक्यात चांदणी येथे मत्स्यविज उत्पादन केंद्राची स्थापना करण्यात आली आहे. १९-०० मध्ये चांदणी प्रकल्पाच्या मत्स्यविजाचे उत्पादन उद्दीष्ट ७४.२६ लाख मत्स्य विज एवढे होते. प्रत्यक्षात ५८.२४ लक्ष मत्स्यविज साठविण्यात आले. तर त्यापासून मत्स्य उत्पादन १०५० मे.टन इतके झाले.

मत्स्य व्यवसाय व सहकारी संस्था

५८/- १९९९-२०००या वर्षात जिल्ह्यात एकूण ५५ मत्स्य व्यवसाय सहकारी संस्था होत्या. त्यातील एकूण समामद संख्या २३१२ होती. १९९९-२००० या वर्षात या संस्थांनी पकडलेल्या मत्स्याचे मूल्य १४१ लाख असून त्यांच्या त्रिकी पासूनचे मूल्य १४१ होते.

विद्युतीकरण व विद्युत पुरवठा

५९/- या जिल्ह्यात महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळा मार्फत विजपुरवडा केला जातो. ३१ मार्च २००० च्या जिल्ह्यासाठी सर्व आठ शहरांचे व ७२२ गावांचे विद्युतीकरण झालेले आहे. जिल्ह्यात विद्युत आपत्ती प्रकल्प नाही.

विद्युतीकरण झालेल्या पंधाची संख्या

६१/१९९९-२००० या वर्षात एकूण विजेचा वापर ४७३९२७ हजार कि.वॅ. तास होता. या वापराचा विविध प्रयोजनानुसार अभ्यास केला असता असे दिसून येते की, घरगुती वापर १२.०५%, व्यापारी काम व लघु शक्तीसाठी १.६२%, औद्योगिकीकरणासाठी २.२०%, सार्वजनिक दिवावत्ती साठी १.३१%, शक्तीसाठी ८२.३५%, व अन्य कारणासाठी ०.४४%, विज वापरली जाते. संदर्भिय वर्षाच्या अखेरीस १९००७२ कनेक्शन देण्यात आले

खनिज उद्योग

६१/- उस्मानाबाद जिल्ह्यात महत्वाची खनिजे नाहीत. बांधकामास उपयोगी पडणारी दगड, चाळू, माती इत्यादी किरकोळ खनिजापासून थोडेफार उत्पन्न रॉयल्टी म्हणून शासनास मिळते. अशा प्रकारे १९९९-०० या वर्षात ५१.१५ लाख रुपये रॉयल्टी म्हणून शासनास मिळाले.

६२/- १९९९ अखेर जिल्ह्यात फॅक्टरी अॅक्टखाली नोंदणी झालेल्या कारखाण्यांची संख्या ५३ होती. त्यापैकी १३ कारखाने बंद पडले होते.

६३/- वरील वर्षात चालू असलेले परंतु प्रपत्र न पाठविणा-या २१ कारखाण्यातील मजुरांची संख्या ६२५ एवढी होती.

६४/- हा जिल्हा उद्योगधंद्याच्या दृष्टीने मागासलेला असून ढोकी ता.उस्मानाबाद, नळदुर्ग, ता. तुळजापूर, येथे साखर कारखाने असून भूम तालुक्यातील साखर कारखाण्यास नव्याने मंजूरी मिळाली आहे. तामलवाडी, ता.तुळजापूर येथे खाजगी व्यवस्थापनाखाली एक सुत गिरणी कार्यरत असून सहकारी

क्षेत्रातील पाच सुत गिरण्यास यापूर्वी मंजूरी मिळालेली असून त्यापैकी अणदूर व तुळजापूर येथील सुत गिरण्यांमध्ये प्रत्यक्ष सुत उत्पादन सुरु झाले आहे.

औद्योगिक वसाहती

६५/- महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाची जिल्ह्यात फक्त एकच - औद्योगिक वसाहत आहे. तेथे भुखंड, पाणी, विज, आदि सुविधा उद्योजकांना उपलब्ध करून दिल्या जातात. या वसाहतीतील स्टील फॅब्रीकेशन, अॅल्युमिनीयमची भांडी, सिमेंट पाईप, पॅकींग पेपर, प्लॅस्टिक चप्पल बनविणे, इलेक्ट्रीक ट्रांसफार्मर दुरुस्त करणे व दाळ मिल यांचे प्रत्येकी १ या प्रमाणे सात औद्योगिक घटक आहेत. जिल्हा उद्योग केंद्रामार्फत लघु उद्योगांची नोंदणी, प्रशिक्षण, मार्गदर्शन, अर्थ सहाय्य आदि सोयी उपलब्ध करून दिल्या जातात.

रस्ते व परिवहन

६६/- रेल्वे - मिरज-लातूर नॅरोगेज रेल्वे हा एक लोहमार्ग जिल्ह्यातून जातो त्याची लांबी ३० कि.मी. आहे.

६७/- रस्ते - सार्वजनिक बांधकाम खाते व कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परीषद उस्मानाबाद यांच्याकडून रस्त्याची देखभाल केली जाते. १९९९-२००० अखेर या दोन्ही विभागातील रस्त्यांची लांबी (नगरपालिका रस्ते धरून), ५५०३ कि.मी. होती. या मार्गापैकी डांगरी मार्गाची २९०३, खडीचे पक्के १८७२ कि.मी. होते. इतर माल वापरून तयार केलेले रस्ते ७२८ कि.मी.होते.

नोंदणीकृत वाहने

६८/- ३१ मार्च २००० अखेर जिल्ह्यात एकूण २५४९३ नोंदणीकृत वाहने होती. त्यापैकी १३९५१ मोटार सायकली, मोंपेड, स्कुटर इ., २७२१ ट्रॅक्टर व २९६७ मोटारी, जिप्स व स्टेशन वॅगन होत्या.

टपाल व तार कार्यालय

६९/- १९९९-२००० मध्ये जिल्ह्यातील एकूण टपाल कार्यालयांची संख्या २८१ होती व तार घरांची संख्या २ होती. १ लाख लोकसंख्येमागे कार्यालयांच्या संख्येचे प्रमाण १९ इतके होते.

७०/- १९९९-२००० च्या अखेरीस एकूण १९३२१ मुळ व विस्तारीत दुरध्वनी होते. -

दुरचित्रवाणी

७१/- १९९९ मध्ये उस्मानाबाद येथे दुरचित्रवाणी केंद्र सुरु झालेले आहे. मार्च २००० अखेरपर्यंत शासनाने खर्च केलेल्या सार्वजनिक संस्थातील दुरचित्रवाणी संचाची संख्या १८९ होती.

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन

७२/- १९९९-२००० मध्ये दररोज सरासरी ३७९ वसगाड्या ३९२१४ कि.मी.लांबीच्या ४५९ मार्गावर धावत होत्या. दररोज प्रवास करणा-या प्रवाशांची सरासरी १.५५ लाख होती. दररोज दर प्रवाशामार्फत मिळालेले सरासरी उत्पन्न सुमारे ९१८ पैसे होते.

कामगार व रोजगार

७३/- सेवायोजन कार्यालयाने पुरविलेल्या माहिती नुसार १९९९-२००० मध्ये जिल्ह्यातील एकूण २७९ आस्थापनांमध्ये ३३६९८ व्यक्तींना रोजगार मिळालेला होता. त्यापैकी ९९२९ व्यक्ती शासकीय, १८५६७ व्यक्ती निमशासकीय, ५२०२ व्यक्ती खाजगी आस्थापनांमध्ये होत्या.

सेवायोजन कार्यालय

७४/- उस्मानाबाद येथे सेवायोजन विनिमय कार्यालय अस्तित्वात आहे. ३१.१२.२००० अखेर येथील पटावरील अजदारांची संख्या ६४५८८ होती. संदर्भाय वर्षात एकूण १४६ व्यक्तींना या कार्यालयामार्फत नोकरी मिळाल्या.

रोजगार रूमी योजना

७५/- ग्रामीण भागात मागणीनुसार काम देण्याची हमी महाराष्ट्र शासनाने घेतलेली आहे. लहान व मध्यम पाटबंधणे व कामे, बांध-बंदिस्ती, नाला बंदिस्ती, वृक्षारोपन कार्यकम व जेथे कामे नसतील तेथे रस्त्याची कामे वाढली जातात. या कामावर २४.४६ लक्ष मनुष्य दिवस काम ९८-९९ या वर्षात पुरविले व यावर १२२३.५४ लाख रुपये खर्च झाले. १९९९-२००० ची माहिती प्राप्त झाली नाही.

जवाहर रोजगार योजना

७६/- ग्रामीण भागात रोजगार निर्मिती व्हावी म्हणून जवाहर रोजगार योजना जिल्ह्यात राबविली जात आहे. या योजनेतील विविध कामामुळे १०.५८ लाख मनुष्य दिवस इतकी रोजगार निर्मिती झाली.

सहकार संस्था व सभासद

७७/- जिल्हयात १९९९-२००० या वर्षात सहकारी संस्थांची संख्या २६२९ होती. या संस्थांच्या सभासदांची संख्या ४८५ हजार होती.

७८/- संदर्भाय वर्षात एकूण ४६१ (१८.६१%) सहकारी पत संस्था होत्या. त्यापैकी ४५९ (१७.४६%) कृषि सहकारी पत संस्था होत्या आणि उर्वरित ३३४ (१२.१०%) बिगर शेती पत संस्था होत्या. वरील वर्षात एकूण १८३६ (६९.८४%), इतर पत संस्था होत्या. एकूण पतसंस्थांपैकी उत्पादन संस्था सर्वात जास्त १२५० होत्या. सामाजिक संस्थांची संख्या कमी म्हणजे ५५० असल्यामुळे यांचा क्रमांक उत्पादन संस्थांनंतर आहे. उत्पादन व सामाजिक सहकारी सभासदांची (९९-०० ची) संख्या अनुक्रमे १४०७१२ व ६२५७६ होती. उत्पादन संस्थांपैकी दुग्धव्यवसाय संस्था महत्वाच्या असून त्या प्रकारच्या संस्था व सभासदाची संख्या अनुक्रमे ८७१ व ७१३१५ होती. सामाजिक संस्थांपैकी गृहनिर्माण संस्था व त्यांचे सभासद अनुक्रमे ३२१ व १७३५ होते.

७९/- शेतकऱ्यांच्या पतपुरवठ्याच्या मागणीची पूर्तता करण्यासाठी जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक कार्यरत आहे. तीच्या ९६ शाखा जिल्हयात व सर्व तहसीलमध्ये विखुरलेल्या आहेत. या बँकेतर्फे १९९९-२००० अखेरपर्यंत अल्प मुदतीचे रुपये ४३९४७.३७ लाख मध्यम मुदतीचे रुपये २३२१.५८ लाख व दीर्घ मुदतीचे रुपये ७८.८७ लाख इतके कर्ज देण्यात आले. यातून ४५८२.२७ रुपये अल्प मुदतीचे, ४२६.२२ लाख रुपये मध्यम मुदतीचे कर्ज आणि ३८.०८ लाख रुपये दीर्घ मुदतीचे कर्ज थकलेले आहे.

विविध सहकारी संस्थांनी केलेली कार्य खालील प्रमाणे आहेत.

८०/- जिल्हयातील दोन साखर कारखान्यांमध्ये संदर्भाय वर्षात १०७८.७१ हजार मेटन ऊसाचे गळीत झाले. सुमारे ११९.४० हजार मेटन साखर तयार झाली. दुग्ध व्यवसाय सहकारी संस्थांमार्फत १९९९-२००० या वर्षात झालेल्या दुधाच्या खरेदी व विक्रीचे मुल्य १२५४ व ३९८ लक्ष रुपये होते. मच्छीमार संस्थां मार्फत पकडलेल्या माशांच्या विक्रीचे मुल्य १४१ लक्ष होते. महाराष्ट्र राज्य सहकारी भुविकास बँक जिल्हा शाखा उस्मानाबाद मार्फत १९९९-२००० प्रघट या वर्षात ६.१६ कोटी रुपयांचे दीर्घ मुदतीचे कर्ज यणे बाकी होते.

व्यापारी बँका

८१/- उस्मानाबाद जिल्हयात १९९९-२००० वर्षात एकूण ७ वर्गीकृत व ११७ अवर्गीकृत बँकांच्या शाखा होत्या. व्यापारी बँका बहुतांशी नागरी विभागात आहेत. परंतु सहकारी बँकांच्या शाखा ग्रामीण विभागात असून सर्वत्र विखुरलेल्या आहेत.

एका शाखेमागे सरासरी लोकसंख्या

८२/- १९९९-२००० वर्षाखेर वर्गीकृत आणि सहकारी बँकेच्या एका शाखेमागे सरासरी लोकसंख्या प्रमाण ११९२२ आहे.

८३/- ३०.६.२००० अखेर उस्मानाबाद जिल्ह्यातील महत्वाच्या निवडक शेतीमालाच्या सरासरी घाऊक किमतीचा कल प्रति क्विंटलला खालील प्रमाणे होता. गहू व ज्वारी(संकरित) या तृणधान्याच्या घाऊक किमतीमध्ये २००० या वर्षात मागील वर्षाच्या तुलनेत अनुक्रमे घट व वाढ दिसून येते. संकरित (हायब्रीड)ज्वारीची किंमत २५८ रुपया वरून ४२५ होऊन त्यात ६७ रुपयांनी वाढ झाली. पांढ-या ज्वारीची किंमत ९५७ वरून ९३२ रुपये होऊन त्यात २५ रुपयांची घट झाली. तर बाजरीच्या भावात रुपये ३८१ वरून रुपये ४६७ होऊन त्यात रुपये ८६ ने वाढ झाली. तुर या महत्वाच्या कडधान्याची किंमत ९९ मध्ये रुपये १६४८ होती २००० मध्ये ती १६८५ होऊन त्यात रुपये ३७ ची वाढ झाल्याचे आढळते. हरभ-याच्या किमतीत रुपये ११०० वरून ११८३ झाल्याने ८३ रुपयांनी वाढ झाली. भूईमूग शेंग करडी जवस तिळ या तेल बियांच्या किमती अनुक्रमे १३५७,१३६३, १५६१,२०९६ रुपये वरून रुपये १२१३, ११५१, १४१२,२३२५ झाल्यामुळे या तिळ व्यतिरिक्त तेल बियांच्या किमतीत गतवर्षीच्या तुलनेत घट व तिळाच्या वाढीत वाढ झाल्याचे दिसून येते.

किरकोळ किंमती

८४/- जिल्हा मुख्यालय उस्मानाबाद महत्वाच्या वस्तूच्या किरकोळ सरासरी वार्षिक किंमती १९९९ मध्ये प्रती किलोस खालील प्रमाणे होत्या. गहू(तांबडा)रु.९.२५,ज्वारी(पांढरी) रु.११.२९, तांदूळ(मध्यम)१४.०० तुरीची दाळ रु.२८.१२ मुगाची दाळ रु.२६.८७ हरभरा दाळ १९.०० रु. गुळ १०.७० गोडतेल शेंगदाणे रु.४२.९२ तसेच वनस्पती तूप रु.४०.०० काही अखाद्य वस्तूंच्या किमती खालील प्रमाणे आहेत. साडी १७५ रुपये शर्टींग प्रती मिटर रु. ८६.६७

ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक

८५/- पायाभूत वर्ष १९८२= 100 गृहित धरून सोलापूर केंद्रातील कामगारांचा ग्राहक किंमतीचा सर्वसाधारण निर्देशांक १९९९-२००० मध्ये ४५२ होता. मे १९९९ मध्ये सर्वसाधारण निर्देशांक सर्वात कमी ४३६ होता तर, मार्च-२००० मध्ये ४६७ होता.

शैक्षणिक सुविधा प्राथमिक माध्यमिक व महाविद्यालयीन

८६/- १९९८-९९ वर्षाखेर जिल्ह्यातील प्राथमिक शाळांची संख्या १०४५ होती. माध्यमिक शाळांची संख्या २४९ होती. उच्च माध्यमिक शाळांची संख्या व महाविद्यालयांची संख्या अनुक्रमे ४१ व २७ होती. १९९८-९९ या वर्षात प्राथमिक शाळांचे प्रमाण दर एक लाख लोकसंख्येमागे ७०.६८. माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळांचे दर एक लाख लोकसंख्येमागे अनुक्रमे हेच प्रमाण १६.८४ व २.७७ असे होते.

८७/- १९९८-९९ या वर्षात एकूण ४३३६३० विद्यार्थ्यांपैकी १८.१५% विद्यार्थी पूर्व प्राथमिक शाळेत, ५०.२०% विद्यार्थी प्राथमिक शाळेत व १७.३६% विद्यार्थी माध्यमिक शाळेत ९.७०% विद्यार्थी उच्च माध्यमिक शाळेत व महाविद्यालयीन संस्थेत ४.५६% विद्यार्थी शिक्षण घेत होते. एकूण विद्यार्थ्यांपैकी मुलींची टक्केवारी ४६.११ % होती. जिल्ह्यातील एकूण लोकसंख्येमध्ये स्त्रियांचे प्रमाण ४९.३२% आहे. हे लक्षात घेता एकूण विद्यार्थ्यांमध्ये मुलींचे प्रमाण कमी आहे असे दिसून येते. पूर्व प्राथमिक व प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी-शिक्षक प्रमाण अभ्यासले असता प्रत्येक शिक्षकामागे ३६ विद्यार्थी हे प्रमाण आहे. १९९१ च्या जनगणनेनुसार दर हजार लोकसंख्येमागे जिल्ह्यातील प्राथमिक व माध्यमिक विद्यार्थ्यांचे प्रमाण १९९८-९९ ला ३३९ विद्यार्थी होते. माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थ्यांचा तुलनेक अभ्यास करता जिल्ह्यातील प्राथमिक शाळेतील दर १०० विद्यार्थ्यांमागे माध्यमिक शाळेतील ३५ विद्यार्थी येतात.

८८/- १९९९-२००० या वर्षात सामान्य शिक्षणाच्या महाविद्यालयाची संख्या ३७ होती. उस्मानाबाद, तुळजापूर येथील खाजगी क्षेत्रातील प्रत्येकी एक अभियांत्रिकी महाविद्यालय असून उस्मानाबाद येथे एक शासकीय तंत्रनिकेतन आहे. जिल्ह्यात ९ औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था आहेत.

इतर शैक्षणिक कार्यक्रम

८९/- शासकीय आदेशानुसार जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षणाच्या कार्यक्रमाएवजी साक्षरता अभियान प्रवलीकरण कार्यक्रम सर्व तहसीलमध्ये राबविण्यात येत आहे. सन १९-०० मध्ये साक्षरता प्रवलीकरण केंद्राची संख्या २०५६ होती. पटावरील उमेदवारांची संख्या ९९४३९ होती.

वैद्यकीय सेवा

९०/- विविध मार्गाने उदा.राज्य सरकार, स्थानीक संस्था व इतर खाजगी संस्था व व्यक्ती मार्फत वैद्यकीय सेवा उपलब्ध होतात. १९९९ वर्षात उस्मानाबाद जिल्ह्यात ८ रुग्णालये होती. उस्मानाबाद येथे शासकीय रुग्णालय आहे. अन्य ६ ग्रामीण रुग्णालये अनुक्रमे उमरगा, परंडा, तुळजापूर भूम व कळंब तालुक्यात आहेत. दवाखाने व प्रसूतीगृहे यांची संख्या अनुक्रमे १४ व १ होती. प्राथमिक आरोग्य केंद्रांची संख्या ४६ होती. रुग्णालये राज्य सरकारच्या अधिपत्याखाली असून प्राथमिक आरोग्य केंद्र जिल्हा परिषदेच्या अधिपत्त्याखाली आहे. जिल्ह्यातील रुग्णालये, दवाखाने व प्राथमिक आरोग्य केंद्रांची संख्या लक्षात घेतली तर सुमारे १८७७० लोकसंख्येसाठी एक संस्था असे प्रमाण येते. १९९९ या वर्षात जिल्ह्यातील खाटांची संख्या ८७४ अंतर्रुग्णांची संख्या ६२२०० तर बाह्य रुग्णांची संख्या ४८९४०० होती.

९१/- कुटुंब कल्याण केंद्र ची संख्या ४६ होती. त्यापैकी ३० ग्रामीण ८ नगरी भागात होते. १९९९-२००० मध्ये निर्विजाकरण केलेल्या व्यक्तींची संख्या १००४५ होती. यापैकी ४ पुरुष व १००४० स्त्रिया होत्या. लुप पध्दतीचा वापर करत असलेल्या स्त्रियांची संख्या ६२४६ होती. जननक्षम जोडप्यांची संख्या २३१५७३ होती.

पाणी पुरवठा

१२/- उस्मानाबाद जिल्ह्यात एकूण ७१६ गावे होती. १९९९-२००० मध्ये ५९३ गावांना वाराहो महिने पाणी उपलब्ध होते. ७ गावांना टँकरने पाणी पुरवठा करण्यात आला. यामध्ये कठीण गावाव्यातिरिक्त अन्य गावे पण समाविष्ट आहेत. या शिवाय जिल्ह्यातील उस्मानाबाद, कळंब, उमरगा, नुरुन, तुळजापूर, नळदुर्गा, परंडा व भूम या सवंच नगरपालिका असलेल्या शहरांमध्म नगरपालिकातर्फे पाणी पुरवठा केला जातो.

इतर कार्यक्रम

१३/- जिल्ह्यात हिवताप निवृत्त पदक काम करीत आहे. आधीच्या रोगाचे आठूमाव आल्यास लस टोचणीचे कार्यक्रम तात्काळ घेण्यात येतात. तसेच माता बाल संगोपन, पोलीओ, वि.सी.जी. गावर, धनुर्वात आदि विकारांवर लस टोचणी फक्त. याबाबत तपशील तक्ता क्र. ७.४ मध्ये दिलेला आहे.

दुर्बल घटक

१४/- जिल्हा ग्रामीण विकास संस्थेतर्फे दुर्बल घटकांकरिता स्वतंत्र शिक्षण कार्यक्रम सध्या घेण्यात येतो. १९८४-८५ या आधार वर्षात परित्रयरंषेखालील एकूण कुटुंबे ५३९२ होती. सन १९९२-९३ या वर्षात पुनर्जातस्थी नैल्यानंतर परित्रय रेषेखालील कुटुंबांची संख्या १६८६६६ होती. १९९९-२००० या वर्षात १८३९ लाभधारकांना विविध प्रयोजनासाठी टॅप.सिंचन दुभत्या गायी, म्हशी, खरेदी इ. करिता २५६.८३ लाख रुपयांचे अर्थसहाय्य देण्यात आले. उपरोक्त कर्ज वाटप पण सहकारी व व्यापारी बँकांमार्फत करण्यात आले तसेच, मागास व दुर्बल घटकांना महात्मा फुले महामंडळांमार्फत स्वतःच्या यत्नासह्य करण्यासाठी अर्थ सहाय्य देण्यात येते.

संकिर्ण

मागासवर्गीय वसतीगृहे व आश्रम शाळा

१५/- उस्मानाबाद जिल्हा जरी आदिवासी म्हणून घोषित नसला तरी भटक्या व विमुक्त जातीसाठी एकूण ६ आश्रमशाळा असून यामध्ये ७२० विद्यार्थ्यांची सोय होऊ शकते. मागासवर्गीय वसतीगृहे असून त्याचा लाभ ४८० विद्यार्थ्यांना मिळतो.

नगरपरिषद, जिल्हा परिषद व ग्रामपंचायत

१६/- उम्मानाबाद जिल्ह्यात एकूण ८ नगरपालिका आहेत. १९९९-२००० या वर्षात या नगरपालिकांचे एकूण उत्पन्न १८८४०२ हजार रुपये होते. एकूण खर्च रुपये १६६३१० हजार होता. १९९९-२००० मधील जिल्हा परिषदेचे एकूण उत्पन्न रुपये २४४१०.३९ लाख रुपये होते. तर, एकूण खर्च २४३०८.७० लाख रुपये होता. जिल्ह्यामध्ये महानगरपालिका व कटक मंडळे नाहीत. १९९९-२००० या वर्षात ग्रामपंचायतीची संख्या ६१६ होती. त्यांचे उत्पन्न ४२५.६० लाख रुपये होते व खर्च ३४६.६८ लाख रुपये होता.

जमिन महसूल

१७/- जिल्ह्यात १९९९-२००० या वर्षात १.८९ लाख रुपये जमिन महसूल वसूल करण्यात आला.

गृहनिर्माण

१८/- विस कलमी कार्यक्रमाखाली १९९९-२००० मध्ये इंदिरा आवास योजनेखाली ८७२ घरे बांधण्यात आली.

पोलीस आणि गुन्हे

१९/- १९९९-२००० अखेर जिल्ह्यातील पोलीस ठाण्यांची व आजूट पोस्टची संख्या अनु.११ व १४ होती. लोकसभेची संख्या १५ होती. एकूण दलाची संख्या १३२२ होती. त्यावरील खर्च रु.१५१३.३० लक्ष होता.

२००/- १९९९-२००० मधील सर्व प्रकारच्या गुन्हेगारांची संख्या २१४ होती. त्यापैकी मुंबई दफवदी अधिनियमाखाली १३, खून ४८, घरफांडी २३, चोरी व इतर १३० गुन्हेगार होते.

२०१/- १९९९-२००० या वर्षात कायम व फिरत्या चित्रपट गृहणांची संख्या १० व २ होती. तर कि.डॉ.ओ. ची संख्या ४१ होती. यापासून एकूण २२.७० लाख रुपये करमणूक कर वसूल करण्यात आला.

अल्पवचन

२०२/- १९९९-२००० करिता जिल्ह्यात ८.०० कोटी रुपये अल्पवचतीचा इष्टांक ठरवून दिलेला होता. त्याच्या तुलनेत मिळाले ८.२३ कोटी रुपयांची रक्कम गुंतवली जाऊन १०२.७५ % इष्टांकाची पूर्तता आली.

यात्रा व पर्यटन स्थळे

१०३/- जिल्ह्यात तुळजापूर येथे तुळजाभवानी मातेचे प्राचीन मंदीर असून यात्रेकरुंचे प्रमुख धार्मिक स्थळ आहे. कूथलगीरी, ता. भूम येथे जैन मंदीर आहे. तें, ता.उस्मानाबाद येथे प्राचीन कालीन भग्भगटांस आलेली नगरी होती. तेंथे उत्खननात सापडलेल्या वस्तुंचे संग्रहालय संत गोगेवा कुंभार यांचे मंदीर आहे. परंडा व नळदुर्ग येथे प्राचीन किल्ले असून नळदुर्गच्या किल्ल्यातील पाणी-महल पर्यटकांचे प्रमुख आकर्षण आहे. उस्मानाबाद जिल्ह्यातील डोंगरावरील रामलिंगचे देवस्थान पण प्रेक्षणीय स्थळ असून श्रावणात सोमवारी येथे यात्रा भरते. सोनारी, ता. परंडा येथे भरव नायाचे मंदीर आहे.

1991 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ, घरे, व लोकसंख्या

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	तहसील	बाब	क्षेत्र चौ. कि. मी.	घरे मध्ये लोकसंख्या	गावे संख्या		शहरे संख्या	वाप-सतील निवासगृहे संख्या	कुटुंबे संख्या	लोकसंख्या हजारांत			
					वस्ती जसलेली	औसाड				एकूण	पुरुष	स्त्रिया	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1	उस्मानाबाद	एकूण	1294.9	229	136	2	1	54	54	297	155	142	
		ग्रामीण	1283.4	178	126	2	0	42	42	229	118	111	
		नागरी	11.2	6073	0	0	1	12	12	68	36	32	
2	कळंब	एकूण	1226.6	169	119	0	1	38	39	208	107	101	
		ग्रामीण	1207.7	156	119	0	0	35	35	168	97	92	
		नागरी	18.9	1051	0	0	1	4	4	20	10	10	
3	उमरगा	एकूण	1493.4	193	133	0	2	50	50	289	148	140	
		ग्रामीण	1405.3	176	133	0	0	43	43	247	127	120	
		नागरी	88.1	465	0	0	2	7	7	41	21	20	
4	तुळजापूर	एकूण	1566.4	140	125	1	2	38	39	219	113	106	
		ग्रामीण	1517.1	121	125	1	0	32	32	183	94	89	
		नागरी	39.3	728	0	0	2	6	6	36	19	27	
5	परंडा	एकूण	1052.6	133	116	2	1	26	27	140	72	68	
		ग्रामीण	1020.0	123	116	2	0	23	25	126	65	31	
		नागरी	32.6	438	0	0	1	2	2	14	7	7	
6	भूम	एकूण	878.5	153	97	1	1	24	24	124	64	60	
		ग्रामीण	837.5	130	97	1	0	21	21	109	56	53	
		नागरी	41.0	362	0	0	1	3	3	15	8	7	
जिल्हा		एकूण	7512.4	170	716	6	8	230	233	1276	659	617	
		एकूण	ग्रामीण	7271.0	149	716	6	-	196	198	1082	557	525
			नागरी	241.4	803	0	0	8	34	35	194	102	92

टिप : आकडे पूर्णांकित केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत. 2) स्तंभ 4 मधील माहिती क्षेत्रफळ हे 1981 च्या जनगणनेप्रमाणे आहे. 3) क्षेत्रफळ 1981 च्या जनगणनेप्रमाणे व लोकसंख्या 1991 च्या जनगणनेप्रमाणे स्तंभ 5 चे आकडे आहेत. (1)

आधार : 1991 ची जनगणना.

तक्का क्रमांक : 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : उस्मानाबाद

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण व्यक्ती			सु-रक्ष			स्त्रिया		
			एकूण	ग्रामी- ग	नागरी	एकूण	ग्रामी- ग	नागरी	एकूण	ग्रामी- ग	नागरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	उस्मानाबाद	1991	297	229	68	155	118	36	143	111	32
		1981	234	195	39	121	100	20	113	94	19
		1971	200	173	27	103	89	14	98	85	13
		1961	155	136	19	79	69	10	73	67	9
		1951	129	110	19	66	56	10	62	53	9
2	कळंब	1991	208	188	20	107	97	10	101	93	10
		1981	175	161	14	89	82	7	86	79	7
		1971	161	150	10	82	77	5	78	73	5
		1961	127	120	7	65	61	4	62	58	3
		1951	106	100	6	54	51	3	52	49	3
3	पेठगाव	1991	258	207	51	178	147	31	138	118	20
		1981	230	201	30	117	102	15	113	99	14
		1971	211	186	25	119	96	23	102	91	11
		1961	162	145	18	83	74	9	79	71	8
		1951	134	113	21	67	58	11	65	55	10
4	तुळजापूर	1991	219	183	36	113	94	19	106	89	17
		1981	172	145	27	88	74	14	84	71	13
		1971	157	137	20	81	71	10	76	67	10
		1961	121	107	14	63	55	7	58	52	7
		1951	103	91	13	54	47	7	50	44	6
5	परंडा	1991	140	126	14	72	65	7	68	61	7
		1981	116	106	11	59	54	6	57	52	5
		1971	108	99	9	55	51	5	53	49	4
		1961	88	82	7	45	42	3	43	40	3
		1951	72	66	6	39	34	3	35	32	3

तक्रा क्रमांक : 1.2 पुढे सरु ..

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया		
			एकूण	ग्रामी- ण	नागरी	एकूण	ग्रामी- ण	नागरी	एकूण	ग्रामी- ण	नागरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
6	भूम	1991	124	109	15	64	56	8	60	53	7
		1981	102	92	10	52	47	5	50	45	5
		1971	91	84	8	47	43	4	45	41	4
		1961	73	67	5	37	34	3	36	33	3
		1951	60	49	10	30	25	5	29	24	5
एकूण जिल्हा		1991	1276	1082	194	659	557	102	617	525	92
		1981	1030	900	130	526	459	67	504	441	63
		1971	928	830	98	476	425	52	452	405	47
		1961	726	656	70	373	336	36	353	320	33
		1951	603	528	75	310	271	39	294	257	36

तक्का क्रमांक : 1.2 पुढे सुरु ..

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : उस्मानाबाद

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	दर चौरस	दर हजार	दर दश वार्षिक		
			कि. मी. मधील लोकसंख्या	पुरुषांमागे स्त्रियांचे प्रमाण	एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
1	उस्मानाबाद	1991	229	918	+27.09	+17.65	+74.10
		1981	180	934	+16.53	+12.32	+43.22
		1971	150	951	+29.50	+27.41	+44.58
		1961	121	949	+20.30	+24.06	+ 0.74
		1951	100	949	उ.ना	उ.ना	उ.ना
2	कळंब	1991	169	944	+18.88	+16.73	+44.05
		1981	143	966	+ 9.13	+ 7.37	+34.96
		1971	131	951	+26.57	+25.75	+40.00
		1961	102	954	+19.81	+10.43	+25.77
		1951	86	963	उ.ना	उ.ना	उ.ना
3	उमरगा	1991	193	946	+25.32	+23.34	+38.79
		1981	154	966	+09.02	+ 7.55	+20.17
		1971	141	936	+29.93	+28.69	+40.18
		1961	108	952	+20.94	+28.43	+18.38
		1951	80	942	उ.ना	उ.ना	उ.ना
4	सुळजापूर	1991	140	938	+27.13	+25.71	+34.90
		1981	110	938	+ 9.65	+ 6.03	+34.78
		1971	100	938	+29.87	+28.17	+43.46
		1961	77	921	+16.87	+18.23	+ 7.28
		1951	66	926	उ.ना	उ.ना	उ.ना
5	परंडा	1991	133	944	+20.24	+19.13	+30.96
		1981	111	966	+ 7.91	+ 6.49	+24.81
		1971	103	964	+22.21	+21.50	+30.86
		1961	83	956	+23.47	+23.49	+22.04
		1951	67	972	उ.ना	उ.ना	उ.ना

तक्रा क्रमांक : 1.2 पुढे सुरु ..

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	दर चौस कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषांमागे स्त्रियांचे प्रमाण	दर दशवार्षिक		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
6	भूम	1991	153	938	+21.27	+28.70	+44.21
		1981	116	962	+12.03	+10.21	+31.37
		1971	104	957	+35.41	+23.97	+43.12
		1961	82	973	+22.10	+36.33	+46.27
		1951	67	967	उ.ना	उ.ना	उ.ना
जि		1991	170	936	+23.95	+20.34	+48.92
ल्हा		1981	137	958	+10.93	+ 8.40	+32.64
ए		1971	121	950	+27.85	+26.41	+41.37
क		1961	97	946	+20.35	+24.21	+ 6.92
ण		1951	80	948	+ 9.85	+ 4.99	+58.33

टिप : ७. ... जागांकात केल्याने बेरजा जुळवत नाहीत
 आधार : 1951, 1961, ... 1981, 1991 ची जनगणना.

तक्का क्रमांक : 1.3

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटातुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण
जिल्हा : उस्मानाबाद (लोकसंख्या शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	व स्ती		अ स ले ली		गा वे			
		200 पेक्षा कमी संख्या	200 ते 499 संख्या	500 ते 999 संख्या	1000 ते 1999 लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	उ.बाद	3	5	13	48	25	198	54	760
2	कळंब	-	-	11	42	32	235	52	777
3	उमरगा	1	1	12	47	40	300	39	527
4	तुळजापूर	1	1	17	63	38	278	42	582
5	परंडा	6	9	20	77	41	312	34	455
6	भूम	2	3	23	88	33	236	31	411
एकूण जिल्हा		13	18	96	365	209	1559	252	3511

तक्का क्र. : 1.3 पुढे सुरु

सक्रा क्रमांक : 1.3 पुढे सुरु ..

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटाद्वारा गावांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(लोकसंख्या शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	व स्ती		अ स ले ली		गा वे				
		2000 ते 4999	5000 ते 9999	10000 व अधिक	ए	रू	ण			
		संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोक-संख्या	ओसाड गावे संख्या		
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	उ.बाद	26	783	4	344	1	149	126	2289	2
2	कळंब	19	534	5	296	-	-	119	1884	-
3	उमरगा	30	710	11	690	-	-	133	2473	-
4	तुळजापूर	24	683	2	114	1	108	125	1629	1
5	परंडा	14	355	1	51	-	-	116	1258	2
6	धूम	6	178	1	52	1	124	97	1092	1
जिल्हा एकूण		109	343	24	1544	3	381	716	10824	6

टीप : आकडे पुर्णकात केल्यामुळे बेरज सुळनार नाहरेत
आधार: 1991 ची जनगणना.

तक्का क्रमांक : 1.4

1991 च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण
जिल्हा : उस्मानाबाद (लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	तहसील	लोकसंख्ये प्रमाणे शहरांची संख्या		शहरांची संख्या			
		5000 पेक्षा कमी संख्या	5000 ते 9999 लोकसंख्या	10000 ते 19999 लोकसंख्या	20000 ते 99999 लोकसंख्या		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	उ.बाद	-	-	-	-	-	-
2	कळंब	-	-	-	-	1	20
3	उमरगा	-	-	-	-	1	16
4	तुळजापूर	-	-	-	-	1	13
5	परंडा	-	-	-	-	1	14
6	भूम	-	-	-	-	1	15
एकूण जिल्हा		-	-	-	-	5	78

तारख क्रमांक : 1.6 ए. डे. सुरु ..

1991 च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या गटांनुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण
जिल्हा : उस्मानाबाद. (लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	तहसील	लो क सं ख्ये		प्र मा णे		श ह रां ची		सं ख्या	
		20000 ते 49999	50000 ते 99999	100000 व अधिक	एकूण शहरे	संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोक-संख्या
1	2	9	10	11	12	13	14	15	16
1	उ.बाद	-	-	1	68	-	-	1	68
2	कळंब	-	-	-	-	-	-	1	20
3	उमरगा	1	25	-	-	-	-	2	41
4	तुळजापूर	1	23	-	-	-	-	2	36
5	परंडा	-	-	-	-	-	-	1	14
6	भूम	-	-	-	-	-	-	1	15
एकूण जिल्हा		2	48	1	68	-	-	8	194

टिप : - अकडे घुर्णीकांत केल्याने बेरजा सुळणार नाहीत.
आधार : 1991 च्या जनगणनेप्रमाणे.

1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या

जिल्हा : उस्मानाबाद

(आकडे शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	काम करणाऱ्यांचा वर्ग						
			शेत-करी	शेत-मजूर	पशुसंवर्धन, जंमल काम, मच्छीमारी, शिकारी, फळबाग, मळे, इ.	खाण-काम व दगड-खाण-काम करणारे	वस्तुनिर्माण प्रक्रिया सेवा व इ-रुस्त्या इ. धोरणुती उ-धोगात काम करणारे	धरगुती उधोगा-व्यतिरिक्त इतर उधोग	बांध-काम करणारे

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	उ.बाद	ग्रामीण	416	451	18	2	13	45	11
		नागरी	8	26	4	3	3	13	18
		एकूण	424	477	15	5	15	58	28
2	कळब	ग्रामीण	435	316	5	1	11	11	5
		नागरी	4	14	1	*	1	4	2
		एकूण	439	331	6	1	12	15	7
3	उमरगा	ग्रामीण	266	504	8	1	18	13	12
		नागरी	19	44	1	*	3	7	7
		एकूण	385	548	9	1	21	20	19
4	तुळजापूर	ग्रामीण	304	381	15	2	9	23	9
		नागरी	10	26	2	*	4	6	3
		एकूण	314	407	17	3	13	29	12
5	परंडा	ग्रामीण	305	217	7	*	5	6	2
		नागरी	7	13	1	*	3	3	2
		एकूण	312	210	8	*	8	8	4
6	भूम	ग्रामीण	262	172	5	*	4	8	3
		नागरी	8	12	1	*	1	2	3
		एकूण	270	183	7	*	6	10	6
		ग्रामीण	2086	2040	51	6	60	105	42
		नागरी	56	135	10	4	15	36	35
		एकूण	2145	2175	61	10	75	140	77

तक्रा कर्मांक: 1.5 पुढे सरु ..

1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणारे घांची संख्या

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(आकडे शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	काम करणा-घांची वर्ग						
			व्यापार आणि वाणिज्य क्षेत्रात काम करणारे	आवाहक साठवण आणि दळणवळण	इतर काम करणारे	एकूण सुलभतः काम करणारे (4 ते 13 ची बेरीज)	निर्माणात्मक काम करणारे	एकूण काम करणारे	एकूण लोकसंख्या (14 ते 16 ची बेरीज)
1	2	3	11	12	13	14	15	16	17
1	उ.बाद	ग्रामीण	22	10	51	1031	65	1193	2289
		नागरी	28	14	57	173	3	504	680
		एकूण	49	24	108	1204	67	1698	2969
2	कळंब	ग्रामीण	14	6	41	847	97	943	1884
		नागरी	13	2	14	55	4	139	199
		एकूण	27	8	55	899	101	1082	2083
3	उमरगा	ग्रामीण	22	12	51	1006	96	1371	2473
		नागरी	17	7	21	128	3	279	410
		एकूण	39	19	72	1134	99	1650	2883
4	सुळजापूर	ग्रामीण	16	6	31	797	76	956	1828
		नागरी	17	5	25	100	4	256	359
		एकूण	33	12	59	897	79	1211	2187
5	परंडा	ग्रामीण	7	11	12	573	78	607	1258
		नागरी	8	6	6	44	1	98	143
		एकूण	15	17	32	618	78	705	1400
6	भूम	ग्रामीण	2	3	28	497	60	536	1092
		नागरी	1	2	10	46	7	96	148
		एकूण	3	5	37	543	66	632	1241
एकूण		ग्रामीण	93	39	225	4748	470	5607	10824
जिल्हा		नागरी	87	32	135	546	21	1371	1939
		एकूण	180	71	360	2294	491	7978	12763

टोप :- आकडे शंभूड्यात दिल्याने बेरीज सुळजापूर नाहीत.

2) आकडे दिलेल्या परिमानाच्या निम्न्यापेक्षा कमी आहेत.

सं. 1991 जनगणना तक्रांक.

1991 च्या जनगणनेनुसार सुस्थाता काम करणा-या व्यक्तींची उद्योगगटक्षेत्रनिहाय विभागणी

जिल्हा : उस्मानाबाद

(आकडे हजारात)

बाब	प्राथमिक क्षेत्र			द्वितीय क्षेत्र			तृतीय क्षेत्र			एकूण		
	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
ग्रामीण	242 (83)	177 (96)	419 (88)	17 (6)	3 (2)	21 (4)	36 (11)	3 (2)	35 (8)	291 (100)	184 (100)	475 (100)
नागरी	14 (31)	7 (66)	21 (38)	8 (17)	1 (9)	9 (16)	23 (52)	3 (25)	25 (47)	44 (100)	11 (100)	55 (100)
एकूण	255 (76)	184 (95)	439 (83)	25 (7)	4 (2)	29 (6)	55 (16)	6 (3)	61 (12)	335 (100)	195 (100)	529 (100)

टिप : कसातील आकडे काम करणा-या एकूण व्यक्तींनी (पुरुष / स्त्रिया / एकूण)

टक्केवारी दर्शविताने.

2) आकडे पूर्णाकात कल्प्यासुळे बेरजा कदाचित सुळनार नाहीत.

आधार : 1991 ची जनगणना.

तक्का क्रमांक : 1.6 (अ)

लोकसंख्येचे वयोगटांनुसार वर्गीकरण - जनगणना-1991

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(आकडे शंभरात)

बा ब	सर्व वयोगट	0 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34
1	2	3	4	5	6	7
एकूण	22306	9222	1952	1712	1543	1398
ग्रामीण	18974	7769	1609	1403	1280	1172
नागरी	3432	1433	343	30	163	225

तक्का क्रमांक : 1.6 (अ) पुढे सुरु ..

बा ब	35 - 39	40 - 49	50 - 59	60 व त्यावरील	वय अनिर्देशित
1	8	9	10	11	12
एकूण	1321	2113	1404	1610	24
ग्रामीण	1123	1825	1331	1422	20
नागरी	198	288	174	195	4

टिप : आकडे पूर्णांकात आसल्याने बेरजा जुळना न्हातीत.
आधार : 1991 ची जनगणना.

तक्रा क्रमांक : 1.6 (ब)

लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण - जनगणना 1991

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(आकडे शंभरात)

अ. क्र.	पुरुष/ स्त्रिया/ एकूण	बा ब	सर्व धर्म	बौ द्ध	ख्रि श्च न	हिं दू	जै न	सु स्ली म	शी ख	इ त र	धर्म अ- निर्दे- शित
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	पुरुष	एकूण	6589	209	1	5704	24	628	*	1	21
		गामीण	5571	159	*	4973	14	406	*	*	18
		नागरी	1018	51	1	731	10	222	*	1	2
2	स्त्रिया	एकूण	6174	198	1	5334	23	596	*	1	20
		गामीण	5254	150	*	4683	13	388	*	*	18
		नागरी	920	48	1	651	10	208	*	1	2
	एकूण	एकूण	12763	407	3	11038	47	1224	1	3	3
		गामीण	10824	309	1	9457	27	794	*	1	1
		नागरी	1939	98	2	1381	20	430	*	2	2

टिप : आकडे पुर्णकात केल्याने बेरजा जुळवत नाहीत.

2) * = आकडे दिलेल्या परिमानाच्या निम्न्यापेक्षा कमी आहेत.

आधार : 1991 ची जनगणना.

तक्ता क्रमांक 1.7 (15)

उस्मानाबाद जिल्हातील तहसिल निहाय 1971 च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती

(अंकडे हजारत)

क्र.क्र.	जिल्हा/ तहसील	एकूण ग्रामीण नागरी	अनुसूचित जाती		
			द्वारती	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6
1	उस्मानाबाद	एकूण	48	25	23
		ग्रामीण	38	19	18
		नागरी	10	6	5
2	कळंब	एकूण	38	20	18
		ग्रामीण	35	18	17
		नागरी	3	2	2
3	उमरगा	एकूण	49	25	24
		ग्रामीण	42	22	21
		नागरी	7	3	3
4	तुळजापूर	एकूण	38	19	18
		ग्रामीण	33	17	16
		नागरी	5	3	2
5	परंडा	एकूण	18	10	9
		ग्रामीण	17	9	8
		नागरी	2	1	1
6	भूम	एकूण	18	9	9
		ग्रामीण	16	8	8
		नागरी	2	1	1
एकूण जिल्हा		एकूण	209	107	101
		ग्रामीण	180	92	87
		नागरी	29	15	14

तक्ता क्रमांक 1.7 मुळे चाव

तक्ता क्रमांक 1.7 पुढे सुद्धा

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसिल	एकुण ग्रामीण नागरी	अनुसूचित जमाती			एकुण		
			व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	7	8	9	10	11	12
1	उस्मानाबाद	एकुण	8	4	4	55	29	27
		ग्रामीण	6	3	3	44	23	21
		नागरी	1	1	1	11	6	5
2	कळंब	एकुण	5	2	2	43	22	21
		ग्रामीण	4	2	2	39	20	19
		नागरी	1	अ	अ	4	2	2
3	उमरगा	एकुण	6	3	3	55	28	27
		ग्रामीण	5	3	2	48	24	23
		नागरी	अ	अ	अ	7	4	4
4	तुळजापूर	एकुण	2	1	1	39	20	19
		ग्रामीण	1	1	1	34	18	16
		नागरी	अ	अ	अ	5	3	3
5	परंडा	एकुण	1	1	1	20	10	10
		ग्रामीण	1	1	1	18	9	9
		नागरी	अ	अ	अ	2	1	1
6	धूम	एकुण	1	1	1	10	10	9
		ग्रामीण	1	1	1	9	9	8
		नागरी	अ	अ	अ	1	1	1
एकुण जिल्हा		एकुण	22	12	11	231	119	112
		ग्रामीण	20	11	9	199	102	97
		नागरी	3	1	1	32	17	15

टिप :- 1) आकडे दिलेल्या प्रमाणकाच्या अध्यापेक्षा कमी आहेत.

2) आकडे पुर्णकात केल्याने बेरजा तुळणार नाहीत.

आधार :- 1991 जनगणना प्रकाशन.

भिंती / छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन सामग्री हुसार घरांचे वर्गीकरण
जिल्हा : उस्मानाबाद (1991 च्या जनगणनेनुसार)

अ. क्र.	बा	ब	ए कू ण सं ह्या	ग्रा मी ण सं ह्या	ना ग री सं ह्या
1	2		3	4	5
	<u>एक : एकूण जनगणना घरे</u>		283645	241600	42045
1	भिंतीची सासुग्री : गवत, पाने, वेळू व बांबू		28290	26060	2230
2	माती		41290	38805	2485
3	कच्छ्या विटा		20120	18290	1830
4	लाकूड		3060	1455	1605
5	पक्क्या विटा		29810	14860	14950
6	गोलवानाईज्ड लोखंडी किंवा इतर धातूचे पत्रे		2425	700	1725
7	दगड		151545	136845	14700
8	सिमेंट काँक्रीट		2945	1740	1205
9	वर उल्लेखलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली इतर सासुग्री		3980	2680	1300
ल	<u>दोन:छपरांसाठी वापरलेली सासुग्री</u>				
1	गवत, पाने, वेळू, माती, कच्छ्या विटा किंवा बांबू		51030	2390	1640
2	कौले, तशी दगड, कंकर		33305	31700	1605
3	पन्हाळीचे लोखंडी पत्रे, जस्ताचे किंवा धातूचे पत्रे		173955	146225	27730
4	असबेसटाँस सिमेंटचे पत्रे		5035	4080	955
5	विटा व चूना		1460	950	510
6	दगड		1555	1225	330
7	प्रचलित सिमेंट काँक्रीट		11015	3315	7700
8	इतर वर उल्लेखलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली सासुग्री		6290	4715	1575

आधार : 1991 ची जनगणना.

तक्ता क्रमांक : 1.9

आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण / नागरी क्षेत्रातील कुटुंबांचे वर्गीकरण
जिल्हा : उस्मानाबाद. (1991 च्या जनगणनेनुसार)

अ. क्र.	बा. ब.	ग्रामीण संख्या	नागरी संख्या	एकूण संख्या
1	2	3	4	5
1	एक) एकूण कुटुंबे दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती	192900	31880	224780
	अ) स्वतःची घरे असलेली	181755	20015	201770
	ब) भाड्याच्या घरात राहणरी	6390	10700	17090
	क) बेघर कुटुंबे	--	--	--
	ड) इतर	4455	1165	5920
2	एक ते दोन व्यक्ती असलेली कुटुंबे			
	एक) एकूण कुटुंबे	22205	4170	26375
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	19435	1775	21210
	ब) भाड्याच्या घरात राहणरी	1545	2260	3805
	क) बेघर कुटुंबे	--	--	--
	ड) इतर	1225	135	1340
3	तीन ते पाच व्यक्ती असलेली कुटुंबे			
	एक) एकूण कुटुंबे	83670	13490	97160

1	2	3	4	5
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	78220	7230	85500
	ब) भाड्याच्या घरात राहणरी	3235	5660	8895
	क) बेघर कुटुंबे	--	--	--
	ड) इतर	2215	550	2765
4	<u>सहा ते आठ व्यक्ती असलेली कुटुंबे</u>			
	एक) एकूण कुटुंबे	63135	10030	73165
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	60490	7250	67740
	ब) भाड्याच्या घरात राहणरी	1460	2405	3865
	क) बेघर कुटुंबे	--	--	--
	ड) इतर	1185	375	1560
5	<u>नऊ व अधिक व्यक्ती असलेली कुटुंबे</u>			
	एक) एकूण कुटुंबे	23890	4190	28080
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	23610	3710	27320
	ब) भाड्याच्या घरात राहणरी	150	375	525
	क) बेघर कुटुंबे	--	--	--
	ड) इतर	130	105	235

टिप : एकूण कुटुंबाच्या संख्येत बेघर कुटुंबाचास समावेश आहे.
 आधार = 1991 जनगणना प्रकाशन.

तक्ता क्रमांक 1 . 10

1991 च्या जनगणनेनुसार जनगणना घरे आणि त्याचा वापर

जिल्हा :- उस्मानाबाद

अ. क्र.	एकुण ग्रामीण नागरी	एकुण जनगणना घरे	जनगणनेच्या सुरवातीला रिकामी असलेली घरे	राहणे	दुकान आणि राहणे	पंअशाळा कुटीर उधोग आणि राहणे	निवासा सह इतर वापरा साठी	हॉटेल धर्मशाळा पर्यटक घरे इत्यादी
1	2	3	4	5	6	7	8	9

1.) जिल्हा
उस्मानाबाद

एकुण	283645	18255	213435	2975	6455	1880	1180
ग्रामीण	241600	15040	183055	2595	5775	1455	880
नागरी	42045	3215	30380	380	680	680	300

2.) उस्मानाबाद
शहर (न.पा)

उस्मानाबाद (नागरी)	--	--	--	--	--	--	--
----------------------	----	----	----	----	----	----	----

तक्ता क्रमांक 1 . 10 पुढे सुरु...

तक्ता क्रमांक 1.10 पुढे चालू ....

अ. क्र.	एकुण ग्रामीण नागरी	उपहारगृहे सोडून दुकाने	व्यवसायाची घरे आणि कार्यालये	कारखाने घंन्नशाळा कार्यशाळा छपरे इ.	रेस्टॉरंट मिठाफीची दुकाने उपहारगृहे	करमणूक पंचायती घरे संस्कृ तीक केंद्र इ. पुजा स्थाने सोडून	पुजा स्थाने देवळे चर्च मशिद गुरु- वदारे इतर	इतर अनिवा सी घरे
1	2	10	11	12	13	14	15	16

1) जिल्हा

उस्मानाबाद

एकुण	6295	1730	5575	510	1375	2940	21040
ग्रामीण	4095	1090	3860	255	1260	2610	19630
नागरी	2200	640	1715	255	115	330	1410

2) उस्मानाबाद शहर

नगर पालीका

उस्मानाबाद (नागरी)

-- -- -- -- --

आधार :- 1991 जनगणना प्रकाशन .

तक्ता क्रमांक - २.१

जिल्ह्याची पर्जन्य दिवसांची संख्या

जिल्हा:- उस्मानाबाद

वर्ष: १९९९
(पर्जन्य-मि.मि.मध्ये)

केद्र क्र.	केद्राचे नाव	बाब	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च
1	उस्मानाबाद	सरासरी पर्जन्य	5	4	7
		पर्जन्य दिवस	0	0	0
		पर्जन्य	0	0	0
2	कळंब	सरासरी पर्जन्य	6	5	6
		पर्जन्य दिवस	0	1	0
		पर्जन्य	0	2.4	0
3	उमरगा	सरासरी पर्जन्य	2	5	6
		पर्जन्य दिवस	0	0	0
		पर्जन्य	0	0	0
4	तुळजापुर	सरासरी पर्जन्य	6	4	0
		पर्जन्य दिवस	0	1	0
		पर्जन्य	0	0	0
5	परंडा	सरासरी पर्जन्य	4	4	3
		पर्जन्य दिवस	0	0	0
		पर्जन्य	0	0	0
6	भूम	सरासरी पर्जन्य	0	0	0
		पर्जन्य दिवस	0	0	0
		पर्जन्य	0	0	0
जिल्हा एकूण		सरासरी पर्जन्य	23	22	22
		पर्जन्य दिवस	0	2	0
		पर्जन्य	0	2.4	0

तक्ता क्रमांक - २.१

जिल्हयाची पर्जन्य दिवसांची संख्या

जिल्हा:- उस्मानाबाद

वर्ष: १९९९

(पर्जन्य-मि.मि.मध्ये)

केद्र क्र.	केद्राचे नाव	बाब	एप्रिल	मे	जून
1	उस्मानाबाद	सरासरी पर्जन्य	17	21	148
		पर्जन्य दिवस	0	5	11
		पर्जन्य	0	84.3	133.2
2	कळंब	सरासरी पर्जन्य	16	32	147
		पर्जन्य दिवस	0	6	16
		पर्जन्य	0	78.6	208.6
3	उमरगा	सरासरी पर्जन्य	16	30	146
		पर्जन्य दिवस	1	5	10
		पर्जन्य	13.2	112.6	77.8
4	तुळजापुर	सरासरी पर्जन्य	18	36	143
		पर्जन्य दिवस	1	7	12
		पर्जन्य	4.0	127.4	81.2
5	परंडा	सरासरी पर्जन्य	8	38	125
		पर्जन्य दिवस	0	7	15
		पर्जन्य	0	64.1	142.9
6	भूम	सरासरी पर्जन्य	0	0	46
		पर्जन्य दिवस	0	0	28
		पर्जन्य	0	0	185.4
जिल्हा एकूण		सरासरी पर्जन्य	75	157	755
		पर्जन्य दिवस	2	30	92
		पर्जन्य	17.2	467.0	829.1

तक्ता क्रमांक - २.१

जिल्ह्याची पर्जन्य दिवसांची संख्या

जिल्हा: उस्मानाबाद

वर्ष: १९९९
(पर्जन्य-मि.मि.मध्ये)

केद्र क्र.	केद्राचे नाव	बाब	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर
1	उस्मानाबाद	सरासरी पर्जन्य	161	149	211
		पर्जन्य दिवस	12	8	8
		पर्जन्य	106.6	76.0	201.0
2	कळंब	सरासरी पर्जन्य	122	116	190
		पर्जन्य दिवस	10	12	16
		पर्जन्य	70.4	101.0	353.0
3	उमरगा	सरासरी पर्जन्य	131	141	171
		पर्जन्य दिवस	11	9	12
		पर्जन्य	136.2	120.6	138.6
4	तुळजापुर	सरासरी पर्जन्य	144	137	193
		पर्जन्य दिवस	13	9	11
		पर्जन्य	128.8	74.0	216.0
5	परंडा	सरासरी पर्जन्य	89	72	178
		पर्जन्य दिवस	7	4	12
		पर्जन्य	82.1	18.9	161.0
6	भूम	सरासरी पर्जन्य	169	225	297
		पर्जन्य दिवस	12	10	13
		पर्जन्य	111.0	81.1	239.7
जिल्हा एकूण		सरासरी पर्जन्य	816	840	1240
		पर्जन्य दिवस	65	52	72
		पर्जन्य	635.1	471.6	1309.3

तक्ता क्रमांक - २.१

जिल्ह्याची पर्जन्य दिवसांची संख्या

जिल्हा:- उस्मानाबाद

वर्ष: १९९९

(पर्जन्य-मि.मि.मध्ये)

केद्र क्र.	केन्द्राचे नाव	बाब	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	एकूण
1	उस्मानाबाद	सरासरी पर्जन्य	54	24	8	112.5
		पर्जन्य दिवस	6	0	0	50
		पर्जन्य	74.0	0	0	675.1
2	कळंब	सरासरी पर्जन्य	32	28	6	135.28
		पर्जन्य दिवस	7	0	0	68
		पर्जन्य	135.0	0	0	947.2
3	उमरगा	सरासरी पर्जन्य	25	20	4	116.66
		पर्जन्य दिवस	6	0	0	53
		पर्जन्य	124	0	0	699.6
4	तुळजापुर	सरासरी पर्जन्य	45	25	7	104.14
		पर्जन्य दिवस	6	0	0	59
		पर्जन्य	100	0	0	729.0
5	परंडा	सरासरी पर्जन्य	48	4	7	90.0
		पर्जन्य दिवस	8	0	0	53
		पर्जन्य	70.9	0	0	540.0
6	भूम	सरासरी पर्जन्य	66	0	0	147.20
		पर्जन्य दिवस	5	0	0	68
		पर्जन्य	115.6	0	0	735.8
जिल्हा एकूण		सरासरी पर्जन्य	271	101	32	771.12
		पर्जन्य दिवस	38	0	0	351
		पर्जन्य	619.5	0	0	4326.9

आधार - जिल्ह्यातील सर्व तहसिलदार.

तज्ञा क्रमांक : 2.2

निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान (1999)

जिल्हा : उस्मानाबाद

(आकडे सेल्सिअसमध्ये)

अ.क्र.	महिना	केंद्र :- उस्मानाबाद.	
		कमाल	किमान
1	2	3	4
1.	जानेवारी 1999	32.5	10.1
2.	फेब्रुवारी 1999	36.3	15.5
3.	मार्च 1999	39.1	17.3
4.	एप्रिल 1999	43.1	20.5
5.	मे 1999	42.9	19.5
6.	जून 1999	36.7	18.1
7.	जुलै 1999	35.5	19.1
8.	ऑगस्ट 1999	32.0	18.1
9.	सप्टेंबर 1999	32.5	17.1
10.	ऑक्टोबर 1999	33.0	16.1
11.	नोव्हेंबर 1999	33.9	14.7
12.	डिसेंबर 1999	32.5	10.1
वर्ष :- 1999		43.1	10.1

आधार :- सुध्याध्यापक व मानसेवी अधीक्षक हवामान वेधशाळा,
जिल्हा परिषद माध्यमिक शाळा, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र.3.1.

जमिनीचा वापर व 1994-95 , 95 - 96 चा वर्षाकरिता.
जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(क्षेत्र'००'हेक्टर)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल-व्याप्त क्षेत्र	शेतीला शेतती वाप-राखा-लील जमीन	उपलब्ध पडतील	नस-लेले क्षेत्र (६+७)	पडतील जमिनी वड न झालेली एकूण जमीन	व्यतिरिक्त लागवडी लागू पण वा-नस-लेली	लागवडी लागू पण वा-नस-लेली	व्यतिरिक्त लागवडी लागू पण वा-नस-लेली
1	उ.बाद	1994-95	1326	-	20	3	23	7	31	*	38
		1995-96	1326	-	26	3	29	7	31	23	61
2	कळंब	1994-95	1227	5	16	4	20	108	59	*	167
		1995-96	1227	5	16	4	20	167	59	*	226
3	उमरगा	1994-95	1465	11	11	17	28	43	1	-	44
		1995-96	1465	17	17	17	28	6	1	-	7
4	तुळजापूर	1994-95	1524	17	35	-	35	191	44	2	237
		1995-96	1524	17	35	-	35	191	43	2	236
5	परंडा	1994-95	1055	-	39	-	39	7	10	-	17
		1995-96	1055	-	-	-	-	7	11	-	18
6	भूम	1994-95	887	8	23	39	62	52	23	14	89
		1995-96	887	8	23	39	62	37	23	13	73
जिल्हा एकूण			7485	41	144	63	207	408	169	16	593
			7485	47	150	62	212	415	152	16	683

तक्ता क्रमांक 3.1 पुढे चालू ...

**तक्ता क्र.3.1 पुढे चालू
जमिनीचा वापर**

जिल्हा : उस्मानाबाद.

लागवडीखालील क्षेत्र

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	पडीत जमीन			निव्वळ कसलेले क्षेत्र	एका- पेक्षा अधिक	लागवडी- खालील ए. क्षेत्र	लागवडीलायक क्षेत्र (9+11+15-16)
			चालू पड	इतर पड	एकूण पड				
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19
1	उस्मानाबाद	1994-95	-	95	95	1170	154	1324	1272
		1995-96	-	144	144	1115	122	1236	1259
2	कळंब	1994-95	231	52	283	752	255	1007	1143
		1995-96	250	58	308	727	255	961	1202
3	उमरगा	1994-95	124	125	249	1133	207	1339	1425
		1995-96	113	0	113	1269	235	1503	1388
4	तुळजापूर	1994-95	57	5	63	1173	314	1488	1429
		1995-96	58	14	62	1164	312	1475	1233
5	परंडा	1994-95	6	8	14	985	303	1287	1006
		1995-96	5	42	47	950	298	1248	1004
6	भूम	1994-95	18	*	18	710	285	995	794
		1995-96	15	15	30	700	255	954	780
जिल्हा एकूण		1994-95	437	285	722	5923	1518	7440	7069
		1995-96	441	273	714	5924	1454	7378	6866

टीप:-1* = आकडे दिलेल्या परिमाणाच्या निम्न्यापेक्षा कमी आहेत. 2) आकडे (00) मध्ये असल्यासुळे एकूण ही बाब असणा-या स्तंभातील बेरजा कांही ठिकाणी न जुळण्याची शक्यता आहे 3) 1994-95 ची आकडेवारी पूर्ण सुधारित असून 95-96 चा वर्षाची आकडेवारी स्थायी आहे. 4) सन 96-97 व 97-98 चा संदर्भ वर्षाची माहिती जिल्हा निरीक्षक भूमी अभिलेख यांच्याकडून प्राप्त न झाल्यासुळे तथ्यात ती देता येत नाही.

आधार : 1) कृषि आणुक्तालय, पुणे

2) जिल्हा निरीक्षक भूमी अभिलेख, उस्मानाबाद. (28)

तक्ता क्र.3.2

तहसिलवार निरनिसडपा पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	मका	बरी	जाय-जी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	उबाद	1994-95	2510	5621	28535	39695	68230	0	1309	193	0
		1995-96	1490	3755	24900	41250	66150	449	0	0	55
2	कळंब	1994-95	1933	5500	18892	15100	33992	2949	1602	0	0
		1995-96	1482	1255	20692	12776	33466	3682	805	0	0
3	उमरगा	1994-95	5310	5540	15230	22740	37970	4620	670	0	0
		1995-96	5620	4820	19905	28310	43715	3040	225	0	0
4	तुळजापूर	1994-95	6830	4316	7816	27115	34931	130	2440	0	0
		1995-96	6836	9413	17819	27810	34944	136	766	0	0
5	परंडा	1994-95	0	1863	754	73699	74453	1839	629	0	0
		1995-96	0	0	0	77959	77959	298	432	0	0
6	भूम	1994-95	766	5124	11333	25065	36398	3607	776	5	0
		1995-96	766	5424	11333	25366	36698	3607	432	0	0
जिल्हा एकूण		1994-95	17349	27964	94427	82568	285974	13145	7426	193	0
		1995-96	16194	24367	84649	208285	292934	13825	3653	0	55

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू ..

तक्ता क्र.3.2पुढे चालू ....

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	इतर तृ- ण धान्य	एकूण तृण- धान्य	हरभ- रा	तर	सूग	उडीद	वाल	कुळी- ध	मट- की
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	उ.बाद	1994-95	530	78393	8510	9631	2903	2131	उ.ना.	उ.ना.	41
		1995-96	0	72543	8009	9631	222	2295	0	0	142
2	कळंब	1994-95	6	52682	6825	8439	50	4675	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
		1994-95	2	33376	300	7721	25	30	---	---	---
		1995-96	1	40693	3293	9361	10	40	0	0	1045
3	उमरगा	1994-95	8	54118	8350	19350	3435	10230	उ.ना.	उ.ना.	82
		1995-96	0	52095	8490	18460	3220	10265	0	0	4
4	तुकुजवाघूर	1994-95	325	48872	4917	18960	3916	4300	उ.ना.	उ.ना.	512
		1995-96	245	52095	4616	18980	3918	4360	0	0	593
5	परंडा	1994-95	0	78784	7974	10261	246	242	उ.ना.	उ.ना.	290
		1995-96	0	81356	8139	10241	240	270	0	0	865
6	भूम	1994-95	417	47088	4969	13617	2411	3790	उ.ना.	उ.ना.	375
		1995-96	295	47471	4169	11617	2411	3790	0	782	275
जिल्हा एकूण		1994-95	1285	353336	44020	79540	15165	24824	उ.ना.	उ.ना.	2417
		1995-96	541	351395	42719	78290	10021	25020	0	782	2924

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू ..

तक्ता क्र.3.2

तहसिलवार नितनिताकपा मिकांसातील क्षेत्र

जिल्हा : उस्मानाबाद

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	इतर क- उधान्य	एकूण कड धान्य	एकूण एकूण अन्न- धान्य	उत्स	निरती	हळद	सु- पारी	इतर मसा- सा- साचे प- पदार्थ दार्थ	एकूण मसा- सा- साचे प- पदार्थ दार्थ
1	2	3	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1	उ'बाद	1994-95	260	23488	101881	4460	उ.ना.	उ.ना.	0	1166	1166
		1995-96	0	20299	92842	5100	-	-	0	517	517
2	कळंब	1994-95	419	24930	70911	3129	उ.ना.	उ.ना.	0	9	9
		1995-96	0	44667	17857	4828	0	0	0	0	0
3	उमरगा	1994-95	330	41777	95895	3185	उ.ना.	उ.ना.	0	282	282
		1995-96	0	40439	97666	3875	0	0	0	333	333
4	तुळजापूर	1994-95	531	33136	82188	4876	उ.ना.	उ.ना.	0	2877	2877
		1995-96	0	32601	84696	4175	0	0	0	1983	1983
5	परंडा	1994-95	642	19655	98439	1982	उ.ना.	उ.ना.	0	88	88
		1995-96	0	19796	101152	1184	0	0	0	90	90
6	भूम	1994-95	1087	26249	73337	3357	उ.ना.	उ.ना.	0	857	857
		1995-96	0	23249	70720	1357	0	0	0	857	857
जिल्हा एकूण		1994-95	3269	169235	522571	20189	उ.ना.	उ.ना.	0	5279	5279
		1995-96	0	160278	511663	16951	0	0	0	3785	3785

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू

तक्ता क्र.3.2 पुढे चालू....

तहसिलवार निरनिराख्या पिकांमधील क्षेत्र

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	ओबा	काजू	एकूण फळे व भाजी-पाला	संकी- र्ण खाध-पिके	एकूण खाध-पिके	कापूस	इतर तंतू-पिके	एकू- ण तंतू-पिके	भुईसू- ग
1	2	3	31	32	33	34	35	36	37	38	39
1	उस्मानाबाद	1994-95	उ.ना.	0	361	0	107868	0	460	460	3185
		1995-96	0	0	285	0	98744	0	25	25	3100
2	कळंब	1994-95	उ.ना.	0	0	0	74049	0	12	12	1240
		1995-96	0	0	0	0	66652	0	5	5	2127
3	उमरगा	1994-95	उ.ना.	0	467	0	99749	0	2930	2930	1215
		1995-96	0	0	459	0	101533	0	2710	2710	3130
4	तुळजापूर	1994-95	उ.ना.	0	6909	0	95970	0	555	555	9463
		1995-96	0	0	7344	0	98198	0	356	356	9524
5	परंडा	1994-95	उ.ना.	0	292	0	100801	0	0	0	756
		1995-96	0	0	329	0	102155	0	0	0	722
6	भूम	1994-95	उ.ना.	0	332	0	77883	43	540	583	884
		1995-96	0	0	359	0	73293	83	340	423	884
जिल्हा एकूण		1994-95	उ.ना.	0	8361	0	556320	43	4497	4540	16743
		1995-96	0	0	8776	0	541175	83	3436	2519	19487

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू ....

तक्ता क्र.3.2 पुढे चालू

तहसिलवार निरनिराख्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	करंडई	जवस	तीळ	दुधई	इतर गळीत धान्ये	एरूण गळीत धान्ये	तंबाखू	इतर औषधी व मादक पदार्थ
1	2	3	40	41	42	43	44	45	46	47
1	उस्मानाबाद	1994-95	6495	2821	728	8935	1810	23974	55	0
		1995-96	5930	3155	515	10343	1764	24812	0	0
2	कळंब	1994-95	7309	2078	490	12315	2637	26069	0	0
		1995-96	8694	1950	1810	12908	1557	29046	0	0
3	उमरगा	1994-95	3340	3057	2005	18310	3290	31217	0	46
		1995-96	5410	3287	2970	22805	8487	46099	0	0
4	तुळजापूर	1994-95	7600	1576	298	27328	2385	48950	0	0
		1995-96	8700	1577	300	23086	3378	46565	0	0
5	परंडा	1994-95	13445	1108	765	11205	471	27750	0	10
		1995-96	6267	1045	708	12252	180	21172	0	0
6	भूम	1994-95	5504	944	2386	10400	877	20995	0	0
		1995-96	6504	1200	386	12392	297	21663	0	0
जिल्हा एरूण		1994-95	43693	11584	6972	88493	11470	178955	55	56
		1995-96	41505	12212	6689	93787	15673	189357	0	0

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू ...

तयता क्रमांक :-3.2 पुढे चालू...
तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा :- उरमाजाबाद.

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण ओषधी व मादक पदार्थ	घा-याची पिके	हिरवी पिके	संकिर्ण खाद्य पिके	एकूण खाद्य पिके	नागवडी खालील एकूण क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक वेळा नागवडी खालील क्षेत्र	नागवडी खालील निव्वळ क्षेत्र
1	2	3	48	49	50	51	52	53	54	55
1	उरमाजाबाद	1994-95	55	11	उ.ना.	0	24500	132368	15410	116958
		1995-96	0	65	उ.ना.	0	24902	123646	12167	111479
2	कळंब	1994-95	0	587	उ.ना.	0	26668	100717	25492	75225
		1995-96	0	375	उ.ना.	0	29426	96078	23350	72128
3	उमरगा	1994-96	46	0	उ.ना.	0	34193	133942	20670	113272
		1994-95	0	0	उ.ना.	0	48809	150342	23450	126892
4	तुळजापूर	1995-96	0	3265	उ.ना.	35	52805	148775	31443	117332
		1994-95	0	2384	उ.ना.	37	49342	147540	31169	116371
5	परंडा	1995-96	10	165	उ.ना.	0	27925	128726	30269	98457
		1994-96	0	873	उ.ना.	0	22045	124800	29805	94995
6	भूम	1994-95	0	58	उ.ना.	0	21636	99519	28519	51000
		1995-96	0	58	उ.ना.	0	22144	95437	25467	69970
	जिल्हा एकूण	1994-95	111	4086	उ.ना.	35	187727	744047	151803	572244
		1995-96	0	3755	उ.ना.	37	196668	737843	145408	591835

टिप: १९९५-९६ ची आकडेवारी पूर्ण सुधारीत स्वरूपाची आहे. २) सन १९९६-९७ व १९९७-९८, ९८-९९ या संदर्भ वर्षांची माहिती जिल्हा निरीक्षक भुमी अभिलेख यांच्याकडून प्राप्त न झाल्याने लक्षात ती देता येत नाही.

आधार: १) कृषी आयुक्तालय, पुणे जिल्हा-ऋतू व पिके अहवाल.

२) ताबूका निरीक्षक भुमी अभिलेख कार्यालय, उरमाजाबाद.

तफता क्रमांक 3.3

मुख्य पिकाचे दर हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन

जिल्हा :- उरमाळाबाद.

१) दर हेक्टरी उत्पादन - किलोमध्ये, २) एकूण उत्पादन - "०००" मे. टनात.

अ. क्र.	पिके	दर हेक्टरी उत्पादन	एकूण उत्पादन	अ. क्र.	पिके	दर हेक्टरी उत्पादन	एकूण उत्पादन
1	2	3	4	1	2	3	4
1	तांदुळ	148	36	17	ऊस	167	13443
2	गहू	422	451	18	सुंद	15	16
3	ज्वारी	2852	2422	19	मिरची	28	11
4	बाजरी	176	86	20	हाळद	420	540
5	बाली	4	4	21	बटाटा	23	50
6	मका	92	38	22	जवस	117	34
7	नाचणी	0	0	23	तिळ	59	9
8	इतर धान्ये	8	9	24	वारळ	0	0
9	एकूण धान्ये	3702	3046	25	भूर्भुंग	145	90
10	हरभरा	500	275	26	सिरसाचे तेल	0	0
11	तूर	749	449	27	एरंडी	5	1
12	उडीद	314	147	28	तंबाखू	1	1
13	मुग	126	44	29	ताग	2	0
14	मसूर	2	1	30	कापूस	40	32
15	इतर कडधान्ये	50	18	31	आंबाडी	47	73
16	एकूण कडधान्ये	1741	934				

टिप:१) ऊसाचे उत्पादन ड्रेस्ट केनच्या स्वरूपात आहे. २) बाब क्र.३१ (मिस्टा-१ या पिकाचे उत्पादन "००" गासगाड्यामध्ये आहे. ३) कापसाचे उत्पादन "००" गाठीच्या स्वरूपात आहे. १ गासगाडी= १७० कि.

४) उत्पादन व क्षेत्राचे आकडे अंतिम अंदाजाचे आहेत.

आधार:- कृषी आयुक्तालय, पुणे.

तक्ता क्रमांक :-3.4

विविध साधनांचे ओलिता खालील क्षेत्र

जिल्हा :- उरमाळाबाद

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	ओलिताखालील क्षेत्र		ओलिता खालील निव्वळ क्षेत्र	ओलिता खालील एकूण क्षेत्र	एकूण लागवडी खालील क्षेत्र	ओलिताखालील एकूण क्षेत्राची एकूण लागवडीखालील क्षेत्राशी टक्केवारी
			पृष्ठ भागीय	विहिरी				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	उरमाळाबाद	1994-95	1344	18491	19835	23176	132368	17.5
		1995-96	1840	15812	17652	21172	120500	17.57
2	कळंब	1994-95	3729	6227	9956	11265	100717	11.18
		1995-96	2599	8992	11591	13900	66275	19.46
3	उमरगा	1994-95	0	13393	13393	19934	133942	14.88
		1995-96	5475	6696	11171	19327	160950	12
4	तुळजापूर	1994-95	12035	16841	28876	31536	148775	21.19
		1995-96	12030	19655	31685	34445	141596	24.32
5	परंडा	1994-95	4433	16165	20598	23513	128726	18.26
		1995-96	4014	14928	18942	23385	100205	21.31
6	भूम	1994-95	116	10726	10842	11854	99519	11.91
		1995-96	120	7827	7947	9447	72867	12.96
जिल्हा एकूण		1994-95	21657	81843	103500	121278	744047	16.29
		1995-96	26078	73910	98988	121676	662393	17.92

टिप: ९५-९६ आकडेवारी पूर्ण सुधारीत आहे. २) सन १९९६-९७, ९७-९८ व ९८-९९ या संदर्भ वर्षाची माहिती जिल्हा

निरीक्षक भूमि अभिलेख यांचेकडून प्राप्त व झाल्यामुळे तक्त्यात ती देता येत नाही.

आधार:- १) कृषि आयुक्तालय, पुणे जिल्हा ऋतू व पिके अहवाल.

२) तालुका निरीक्षक भूमि अभिलेख कार्यालय, उरमाळाबाद.

तक्ता क्र.3.5

निरनिराख्या पिकांमालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा :- उस्मानाबाद

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	मका	नाचणी	इतर तृणधान्ये
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	उ'बाद	1994-95	1097	3321	0	8241	8241	0	0	0	0
		1995-96	892	1103	0	8775	8775	0	0	0	0
2	कळंब	1994-95	733	2500	0	2100	2100	0	0	0	0
		1995-96	785	1085	0	3841	3841	0	0	0	0
3	उमरगा	1994-95	2310	3540	0	2740	2740	0	0	0	0
		1995-96	2540	2520	0	2664	2664	0	0	0	0
4	तुळजापूर	1994-95	1830	915	0	6691	6691	0	0	0	0
		1995-96	1829	4918	0	5697	5697	0	0	0	0
5	परंडा	1994-95	0	1035	0	15942	15942	0	0	0	0
		1995-96	509	2926	0	14839	14839	0	0	0	0
6	भूम	1994-95	0	974	0	4365	4365	0	114	0	0
		1995-96	142	1274	0	3841	3841	0	142	0	0
जिल्हा एकूण		1994-95	5970	12285	0	40079	40079	0	114	0	0
		1995-96	6198	10870	0	40496	40496	0	142	0	0

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालू ...

तक्ता क्र.3.5 पुढे चालू

निरनिराळ्या पिकांखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा :- उस्मानाबाद

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण वृण-धान्ये	हरभ-रा	तूर	वाटा-णा	इतर कड-धान्ये	एकूण कड-धान्ये	एकूण जन्न-धान्ये	ऊस	मसा-ल्याचे पदा-र्थ
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	उ'बाद	1994-95	12659	1410	0	उ.ना.	0	1410	14069	4460	986
		1995-96	10770	1441	0	0	0	1441	12211	5100	517
2	कळंब	1994-95	5333	1950	0	उ.ना.	0	1950	7283	3129	9
		1995-96	6520	3500	0	0	0	3500	10020	2060	5
3	उमरगा	1994-95	8590	2350	0	उ.ना.	0	2350	10940	3105	300
		1995-96	7734	2490	0	0	0	2490	10224	3075	333
4	तुळजापूर	1994-95	9436	1756	0	उ.ना.	0	1756	11192	4076	2627
		1995-96	12444	1762	0	0	0	1762	14206	4175	1633
5	परंडा	1994-95	16977	1974	0	उ.ना.-	0	1974	18951	1982	88
		1995-96	14839	1939	0	0	0	1939	16778	1184	82
6	भूम	1994-95	5453	1044	0	उ.ना.	0	1044	6497	3357	849
		1995-96	5399	1344	0	0	0	1344	6743	1357	849
जिल्हा एकूण		1994-95	88448	10484	0	उ.ना.	0	10484	68932	20109	4859
		1995-96	57706	12476	0	0	0	12476	70182	16951	3419

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालू ....

तक्ता क्र.3.5 पुढे चालू

निरनिरादया पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण फळे	एकूण भाजी-याला	संकी-र्ण खाद्य पिके	एकूण खाद्य पिके	कापूस	इतर तंत्र पिके	एकूण तंत्र-पिके	सुईबज	जवस सूर्य-फल
1	2	3	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1	उ०बाद	1994-95	127	156	0	19798	0	0	0	640	2735
		1995-96	96	144	0	18068	0	0	0	355	2744
2	कळंब	1994-95	0	0	0	10421	0	0	0	50	794
		1995-96	1	0	0	12065	0	0	0	25	790
3	उमरगा	1994-95	210	195	0	14750	0	0	0	0	5138
		1995-96	197	235	0	14064	0	0	0	10	5253
4	तुळजापूर	1994-95	575	3689	0	22159	0	0	0	1900	6489
		1995-96	588	3768	0	24370	0	0	0	1908	6493
5	परंडा	1994-95	50	62	0	21133	0	0	0	0	2205
		1995-96	42	202	0	18968	0	0	0	0	2250
6	भूम	1994-95	37	193	0	10933	0	0	0	470	393
		1995-96	64	193	0	8526	0	0	0	470	383
जिल्हा एकूण		1994-95	999	4295	0	99194	0	0	0	3060	17754
		1995-96	987	4542	0	96081	0	0	0	2820	17923

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालू ....

तक्ता क्र.3.5 पुढे चावू

निरनिराद्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा :- उस्मानाबाद

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	करड-ई	इतर गळी-ताची पिके	एकूण गळी-ताची पिके	संबा-खू	इतर औष-धी व माद-क प-द्वार्थ	एकूण औष-धी व माद-क प-द्वार्थ	चा-या-ची पिके	संकीर्ण असा-ध पिके	एकूण असा-ध पिके	ओलि-ताखा-लील एकूण क्षेत्र
1	2	3	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
1	उ"बाद	1994-95	0	3	3378	0	0	0	0	0	3378	23176
		1995-96	857	405	1217	0	0	0	0	0	1217	33041
2	कळंब	1994-95	0	0	844	0	0	0	0	0	844	11265
		1995-96	0	300	300	0	0	0	0	70	370	6700
3	उमरगा	1994-95	0	0	5138	0	46	46	0	0	5184	19934
		1995-96	4110	4510	8620	3	0	3	0	36	8659	134689
4	तुळजापूर	1994-95	0	0	8389	0	0	0	962	26	9377	31536
		1995-96	0	3819	6173	0	0	0	0	0	6173	45136
5	घरंडा	1994-95	0	0	2205	0	10	10	165	0	2380	23513
		1995-96	7267	6942	14209	5	0	0	220	0	14429	80934
6	भूम	1994-95	0	0	863	0	0	0	58	0	921	11854
		1995-96	0	393	393	0	0	0	51	0	444	6609
जिल्हा एकूण		1994-95	0	3	20817	0	56	56	1185	26	22084	121779
		1995-96	12034	16369	30912	3	0	3	271	106	31292	307109

टिप:- सन 1994-95, ची आकडेवारी पूर्ण सुधारीत स्वरूपाची अप्रैल 95 - 96, ची आकडेवारी अस्थाई आहे. 2) सन 1996 - 97, व 97-98 या वर्षांची माहिती जिल्हा भूमी अभिलेख यांच्या कडून प्राप्त न झाल्यामुळे तक्त्यात ती देता येत नाही. आधार :- 1. कृषि आरक्षतालय, पुणे. 2. तालुका निरीक्षक, भूमी अभिलेख, उस्मानाबाद.

तक्रा क्रमांक : 3.6 (अ)

तालुकावार सिंचन विहिरी आणि इतर विहिरी

जिल्हा : उस्मानाबाद.

वर्ष : 1997-2000

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	सिंचन विहिरींची एकूण संख्या	वापरात असलेल्या विहिरींवर डिझेल पंप	बासविलेले विजेचे पंप	वापरात नसलेल्या सिंचन विहिरी संख्या	इतर विहिरींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	उ.बाद	1994-95	7039	37	7110	0	410
		1995-96	7056	37	7110	0	410
2	कळंब	1994-95	4260	19	5545	726	973
		1995-96	3800	19	5545	3726	973
3	उमरगा	1994-95	7223	150	3240	40	890
		1995-96	7123	130	3240	55	780
4	तुळजापूर	1994-95	4961	215	4916	465	210
		1995-96	4963	215	4916	465	210
5	परंडा	1994-95	4196	230	4290	915	245
		1995-96	4169	255	4290	918	240
6	भूम	1994-95	4526	66	3373	825	82
		1995-96	4526	68	3373	825	82
एकूण जिल्हा		1994-95	32205	717	28474	2971	2810
		1995-96	32202	724	28474	2989	2695

टिप : सन 1995-96, ची माहिती पूर्ण सुधारित आहे. 2) सन 1996-97, व 97-98, 98-99 या संदर्भ वर्षांची माहिती जिल्हा भूमी अभिलेख यांचेकडे उपलब्ध नसल्यामुळे तश्यात देता आली नाही.

आधार 1) कृषि आकृतालय, पुणे.

2) तालुका निरीक्षक, भूमि अभिलेख, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र.3.6(ब)

तालुकावार कुपनलिका, हातपंप चालू असलेल्या हातपंप व विद्युत पंपांची संख्या
जिल्हा :- उस्मानाबाद. वर्ष :- 1999 - 00

अ. क्र.	तहसील	ग्रामस्वी कुपनलिकांची संख्या	बसविलेल्या हातपंपांची संख्या	बसविलेल्या विद्युत पंपांची संख्या	चालू असलेल्या हातपंपांची संख्या	चालू असलेल्या विद्युत पंपांची संख्या
1	2	3	4	5	6	7
1	उस्मानाबाद	3	29	9	669	128
2	कळंब	33	32	1	787	122
3	उमरगा	87	73	14	1005	168
4	तुळजापूर	32	29	3	736	103
5	परंडा	38	38	0	755	71
6	भूम	22	19	3	561	75
जिल्हा एकूण		250	220	30	4513	667

टिप :- चालू असलेले हातपंप व चालू असलेले विद्युत पंप यामध्ये फक्त बाराही महिने पाणी असलेल्या पंपाचा समावेश आहे.

आधार : 1) उपअभिघंता (घांत्रिकी) भुजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद. स्तंभ (6 व 7)

2) वरिष्ठ भू-वैज्ञानिक, भुजल सर्वेक्षण विकास यंत्रणा, उस्मानाबाद. स्तंभ (3 ते 5)

तक्ता क्र.3.7
लघुपाटबंधा-यांची कामे

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

वर्ष : 1999-2000

अ. क्र.	तहसील	उपयोगात नसलेली कामे (संख्या)				उपयोगात असलेली कामे (संख्या)			
		जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी/सहकार	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी/सहकार	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	उस्मानाबाद.	0	0	0	0	6	7	0	13
2	कळंब	0	0	0	0	4	6	0	10
3	उमरगा	0	0	0	0	5	3	0	8
4	तुळजापूर	4	0	0	4	12	5	0	17
5	परंडा	0	0	0	0	2	0	0	2
6	भूम	1	0	0	1	4	1	0	5
जिल्हा एकूण		5	0	0	5	33	22	0	55

तक्ता क्रमांक 3.7 पुढे चालू ....

तक्ता क्र.3.7 पुढे चालू
विहिरी खेरीज लघुपाटबंधा-घांची कामे

जिल्हा :- उस्मानाबाद

वर्ष : 1999-2000

अ. तहसील   बापरातील कामाचे लाभक्षेत्र   ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र
 क.   (हेक्टर)   (हेक्टर)

क्र.	तहसील	बापरातील कामाचे लाभक्षेत्र (हेक्टर)			ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र (हेक्टर)			एकूण	
		जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी/सहकार	जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी/सहकार		
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
1	उस्मानाबाद	1415	2302	0	3717	460	1826	0	2286
2	कळंब	1729	2562	0	4291	318	1805	0	2123
3	उमरगा	2005	1576	0	3581	397	701	0	1098
4	तुळजापूर	1835	1450	0	3285	946	799	0	1745
5	परंडा	625	0	0	625	198	0	0	198
6	भूम	1705	235	0	1940	317	150	0	467
जिल्हा एकूण		9314	8125	0	17439	2636	5281	0	7917

- आधार :**
- 1) कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे विभाग, उस्मानाबाद.
  - 2) कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विभाग, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद.
  - 3) जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र. 3.8

मॉटे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पांमुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा : उस्मानाबाद

जून 1998 अखेरची

अ. क्र.	बाब	मॉटे प्रकल्प			
1	2	3	4	5	6
1	प्रकल्पाचे नांव	1) निम्न तरणा	2) मांजरा प्रकल्प	3) तुरोरी प्रकल्प	4) रुई प्रकल्प
2	प्रकल्पाचे स्थान	प्रकल्प, माकणी ता. उमरगा	धनेगाव, जि. बिड	अम्बटा, ता. उमरगा	ता. उस्मानाबाद
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1989	1984	1985	1994
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	--	--	--
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	16521	3311.41	308.80	670.42
4	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची(मी.)	26	36	17.50	11.75
	ब) पूर्ण झालेली उंची(मी.)	26	36	17.50	11.75
5	कालवा अ) एकूण लांबी (कि.मी.)	192.5	168.00	21.00	29.00
	ब) पूर्ण लांबी -"-	46.5	168.00	21.00	29.00
6	कमाल क्षमता(द.ल.घ.मी)	160.46	250.50	7.66	8.94
7	31.3.98 रोजी प्रत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	55.07	95.10	4.634	3.49
		जो. खा.	जो. खा.	जो. खा.	जो. खा.
8	एकूण लाभक्षेत्र-हेक्टर	20263	17713	1074	1910
	बीड	--	5162	--	--
	उस्मानाबाद	3649	--	1074	1910
	लातूर	16614	910	--	--
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडी	एकूण	बीड		
	लाभक्षेत्र-हेक्टर उस्मानाबाद	18556	3972	967	1893
	लातूर	--	3972	--	--
	लातूर	3342	627	967	1893
	लातूर	15214	13624	--	--
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर	एकूण	बीड		
	ओलिताखाली	15587	3972	887	1420
	उस्मानाबाद	--	3972	--	--
	ओलिताखाली	2807	627	887	1420
	येणार क्षेत्र(हेक्टर)	लातूर	12780	13624	--
11	सध्या 97-98 मध्ये ओलिता-खाली असलेले क्षेत्र(हेक्टर)	अ) बारमाही	--	--	--
	ब) हंगामी	--	--	91	1

145) 45)

तक्ता क्र. 3.8 पुढे चालू

तक्ता क्र.3.8 पुढे चालू

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पासुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा : उस्मानाबाद

जून 1998 अखेरची

अ.क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प				
1	प्रकल्पाचे नांव	5) रायगव्हाण	6) बेपोतरा	7) तेरणा	8) खंडाळा प्रकल्प	
2	प्रकल्पाचे स्थान	प्रकल्प	प्रकल्प	प्रकल्प	रामतिर्थ	
		रायगव्हाण	सुरुम	तेर ता.	ता. तुळजापूर	
		ता. कळंब	ता. उमरगा	उ.बाद.		
1	2	7	8	9	10	
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1994	--	1970	1972	
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	1999	--	--	
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	548.34	2026.50	80.30	57.40	
4	धरण					
	अ) मंजूर झालेली उंची(मी)	13.32	13.38	15.00	13.00	
	ब) पूर्ण झालेली उंची(मी.)	13.32	13.38	15.00	13.00	
5	कालवा अ) एकूण लांबी (कि.मी.)	19.70	44.00	38.00	5.60	
	ब) पूर्ण लांबी	19.70	44.00	38.00	5.60	
6	कमाल क्षमता(द.ल.घ.मी)	12.70	12.80	22.02	6.26	
7	31.3.98 रोजी प्रत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	जो.खा.	4.423	0.906	0.138	
8	एकूण लाभक्षेत्र	2519	3232	3350	1446	
	बीड	--	--	--	--	
	उस्मानाबाद	21	3232	3350	1446	
	लातूर	2498	--	--	--	
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडी	एकूण	2267	2908	2428	1384
	लायक क्षेत्र	बीड	--	--	--	--
		उस्मानाबाद	18	2908	2428	1384
		लातूर	2249	--	--	--
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर	एकूण	1700	2293	2177	830
	ओलिताखाली घेणारे क्षेत्र(हेक्टर)	बीड	--	--	--	--
		उस्मानाबाद	15	2293	2177	830
		लातूर	1685	--	--	--
11	सध्या 97-98 मध्ये ओलिता-खाली असलेले क्षेत्र(हेक्टर)					
	अ) बारमाही	--	--	--	--	
	ब) हंगामी	--	41	--	170	

तक्ता क्र.3.8 पुढे चालू

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा : उस्मानाबाद.

जून 1998 अखेरची

1	2	11	12	13	14
1	प्रकल्पाचे नांव	9) कुरदूर प्रकल्प	10) हरणी	11) चांदणी	12) खासापूर
2	प्रकल्पाचे स्थान	रामतिर्थ ता. तुळजापूर	प्रकल्प नळदुर्ग ता. तुळजापूर	प्रकल्प शिंपळवाडी ता. परंडा	प्रकल्प खाणापूर ता. परंडा
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1967	1966	1966	1954
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	--	--	--
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	100.83	76.00	70.60	56.15
4	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची(मी)	23.00	16.65	20.70	13.77
	ब) पूर्ण झालेली उंची(मी.)	23.00	16.65	20.70	13.77
5	कालवा अ) एकूण लांबी (कि.मी.)	9.50	37.50	23.50	30.90
	ब) पूर्ण लांबी	9.50	37.50	23.50	30.90
6	कमाल क्षमता(द.ल.घ.मी)	35.26	12.85	23.79	19.81
7	31.3.98 रोजी प्रत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	3.210	जो. खा.	2.330	0.280
8	एकूण लाभक्षेत्र	7248	3657	3338	3696
	बीड	--	--	--	--
	उस्मानाबाद	7248	1672	3338	3696
	लातूर	--	--	--	--
	सोलापूर	--	1985	--	--
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडी लायक क्षेत्र	एकूण 5463	3373	2891	3573
	बीड	--	--	--	--
	उस्मानाबाद	5463	1543	2891	3573
	लातूर	--	--	--	--
	सोलापूर	--	1830	--	--
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिताखाली येणारे क्षेत्र(हेक्टर)	एकूण 3644	1640	2024	2146
	बीड	--	--	--	--
	उस्मानाबाद	3644	774	2024	2146
	लातूर	--	--	--	--
	सोलापूर	--	890	--	--
11	सध्या 97-98 मध्ये ओलिता-खाली असलेले क्षेत्र(हेक्टर)	अ) बारमाहि 10	--	--	--
	ब) हंगामी 184	184	65	852	72

तक्ता क्र.3.8 पुढे चालू

मोटे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पासुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा : उस्मानाबाद.

जून 1998 अखेरची

अ.क्र.	बाँड	मध्यम प्रकल्प				
1	प्रकल्पाचे नांव	13) खंडेश्वर	14) रामगंगा	15) बाणगंगा	16) जेकेकर	
2	प्रकल्पाचे स्थान	प्रकल्प	प्रकल्प	प्रकल्प	प्रकल्प	
		ताकमोड	उखम	भूमजवळ	जेकेकर	
		भूम	भूम	भूम	उमरगा	
1	2	15	16	17	18	
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1987	1977	1975	1979	
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण झाल्याचे वर्ष	--	--	--	--	
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	205.00	95.00	51.06	116.90	
4	धरण					
	अ) मंजूर झालेली उंची(मी.)	17.10	20.40	18.82	14.80	
	ब) पूर्ण झालेली उंची(मी.)	17.10	20.40	18.82	14.80	
5	कालवा अ) एकूण लांबी (कि.मी.)	16.00	2.46	3.50	21.25	
	ब) पूर्ण लांबी	13.00	2.46	3.50	21.25	
6	कमाल क्षमता(द.ल.घ.मी.)	10.48	6.14	6.52	10.17	
7	31.3.98 रोजी प्रत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	जो.खा.	1.510	1.840	जो.खा.	
8	एकूण लाभक्षेत्र	1811	1016	871	2110	
	बाँड	--	--	--	--	
	उस्मानाबाद	1811	1016	871	2110	
	लातूर	--	--	--	--	
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडी	एकूण	1710	907	864	1983
	लायक क्षेत्र	बाँड	--	--	--	--
		उस्मानाबाद	1710	907	864	1983
		लातूर	--	--	--	--
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर	एकूण	1280	770	648	1587
	ओलिताखाली येणारे क्षेत्र(हेक्टर)	बाँड	--	--	--	--
		उस्मानाबाद	1280	770	648	1587
		लातूर	--	--	--	--
11	सध्या 97-98 मध्ये ओलिता-खाली असलेले क्षेत्र(हेक्टर)	अ) बारमाही	--	--	--	--
		ब) हंगामी	293	176	221	64

तक्ता क्र.3.8 पुढे चालू

मोटे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पासुद्धे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा : उस्मानाबाद

जून 1999 अखेरची

अ.क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प			
		17) वाघोली	18) संगमेश्वर	19) पळसनिले-	20) साकत
		प्रकल्प	प्रकल्प	गांव/बहुत	प्रकल्प
		काजळा	डोकवाडी	दाभळगांव	साकत
	तालुका	उ०बाद	भूम	तुळजापूर	पांडा
	2	19	20	21	22
1	प्रकल्पाचे नांव	17) वाघोली	18) संगमेश्वर	19) पळसनिले-	20) साकत
2	प्रकल्पाचे स्थान	प्रकल्प	प्रकल्प	गांव/बहुत	प्रकल्प
		काजळा	डोकवाडी	दाभळगांव	साकत
	तालुका	उ०बाद	भूम	तुळजापूर	पांडा
	2	19	20	21	22
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1992	1995	--	--
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	--	1999	1999
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	619.20	645.44	726.00	1646.00
4	धरण				
	अ) मंदार झालेली उंची(मी.)	12.60	15.22	15.00	14.77
	ब) पूर्ण झालेली उंची(मी.)	12.60	15.22	15.00	14.77
5	कालवा अ) एकूण लांबी (कि.मी.)	16.20	70.00	14.40	24.50
	ब) पूर्ण लांबी	16.20	70.00	14.40	24.50
6	कमाल क्षमता(द.ल.घ.मी.)	7.25	16.83	5.68	14.48
7	31.3.98 रोजी प्रत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	जो.खा.	4.584	जो.खा.	0.001
8	एकूण लाभक्षेत्र	2297	4846	1445	3478
	बीड	--	1432	--	--
	उस्मानाबाद	2297	3414	1445	3478
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडी	एकूण	2067	4652	1300
	लाघक क्षेत्र	उस्मानाबाद	2067	3277	1300
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर	एकूण	1500	3350	1040
	आलिताखाली येणारे क्षेत्र(हेक्टर)	लातूर	--	--	--
	आलिताखाली असलेले क्षेत्र(हेक्टर)	लातूर	--	--	--
11	सध्या 97-98 मध्ये आलिताखाली असलेले क्षेत्र(हेक्टर)	लातूर	--	--	--
	अ) बारमाही	--	--	--	--
	ब) हंगामी	25	313	123	163

आधार :- 1) कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विभाग, उस्मानाबाद.

2) कार्यकारी अभियंता, उस्मानाबाद मध्यम प्रकल्प विभाग, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 3.9

उस्मानाबाद जिल्हातील 1990 - 91 च्या कृषि गणनेनुसार वहित धारण जमिनीची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ, ओलाखालील वहित धारण जमिनी आणि ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र व वहिताच्या प्रकारानुसार आणि क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमिनीची संख्या

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	व्यक्तीक धारण		संयुक्त धारण		एकूण धारण	
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ
1	2	3	4	5	6	7	8
1	0.02 पेक्षा कमी	609	7	211	2	820	9
2	0.02 ते 0.5	9380	2928	2290	353	11670	3281
3	0.5 ते 1.0 (सिमांतिक)	24723	19129	1208	911	25931	20040
4	1.0 ते 2.0 (अल्प)	62956	92453	2242	3305	65198	95758
5	2.0 ते 3.0	37168	89149	1892	4607	39060	93756
6	3.0 ते 4.0 (अल्प मध्याम)	21401	73651	1327	4582	22728	78233
7	4.0 ते 5.0	14374	63809	951	4238	15325	66047
8	5.0 ते 7.5	19138	116911	1507	9297	20645	125306
9	7.5 ते 10.00 (मध्याम)	7456	63606	842	7251	8298	70857
10	10.00 ते 20.00	5373	68221	1007	13371	6380	81592
11	20.00 ते पेक्षा जास्त मोठे	462	14402	164	4897	626	19299
एकूण श्रेणी		203040	603366	13641	52814	216681	656180

तक्ता क्रमांक 3.9 पुढे चालू ...

तक्ता क्रमांक 3.9 पुढे चालू ....

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	पूर्ण ओलिताखलील		अंशतःओलिताखलील		अंशतःओलिताखलील	
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ (एकूण)
1	2	9	10	11	12	13	14
1	0.02 पेक्षा कमी	0	0	149	2	0	0
2	0.02 ते 0.5	685	190	10110	2830	182	62
3	0.5 ते 1.0 (सिमांतीक)	1055	697	23216	17432	1489	1113
4	1.0 ते 2.0 (अल्प)	1407	1731	56771	79637	6589	9437
5	2.0 ते 3.0	582	1155	33400	75871	4915	11191
6	3.0 ते 4.0 (अल्प मध्यम)	757	2297	17834	57584	4017	12917
7	4.0 ते 5.0	87	326	11490	47223	3680	15142
8	5.0 ते 7.5	72	340	15290	83913	5223	29202
9	7.5 ते 10.00 (मध्यम)	45	284	5811	43728	2412	18424
10	10.00 ते 20.00	34	337	4494	48374	1809	19175
11	20.00 पेक्षा जास्त मोठे	10	26	416	9200	193	3896
एकूण श्रेणी		4734	7383	178981	465800	30499	12056

तक्ता क्रमांक 3.9 पुढे चालू ....

तक्ता क्रमांक 3.9- पुढे चालू ....

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	अंशता ओलीता खालील पुढे चालू (क्षेत्रफळ)	संपूर्ण मालकीचे	दुर्ग पणे भाडेपट्टीने		
1	2	(क्षेत्रफळ)	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ
1	2	15	16	17	18	19
1	0.02 पेक्षा कमी	0	820	9	0	0
2	0.02 ते 0.5	25	11657	3279	13	3
3	0.5 ते 1.0 (सिमांतकी)	499	25922	20035	0	0
4	1.0 ते 2.0 (अल्प)	3515	65168	95710	13	23
5	2.0 ते 3.0	3626	39047	93724	0	0
6	3.0 ते 4.0 (अल्प मध्यम)	3672	22705	78186	0	0
7	4.0 ते 5.0	4348	15295	67906	21	105
8	5.0 ते 7.5	7004	20608	125056	21	143
9	7.5 ते 10.00 (मध्यम)	4097	8270	70619	4	29
10	10.00 ते 20.00	3479	6339	80965	0	0
11	20.00 च्या पुढे मोठे	824	626	19299	0	0
एकूण श्रेणी		31089	216467	654787	72	303

तक्ता क्रमांक 3.9 पुढे चालू ....

लक्षता क्रमांक-3-9 पुढे चालू .....

अ. क्र.	क्षेत्रफळ	श्रेणी हेक्टर	पूर्णतः इतर पध्दतीने	अंशता: मालकीचे	अंशता: भाडेपट्टीचे	अंशतः इतर पध्दतीने		
1	2		20	21	22	23	24	25
			संख्या क्षेत्रफळ	संख्या क्षेत्रफळ	मालकीचे क्षेत्रफळ	भाडेपट्टीचे क्षेत्रफळ	इतर पध्दतीचे क्षेत्रफळ	
1	0.02	ते 0.02 पेक्षा कमी	0	0	0	0	0	0
2	0.02	ते 0.5	0	0	0	0	0	0
3	0.5	ते 1.0 (सिमांतिक)	6	3	5	2	0	0
4	1.0	ते 2.0 (अल्प)	17	25	0	0	0	0
5	2.0	ते 3.0	0	0	13	29	0	3
6	3.0	ते 4.0 (अल्प मध्यम)	0	0	13	24	9	14
7	4.0	ते 5.0	0	0	9	10	16	10
8	5.0	ते 7.5	3	20	13	58	14	17
9	7.5	ते 10.00 (मध्यम)	0	0	24	80	89	40
11	10.0	ते 20.00	7	82	34	321	75	149
12	20.00	च्या पुढे मोठे	0	0	0	0	0	0
एकूण			33	130	109	524	203	233

टिप :- संस्थाची माहिती वृष्यवित्तक खात्यात समाविष्ट केली आहे.

आधार :- कृषि गणना 1990 - 91 (कृषि विभाग महाराष्ट्र राज्या पुणे)

आधार :- कृषि आयुक्तालय, पुणे.

तक्का क्रमांक : 3.10

कृषिविषयक अवजारे - कृषि मण्डला

जिल्हा : उस्मानाबाद.

वर्ष : 1997.

अ. क्र.	तहसील	नागरांची संख्या		बैलगा-इया संख्या	उसाचे चरक		जोतीतासाठी		ट्रक्टर संख्या	तेलघाणी	
		लाकडी	लाखडी		शक्ति चालणारे	बैल म-दतीने चालणारे	तेला-चालणारे पंप	विद्युत पंप		विद्यु-त शक्ति चालणारी	इतर शक्ति चालणारी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	उ.बाद	1890	2371	5633	243	180	2066	4680	180	-	-
2	कळंब	991	4326	6519	26	7	152	5887	127	1	-
3	उमरगा	-	13505	6634	222	0	609	8575	317	-	-
4	तुळजापूर	2380	3382	4195	192	6	457	6009	67	25	1
5	घरंडा	-	1718	2838	144	-	437	6358	527	2	3
6	भूम	319	2075	3443	94	17	551	3016	117	6	-
जिल्हा एकूण		5580	27377	29262	921	210	4275	34500	1115	34	4

टिप: आकडे अस्थायी आहेत.

आधार=1997 पशुमणना (जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, उस्मानाबाद.

तक्का क्रमांक : 3.11

दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सुद्धा परिस्थितीची माहिती

वर्ष : 1999-2000

जिल्हा : उस्मानाबाद.

अ. क्र.	तहसील	आ						ब					
		(अ) दुष्काळ		व	ति	त्र	ट	चा	ई				
		एकूण गावे संख्या	ग्रस्त गावे संख्या	ग्रस्त कुटुंबे संख्या	जमीन महसूल पूर्ण वा निलंबित व दिवलेली गावे संख्या	अंदाजित हानी पिक धन घेणे	पशु-धन मालमत्ता इ.ची हानी	मदतीची हाती घेतलेली कामे	कामा-वर घेतलेल्यांची संख्या	केले-ला खर्च रुपये	शेत जमिन अधिनियम खाली दिलेली तगाई रुपये		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1	उस्मानाबाद	128	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	कळंब	121	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	उमरगा	140	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	तुळजापूर	126	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	परंडा	118	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	भूम	98	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	731	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

टिप :- 1) तहसिल मधील गावांची संख्या 1991 च्या जनगणनेनुसार देण्यात आलेली आहेत.

2) ही माहिती टंचाईग्रस्त म्हणजे ज्या गावांची अंतिम पैसेवारी यन्नास पेक्षाकमी आहे. अशा टंचाईग्रस्त गावांची आहे.

अधार : जिल्हाधिकारी कार्यालय, महसूल विभाग उस्मानाबाद.

टंचाईच्या पूर्वेतिहासातुसार कठीण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत माहिती
जिल्हा : उस्मानाबाद. वर्ष : 1999-00

अ.क्र.	तहसील	मंडळाचे नांव	मंडळातील गावांची संख्या	ग्रस्त गावांची संख्या
1	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	33	-
		2) तेंर	25	-
		3) ढोकी	23	-
		4) बेंबळी	25	-
		5) पाडोळी	22	-
	एकूण		128	-
2	कळंब	1) कळंब	46	-
		2) मोहा	42	-
		3) शिराढोण	33	-
	एकूण		121	-
3	उमरगा	1) उमरगा	56	-
		2) मुरुम	38	-
		3) लोहारा	46	-
	एकूण		140	-
4	तुळजापूर	1) तुळजापूर	31	-
		2) मंगरुळ	26	-
		3) सावरगाव	21	-
		4) नळदुर्ग	29	-
		5) जळकोट	19	-
	एकूण		126	-
5	परंडा	1) परंडा	39	-
		2) अनाळा	40	-
		3) जवळ	37	-
	एकूण		116	-
6	भूम	1) भूम	23	-
		2) वाशो	17	-
		3) बालवड	19	-
		4) पारगाव	18	-
		5) ईट	21	-
	एकूण		98	-
जिल्हा एकूण		24	729	-

टिप:- सन 99-2000 या वर्षात दोन्ही हंगामात एकही टंचाईग्रस्त गाव नाही. माहिती निरंक
आधार : जिल्हाधिकारी कार्यालय, महसूल विभाग, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक - 4.1

तहसीलवार कसुधन (1997 च्या पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	तहसील	त्रिजेशी/संकरित गाई व बैल				एकूण (3 ते 6)
		केवळ पैदाशी करिता ठेवलेले वडू	पैदाशी व कामाकरिता उपयोगात आणलेले बैल	केवळ कामा करिता उप- योगात आणलेले बैल	पैदाशीसाठी अथवा कामा- साठी उपयो- गात न आणलेले बैल	
1	2	3	4	5	6	7
1	उस्मानाबाद	138	602	1059	227	2026
2	कळंब	25	53	812	4	894
3	उमरगा	10	25	233	3	271
4	तुळजापूर	14	42	349	7	412
5	परंडा	24	71	852	-	947
6	भूम	91	204	943	57	1295
एकूण जिल्हा		302	997	4248	298	5845

तक्ता 4.1 पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक 4.1 पुढे चालू

तहसीलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा :- उस्मानाबाद

अ. क्र.	तहसील	विदेशी / संकरित गाई व बैल					
		जडोथ व वर्षावरील गाई	इतर	एकूण गाई	विदेशी/संकरित जडोथ व वर्षापर्यंत	एकूण विदेशी संकरित गाई व बैल	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	उस्मानाबाद	3318	1919	240	5477	2656	11970
2	कळंब	7645	2910	76	10631	5000	20442
3	उमरगा	2083	1135	40	3258	1521	6135
4	तुळजापूर	1810	1212	5	3027	1573	6009
5	परंडा	2312	2013	-	4325	2178	9216
6	भूम	6711	4354	16	11081	5981	22394
एकूण जिल्हा		23879	13543	377	37799	18909	76166

तक्ता क्र.4.1 पुढे चालू .....

तक्ता क्रमांक 4.1 पुढे चालू

तहसीलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनप्रमाणे)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

ज. क्र.	तहसील	देशी गाई व बैल						
		तीन वर्षांवरील बैल				तीन वर्षांवरील गाई		
		केवळ पैं- दाशीसा- ठी वापर- लेले वद्ध	पैंदाशी व कामाकरि- ता उपयोग- गत आणि- ल्ले	केवळ कामा- करिता वापरलेले	इतर बैल	एकूण 3 वर्षाव- रील बै- ल(14+15 +16+17)	दुभत्या	अटलेल्या व एकदाही न आजलेल्या गाई
14	15	16	17	18	19	20		
1	उस्मानाबाद	441	3060	22199	634	26334	9461	5204
2	कळंब	81	1245	25683	125	27134	5504	3546
3	उमरगा	61	1491	27125	66	28943	11625	8941
4	तुळजापूर	71	2544	22376	471	25462	13657	8316
5	परंडा	106	1202	26526	-	27834	4128	3538
6	भूम	72	2913	12502	312	15799	4157	2974
एकूण जिल्हा		932	12655	136411	1408	151506	48532	32419

तक्ता क्र. 4.1 पुढे चालू...

तक्ता क्रमांक 4.1 पुढे चालू

तहसीलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	तहसील	देशी गाई व बैल				
		३ वर्षांवरील गाई व बैल		तीन वर्ष व त्याखालील देशी वासर	एकूण देशी गाई व बैल (18+22+23)	त्रिदेशी / नंकीत व देशी एकूण गाई व बैल
1	2	21	22	23	24	25
1	उस्मानाबाद	209	14874	13009	54217	66187
2	कळंब	106	9156	7867	44157	64599
3	उमरगा	99	20655	15985	65593	71718
4	तुळजापूर	13	21886	19733	67081	73096
5	परंडा	-	7666	6516	42016	51232
6	भूम	27	7158	6714	29671	52062
एकूण जिल्हा		444	81395	69824	302725	378391

तक्ता क्र. 4.1 पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 4.1 पुढे चालू

तहसीलवार पशुधन 1997 चा पशुगणनाप्रमाणे

जिल्हा :- उस्मानाबाद

अ. क्र.	तहसील	म्हशी व रेडे						
		तीन वर्षावरील रेडे				२ वर्षावरील म्हशी		
		केवळ पैदाशी साठी डेवलेले	पैदाशी साठी व कामासाठी डेवलेले	केवळ कामा- साठी डेवलेले	इतर	एकूण रेडे	इश्या आवलेल्या व न व्याज- लेल्या	
1	2	26	27	28	29	30	31	32
1	उस्मानाबाद	190	93	231	7	521	11057	5603
2	कळंब	42	50	27	0	127	7022	3603
3	उमरगा	119	114	49	2	284	12580	9618
4	तुळजापूर	100	133	306	20	559	15612	9143
5	परंडा	70	75	127	0	272	2874	2472
6	भूम	54	30	41	6	131	3626	2616
एकूण जिल्हा		576	503	781	35	1894	52771	33247

तक्ता क्र. 4.1 पुढे चालू ....

तक्ता क्रमांक 4.1 पुढे चालू
तहसीलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनप्रमाणे)

जिल्हा :- उस्मानाबाद

अ. क्र.	तहसील	म्हशी व रेडे			एकूण गोजातीय	
		२ वर्षांवरील म्हशी इतर	एकूण म्हशी	रेडके २ वर्ष व त्याखालील		एकूण म्हशी व रेडके
1	2	33	34	35	36	37
1	उस्मानाबाद	99	16759	10415	27695	93882
2	कळंब	42	10867	7416	18410	83009
3	उमरगा	170	22360	15033	37677	109395
4	तुळजापूर	25	24780	16840	42179	115269
5	परंडा	-	5346	5240	10758	61990
6	धूम	4	6246	4380	10756	62821
एकूण जिल्हा		340	86358	59324	147475	526366

तक्ता क्र. 4.1 पुढे चालू

तहसील क्रमांक 4.1 हुळे जिल्हा
तहसील व पशुधन (1997 वया पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा :- उस्मानाबाद

अ. क्र.	तहसील	मेंढ्या	बक-या	जोडे व शिकारे	इतर पशुधन	एकूण पशुधन	एकूण कोंडया	एकूण कुकुट पक्षी
1	2	38	39	40	41	42	43	44
1	उस्मानाबाद	5355	50806	511	11870	163424	54259	64509
2	कळंब	5183	36387	12	8999	133590	41819	41819
3	उमरगा	14746	49784	64	14054	188043	231474	231474
4	तुळजापूर	14886	72953	71	13055	216134	78916	78916
5	परंडा	8815	44924	27	8860	124676	73314	73314
6	भूम	3933	35027	11	5910	107612	68999	68999
एकूण जिल्हा		53918	289761	766	62648	933479	558781	559031

टिप :-1) आकडे अस्थायी स्वतःपात आहेत. 2) इतर पशुधन यामध्ये कुत्री, सेचरे, गाढवे, उंठ, व डुकरे यांचा समावेश आहे. 3) एकूण कोंडया कोंड्यांची मिरली व कुकूटादी पक्षी यांचा समावेश आहे. आधार:- 1997 पशुगणना : जिल्हा सार्वत्रिकी कार्यालय उस्मानाबाद.

तक्का क्रमांक : 4.2

जिल्ह्यातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या : 1999-2000

जिल्हा : उस्मानाबाद

अ. क्र.	तहसील	पशुवैद्यकीय संस्थांचा प्रकार								
		पशुवैद्यकीय स-वे चिकि-त्सालय	पशुवैद्यकीय इलाखाने	पशुवैद्यकीय धर्माय-या केंद्रे	पशुरोग अन्वेष-ण केंद्रे/प्रयोग शाळा	फिरते पशुरोग नियंत्र-ण पध-के	फिरते पशुवै-द्यकीय इला-खाने	दक्षता पथके		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	उस्मानाबाद	1	-	7	10	1	-	-	1	-
2	कळंब	-	-	7	8	-	-	-	-	-
3	उमरगा	-	-	8	11	-	-	-	-	-
4	तुळजापूर	-	-	7	6	-	-	-	-	-
5	परंडा	-	-	5	8	-	-	-	-	-
6	भूम	-	-	6	5	-	-	-	-	-
एकूण जिल्हा		1	-	40	49	1	-	-	1	-

तक्का क्र. 4.2 पुढे चालू

तक्रा क्रमांक : 4.2 पुढे चालू

जिल्हातील पशुवैधकीय संस्थांची तालुकावार संख्या : 1999-00

अ. क्र.	तहसील	पशुवैधकीय संस्थांचा प्रकार										
		कृत्रिम- न रेतन प्रसि- क्षण केंद्रे	विभा- गीय इंजि- म रेतन केंद्रे	जिल्हा कृत्रिम रेतन केंद्रे	आधार भूत ग्राम केंद्रे	कृत्रिम जिल्हा परिष- दा क- डील केंद्रे	रेतन आधार भूत ग्राम केंद्रे	पशुपै- दास केंद्रे	सधन कुस्तु- ट वि- कास गट	मेष पैदा- स केंद्रे	शेळी पैदा- स केंद्रे	
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	उस्मानाबाद	-	-	1	-	17	-	-	-	1	-	-
2	कळंब	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-
3	उमरगा	-	-	-	-	19	-	-	-	-	-	-
4	तुळजापूर	-	-	-	1	13	6	-	-	-	(1)	-
5	परंडा	-	-	-	-	13	-	-	-	-	-	-
6	भूम	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		-	-	1	1	89	6	-	-	1	(1)	-

आधार : पशुसंवर्धन उपसंचालक, (उस्मानाबाद)

जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, उस्मानाबाद.

टीप:- जिल्हा मेष व शेळी पैदास क्षेत्र एकत्रित असल्यामुळे स्तंभ क्र. २१ व २२ ला कंस केला आहे.

तबला क्रमांक 4.3

रोगांच्या प्रकारानुसार पशुंच्या मृत्यूंची संख्या वर्ष (1999-00)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	संसर्गजन्य व बांडगुळजन्य रोग	लागण	मृत्यू
1	2	3	4
1.	<u>एकूण पशुधनाची मृत्यू संख्या</u> गाई, म्हशी व बैल	42	42
	अ) घटसर्प	42	42
	ब) लाळघा (पायलाग)	-	-
	क) फ-घा	-	-
	ड) फांसी	-	-
	इ) मरा	-	-
	फ) देवी	-	-
	ग) इतर	-	-
	<u>एकूण :-</u>	-	-
2.	<u>मेंढपा व बक-घा</u>		
	अ) फ-घा	-	-
	ब) न्युमानिया	-	-
	क) लाळघा (पायलाग)	-	-
	ड) देवी	-	-
	इ) इतर	-	-
	<u>एकूण :-</u>	-	-
3.	<u>कांबडघा</u>		
	अ) राणीखेत (मानमांडी)	-	-
	ब) देवी	-	-
	क) हुळकांडी	-	-
	ड) इतर	-	-
	<u>एकूण :-</u>	-	-

आधार :- 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उप संचालक, उस्मानाबाद .

2) जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जि.प. उस्मानाबाद .

तक्ता क्रमांक 4.3 (अ)

विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्य वर्ष (1999-00)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	तहसील	उपचार केलेल्या जनावरांची संख्या	खर्चीकरण केलेल्या जनावरांची संख्या	कृत्रिम गर्भधारणा केलेल्या जनावरांची संख्या	कृत्रिम गर्भधारणा अंतर्गत जन्मास आलेल्या वासरांची संख्या		लस टोचलेल्या जनावरांची संख्या
					एकूण वासरे	स्तंभ-6 पैकी संकरित वासरांची संख्या	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	उस्मानाबाद.	100286	6559	8071	2783	2740	226480
2	कळंब	74767	5903	9431	2664	2664	150542
3	उमरगा	81867	5059	10183	2692	2692	159668
4	तुळजापूर	80191	5644	3031	8957	8150	189291
5	परंडा	73822	5571	5477	8081	8087	146630
6	भूम	67374	4974	7375	2074	2074	139893
	जिल्हा एकूण	388307	33710	43568	27251	26407	932504

आधार :- 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उप संचालक, उस्मानाबाद.

2) जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जि.प. उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 4.4

मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आणि प्रत्येक पशुवधगृहात कत्तल केलेल्या पशूंची संख्या(1999-00)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	तहसील	पशुवधगृहांची संख्या	एकूण कत्तल केलेली जनावरे (संख्या)						
			गायी व बैल	म्हशी व रेडे	मेंढ्या	शेळ्या/बक-या	डुकरे	इतर	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	उस्मानाबाद.	2	3179	3918	3825	8795	0	0	18817
2	कळंब	1	10	0	0	0	0	0	10
3	उमरगा	4	21	0	0	0	0	0	21
4	तुळजापूर	3	280	467	95	0	0	0	842
5	परंडा	1	3190	0	45	5169	32	0	8436
6	भूम	2	7	2	0	0	0	0	9
	जिल्हा एकूण	12	6687	3487	3965	13964	32	0	28235

आधार :- 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक, उस्मानाबाद.

2) नगरपालिका कळंब, उमरगा, तुळजापूर, परंडा, भूम, नळदुर्ग, सुरम.

तक्ता क्रमांक 4.5

जिल्ह्यातील वनक्षेत्र वर्ष (1999-00)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(वनक्षेत्र चौ.कि.मी.)

अ.क्र.	विभाग	राखीव	संरक्षित	अवर्गीकृत	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	महसूल विभाग	0	0	0	0
2	वन विभाग	31	-	41	72
	जिल्हा एकूण	31	-	41	72

आधार :- वनसंरक्षक, औरंगाबाद, वनवृत्त.
उपवन संरक्षक (वन्यजीव) औरंगाबाद.

तक्ता क्रमांक 4.6

जिल्ह्यातील मुख्य व गौण वन उत्पादने वर्ष (1999-00)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	वन उत्पादने	संदर्भ वर्षातील एकूण उत्पादन	संदर्भ वर्षातील एकूण विक्री केलेले उत्पादन	संदर्भ वर्षातील एकूण विक्रीचे मुख्य (मागील शिलकी उत्पा- दन धरून) (रु.हजारांत)
1	2	3	4	5
1	इमारती लाकूड (हजार घमी)	0	0	0
2	जळाऊ लाकूड (हजार घमी)	0	0	0
3	चंदन लाकूड (हजार घमी)	467	467	75
4	गौण वन उत्पादने			
	अ) बांबू (संख्या)	0	0	0
	ब) गवत इत्यादी (क्विंटल)	35	85	14
	क) विडी वान (स्ट.बॅग)	0	0	0
	ड) डिक (क्विंटल)	0	0	0
5	इतर			
	1. आयटा पाने	0	0	0
	2. माहाची फुले (क्विं.)	0	0	0
	3. खाणी व खानेजे	0	0	0
	4. डिहा (क्विंटल)	0	0	0
	5. ओंबा	0	0	0
	6. गेशा	0	0	0
	7. लाख (क्विंटल)	0	0	0
	8. इतर	0	0	0
6	एकूण गौण उत्पादने (4+5)			89
	जिल्हा एकूण किंमत (1+2+3+6)			89

आधार :- 1) उपाविभागीय वनअधिकारी, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 4.7

जिल्ह्यातील भूजल मत्स्यव्यवसाय वर्ष (1999-00)

जिल्हा :- उस्मानाबाद :

अ.क्र.	तहसील	नदीची लांबी (किमी)	मत्स्यव्यवसायासाठी अनुकूल क्षेत्र (तळी, सरावरे व जलाशय यांचे एकूण क्षेत्र) (हेक्टर)	मत्स्यव्यवसायासाठी अपलेले एकूण क्षेत्र (हेक्टर)	भूजल मत्स्य उत्पादन (मेटन)	पकडलेल्या माशांची उत्पादकास मिळालेली किंमत (रुपये लाखांत)	मत्स्य व्यवसाय क्षेत्रासाठी वापरलेले मत्स्यबीज (लाखांत)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	उस्मानाबाद	147	2586	1756	267	53.40	25.675
2	कळंब	143	1027	800	45	9.00	8.56
3	उमरगा	उ.जा.	2148	1062	185	37.00	3.60
4	तुळजापूर	उ.जा.	2319	1838	185	37.00	9.224
5	परंडा	58	2170	1830	310	62.00	7.84
6	भूम	उ.जा.	1430	1050	58	11.00	3.36
	जिल्हा एकूण	348	11680	8336	1050	210.00	58.239

टिप :- 1) 1999 - 00 चा वर्षी तलावात पर्णक्षमते इतके पाणी न आल्यामुळे मत्स्या व्यवसायासाठी क्षेत्र कमी दर्शविण्यात आलेले आहे.

2) उ.जा. = उपलब्ध नाही.

आधार :- जिल्हा मत्स्यव्यवसाय विकास अधिकारी, उस्मानाबाद.

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1999)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

परिमाणु :- रुपये हजारत.

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कार- खान्यातील कामगार		
			नौद- णी झा- लेले	बंद	प्रपत्रे याठ- विषारे चालू	ए क ज	यु रु ष	स्त्रि या
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	014 शेती उद्योग व पशुपालन सेवा कार्य	014	1	0	1	70	30	40
2	151 मटन मासे फळे भाजीपाला चरबी प्रक्रिया उत्पादन साठवणूक सेवा	151	3	2	0	0	0	0
3	153 धान्य उत्पादन व पशु खाद्य उत्पादन	153	1	0	1	117	112	5
4	154 बेकरी गोळी बिस्किट व इतर खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	154	2	0	2	1337	1337	0
5	171 वस्त्र उद्योग हातमाग कापड उत्पादन प्रक्रिया करणे	171	4	0	3	1081	857	224
6	201 स्वामिल लाकड कापणे	201	16	7	3	9	9	0
7	241 कच्चे रसायन उत्पादन	241	3	0	0	0	0	0
8	242 शेती औषधे, रंगा उपाई शार्ड, उत्पादन करणे	242	5	4	0	0	0	0
9	269 सातीच्या वस्तू दगडाच्या सुती 100 व इतर वस्तू उत्पादन	269	3	0	1	20	20	0
10	271 लोखंडी व पोलादी स्टील वस्तू तयार करणे	271	1	0	0	0	0	0
11	272 धातुच्या वस्तू उत्पादन सोने, चांदी, अल्युमिनियम इ.	272	1	0	0	0	0	0
12	289 फॅब्रिकेटर्स लोखंडी वस्तू तयार करणे	289	1	0	0	0	0	0
13	502 मोटार सायकल मोटार गाडी इतरस्ती व सर्व्हिसिंग सेवा	502	6	0	4	220	212	8
14	505 क्रिकोड त्रिकी इंधन पेट्रोल, ऑईल डिझेल ऑटोमोबाइल वस्तू	505	6	0	4	22	22	0
			53	13	19	2876	2599	277
एकूण			53	13	19	2876	2599	277

तक्ता क्रमांक 5.1 पुढे चालू
कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1999)

जिल्हा :- उस्मानाबाद

परिमाणु :- रुपये हजारत

अ.क्र.	उद्योग गट	संकेतांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची संख्या	प्रपत्र न पाठ- विणारे चालू कारखाने	स्तंभ १० मधील कारखान्यातील कामगार
1	2	3	10	11	12
1	014 शेती उद्योग व पशुपालन सेवा प्रक्रिया	014	12250	0	0
2	151 मटन मासे फळे भाजीपाला चरबी प्रक्रिया उत्पादन साठवणूक सेवा	151	0	1	9
3	153 धान्य उत्पादन व पशु खाद्य उत्पादन	153	42705	0	0
4	154 बेकरी गडेकी बिरिकट व इतर खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	154	264542	0	0
5	117 वस्त्र उद्योग हातमाग कापड उत्पादन प्रक्रिया करणे	171	354884	1	100
6	201 स्वामिल लाकूड कापणे	201	2462	6	21
7	241 कच्चे रसायन उत्पादन	241	0	3	180
8	254 शेती औषधे रंग छपाई शाई, उत्पादन करणे	242	0	1	20
9	269 मातीच्या वस्तू दगडाच्या मूर्ती व इतर वस्तू उत्पादन	269	6319	2	29
10	271 लोखंडी व पोलादी स्टील वस्तू तयार करणे	271	0	1	50
11	272 धातूच्या वस्तू उत्पादन सोने, चांदी, अल्युमिनियम इ.	272	0	1	50
12	289 फॅब्रिकेटर्स लोखंडी वस्तू तयार करणे	289	0	1	20
13	मोटर सायकल, मोटर गाडी सर्फिसिंग करणे	502	78024	2	130
14	505 किरकोळ विक्री इंधन पेट्रोल, डिझेल, आणि ऑटोमोबाईल	505	7825	2	16
एकूण			769011	21	625

आधार:- औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य सेवा संचालनालय, म.रा.मुंबई.

टीप:- एन.आय.सी. कोड 1998 प्रमाणे

तपत्रा क्रमांक ५.२

वालू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन १९९८

जिल्हा:- उरमानाबाद

अ. क्र.	पुमुख उद्योगसमूह व त्याचे संकेतांक	वालू कारखाने	१० कामगारा- पेक्षा कमी		१० ते १९ कामगार		२० ते ४९ कामगार		५० ते ९९ कामगार		१०० ते २९९ कामगार	
			अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	०१ शेती शिकार सेवा	1	0	0	0	0	0	0	1	70	0	0
2	१५ अन्नधान्य गोकया बिरिकट उत्पादन	4	1	9	0	0	0	0	0	0	1	117
3	१७ सुती कापड उत्पादन	4	0	0	0	0	0	0	0	0	3	452
4	२० लाकड उत्पादन लाकडे वस्तू निर्माण फर्निचर वगळून	9	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	२४ रसायन उत्पादने	4	0	0	0	0	1	20	3	180	0	0
6	२६ अधातू उत्पादन	3	1	9	0	0	2	40	0	0	0	0
7	२७ धातूच्या वस्तू उत्पादन (यंत्र वगळून)	2	0	0	0	0	0	0	2	100	0	0
8	२८ फॅब्रिकेट्स लोखंडी वस्तू मशनरी सोडून	1	0	0	0	0	1	20	0	0	0	0
9	५० मोटार गाडी मोटार सायकल दुरुरती विक्री सेवा, इंधन विक्री किरकोळ	12	6	38	0	0	1	37	5	313	0	0
एकूण		40	17	86	0	0	5	117	11	663	4	599

तक्ता क्रमांक ५.२ पुढे चालू

चालू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन १९९८

जिल्हा:- उस्मानाबाद

अ. क्र.	पुमुख उद्योगसमूह व त्याचे संकेतांक	५०० ते ५९९ कामगार		१००० ते ४९९९ कामगार		५००० व त्याहून अधिक कामगार		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	14	15	16	17	18	19	20	21
1	०१ शेती शिकार सेवा	0	0	0	0	0	0	1	70
2	१५ अन्नधान्य गोळ्या विरिक्ट उत्पादन	2	1337	0	0	0	0	3	1463
3	१७ सुती कापड उत्पादन	1	699	0	0	0	0	4	1181
4	२० लाकूड उत्पादन लाकडे वस्तू निर्माण फर्निचर वगळून	0	0	0	0	0	0	9	30
5	२४ रसायन उत्पादने	0	0	0	0	0	0	4	200
6	२६ अधातू उत्पादन	0	0	0	0	0	0	2	40
7	२७ धातूच्या वस्तू उत्पादन (यंत्र वगळून)	0	0	0	0	0	0	2	100
8	२८ फॅब्रिकेट्स लोखंडी वस्तू मशजरी सोडून -	0	0	0	0	0	0	1	20
9	५० मोटार गाडी मोटार सायकल दुरुरती विक्री सेवा, इंधन विक्री फिरकोक	0	0	0	0	0	0	12	388
एकूण		3	2036	0	0	0	0	40	3501

टीप: अ= कारखान्याची संख्या , ब= कामगाराची संख्या

आधार :- औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य सेवा संचालनालय, म.रा.मुंबई.

एन.आय.सी.कोड १९९८

तपता क्रमांक १.३

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार घालू असलेल्या कारखान्यांचे वर्गीकरण वर्ष १९९९

जिल्हा :- उस्मानाबाद

अ.क्र.	पुमुख्य अधोग समूह	संकेता क	अनुत्प्रेषित		दिवसांची संख्या					
			अ	ब	६० दिवस व त्या पेक्षा कमी		६१ ते १२० दिवस		१२१ ते १८० दिवस	
					अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	धाव्य उत्पादन फळे उत्पादन	०१	0	0	0	0	0	0	1	170
2	खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	१५	0	0	0	0	0	0	1	2
3	शेती कापड उत्पादन	१७	0	0	0	0	0	0	0	0
4	लाकडे वस्तूचे उत्पादन फर्निचर	२०	0	0	0	0	0	0	0	0
5	अथातू खनिज पदार्थ उत्पादन	२६	0	0	0	0	0	0	0	0
6	चिकी दुरुस्ती मोटार सायकल फिरकोक इंधन विक्री	५०	0	0	0	0	0	0	0	0

तक्ता क्रमांक ५.३ पुढे चालू

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार चालू असलेल्या कारखान्यांचे वर्गीकरण वर्ष १९९९

जिल्हा :- उस्मानाबाद

अ. क्र.	प्रमुख अद्योग समूह	संकेतांक	दिवसांची संख्या								
			१२१ ते २४० दिवस		२४० ते ३०० दिवस		३०० हून जास्त दिवस		एकूण		
			अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	
१	धान्य उत्पादन फळे उत्पादन	०१	०	०	०	०	०	०	०	१	७०
२	खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	१५	२	१३३७	०	०	१	११७	३	१५५४	
३	शर्ती कापड उत्पादन	१७	०	०	०	०	३	१०८१	३	१०८१	
४	लाकडे वस्तूचे उत्पादन फर्निचर	२०	१	२	१	२	१	५	३	९	
५	अथातू खनिज पदार्थ उत्पादन	२६	०	०	०	०	१	२०	१	२०	
६	विक्री दुरुस्ती मोटार सायकल किरकोळ इंधन विक्री	५०	०	०	०	०	८	२४२	८	२४२	

आधार- औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य सेवा संचालनालय, म.रा. मुंबई

टिप- एन.आय.सी. कोड १९९८ प्रमाणे

तक्ता क्रमांक 5.4

उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबींची तपशिल (वार्षिक उद्योग पाहणी) वर्ष (1996-97)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

प्रारंभ :- रुपये हजारत.

अ. क्र.	उद्योगाचे वर्णन व संकेतांक	स्थिर भां- डवल रु.	खेळते भां- डवल रु.	कामगार संख्या	कर्मचारी संख्या	कामगारांचे वेतन
1	2	3	4	5	6	7
1	20 व 21 खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	229477	93247	1299	1951	43757
2	23 सुती कापडाचे उत्पादन	127354	17717	1307	1418	22116
3	30 रबर प्लॅस्टीक, पेदालियम काळसा इ. उत्पादन.	21519	19883	31	53	1087
4	इतर	4722	40791	621	768	24020
जिल्हा एकूण		383051	171639	3258	4190	90980

अ. क्र.	उद्योगाचे वर्णन व संकेतांक	एकूण मिळकत	एकूण उत्पादन	एकूण निवृष्टी	सुल्य वृद्धी
1	2	3	4	5	6
1	20 व 21 खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	91193	795428	1029442	211106
2	23 सुती कापडाचे उत्पादन	25131	328763	407267	57907
3	30 रबर प्लॅस्टीक, पेदालियम, काळसा इ. उत्पादन.	2604	103908	113991	7964
4	इतर	38857	17383	56677	39019
जिल्हा एकूण		167784	1245482	1607377	315995

टिप :- आकडे हजारत केल्यासुळे जिल्ह्याची एकूण कदाचीत जुळणार नाही.

टिप :- उद्योगनिहाय माहिती मोठ्या कारखान्यांसाठी दिली असून लहान कारखान्यांची (नसुना निवडीवर) माहिती "इतर" समार देण्यात आलेली आहे.

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी मंत्रालय, मुंबई. (78)

तक्ता क्रमांक 5.5

रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारी वर्ष 1999

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	बा ब	वर्ष 1998
1	2	3
1	जाहीर केलेल्या रिकाम्या जागांची संख्या	919
2	सेवायोजन कार्यालयाचा उपयोग करणारे मालक	96
3	नवीन नोंदणी केलेल्या उमेदवारांची संख्या	11492
4	वर्ष अखेरीस पटावरील उमेदवारांची एकूण संख्या	64588
5	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	
	(अ) खाजगी क्षेत्र	28
	(ब) सार्वजनिक क्षेत्र	118
	(क) एकूण	146
6	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	
	(अ) अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती	29
	(ब) इतर	117
	(क) एकूण	146
7	राष्ट्रीय वर्गीकरणानुसार व्यवसाय	
	1) व्यवसायिक तांत्रिक आणि संबंधित कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	106
	ब) नोकरी दिलेले	37
	2) प्रशासकीय, शास्त्रीय व व्यवस्थापकीय कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	--
	ब) नोकरी दिलेले	--
	3) लेखनिक व तत्संबंधीचे कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	311
	ब) नोकरी दिलेले	38
	4) चिकीत्सक कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	--
	ब) नोकरी दिलेले	--
	5) शेतकरी, मत्स्य व्यवसाय, शिकारी व संबंधित कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	26
	ब) नोकरी दिलेले	20

(79)

तक्ता क्रमांक 5.5 पुढे चालू.....

(79)

तबता क्रमांक 3.5 पुढे चाळ

राजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारी वर्ष 1999

जिल्हा :- उस्मानाबाद

अ.क्र.	बा.ब.	वर्ष 1998
1	2	3
7	6) खाण कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	-- --
	7) वाहतूक व दळणवळण व्यवसायातील कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	325 --
	8) क्राफ्टसमन, उत्पादन प्रक्रिया कामगार व इतर अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	151 --
	9) सेवा, खेळ व तत्सम कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	37 51
	10) इतर कोठेही वर्गीकरण न केलेले कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	10979 -
	11) ए.कू.ण अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	11492 146

आधार :- जिल्हा सेवायोजन कार्यालय, उस्मानाबाद.

तदता क्रमांक 5.6

संयोजक सेवायोजना प्रशासन नं. 1666/8888
 वातमान मार्गदर्शन कार्यालय, वर्ष 1999-2000

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	बा ब	परिमाण	वर्ष 1998-99
1	2	3	4
1	<p><u>सेवायोजन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र</u></p> <p>1) वैयक्तिक मार्गदर्शन / व्यक्तीशः अगार गटामध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या</p> <p>2) सेवायोजन केंद्रामध्ये घेण्यात आलेली गटांशी चर्चा</p> <p>3) मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर / प्राशिक्षणासाठी / उमेदवारासाठी दिलेल्यांची संख्या</p>	संख्या	187
2	<p><u>विश्वविधालयीन सेवायोजन माहिती मार्गदर्शन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन</u></p> <p>1) वैयक्तिक मार्गदर्शन / व्यक्तीशः अगार गटामध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या</p> <p>2) सेवायोजन केंद्रामध्ये घेण्यात आलेली गटांशी चर्चा</p> <p>3) मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर / प्राशिक्षणासाठी / उमेदवारासाठी दिलेल्यांची संख्या</p>	संख्या	264
		संख्या	29
		संख्या	निरंक
		संख्या	13
		संख्या	209

टिप :- 1) विश्वविधालयीन सेवायोजन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शनाची माहिती 1997-98 ची दिली आहे.

आधार :- 1) जि.हा. सेवायोजन कार्यालय उस्मानाबाद
 2) विद्यापिठ सेवायोजन व मार्गदर्शन केंद्र औरंगाबाद.

तक्ता क्रमांक 5.7

जिल्ह्यातील कर्मचा-यांची संख्या (कर्मचारी गणना 1999)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	बाब (वेतनश्रेणीनुसार पदाची श्रेणी)	शासकीय	जिल्हा परिषद	नगर परिषद
1	2	3	4	5
1.	अ	202	117	0
2.	ब	753	1212	7
3.	क	4361	6578	435
4.	ड	1960	1184	525
5.	एकूण वर्ग - अ ते ड	7276	9121	967
6.	* इ (इतर वर्ग)	1179	3241	566
7.	एकूण - अ ते इ	8455	12362	1533

टिप:- 1) सदरील माहितीत स्थित पदाचा समावेश नाही.

2):* इतर घामध्ये कार्यव्ययी आस्थापनेवरील आकस्मिक खर्चातून रोजगार दिले जाणारे रोजंदारीवरील, अंशकालिक, मानसेवी आणि वरील वर्गात समाविष्ट न झालेले कर्मचारी यांचा समावेश होतो.

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई. (82)

तक्ता क्रमांक 5.8

निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार (31 मार्च 2000 ला संपणा-या वर्षाकरिता)

जिल्हा :- **उस्मानाबाद.**

अ.क्र.	उद्योगाचे नांव	राष्ट्रीय उद्योग संकेतांक	माहिती देणा-या अस्थापनांची संख्या	कर्मचारी संख्या			
				शासकीय	निमशासकीय	स्वाजगी	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8
1	कृषि	18	18	1015	--	224	1239
2	खाणकाम	10	18	933	44	227	1204
3	वस्तू निर्माण	20 व 21	8	87	--	160	247
4	बीज निर्मिती, गॅस, पाणी व सांडपाणी सेवा	40 ते 42	3	--	1623	--	1623
5	बांधकाम	50	3	230	404	--	714
6	घाऊक व किरकोळ व्यापार व हॉटेल व्यवसाय	60 ते 69	1	--	--	10	10
7	परिवहन, गाड्या आणि इंधणवळण	70 ते 75	2	1404	2338	--	3740
8	चिन्त पुर्वठा, चिमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यापार त्रिषयक सेवा	80 ते 83	39	66	608	1450	2124
9	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा	90 ते 96	187	6194	13472	3131	22797
10	इतर (दुरुस्ती सेवा)	98 ते 99	--	--	--	--	--
	जिल्हा एकूण		279	9929	18567	5202	33698

आधार-जिल्हा सेवायोजन अधिकारी, उबाद. (83)

आधार :- जिल्हा सेवायोजन अधिकारी, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 5.9

**विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या
31 मार्च 2000 अखेर**

जिल्हा :- उस्मानाबाद

(लोकसंख्या हजारत)

अ.क्र.	पंजणा	वर्ष	जिल्ह्यातील संस्था		विद्युतीकरण झालेली गावे	
			गावे	शहरे	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	4	5	6	7
1	महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ	31.3.91	712	8	712	900
		31.3.98	722	8	722	1082
		31.3.99	722	8	722	1082
2	साजगी विद्युत कंपन्या	31.3.91	सर्व वर्षासाठी माहिती निरंक आहे कारण साजगी कंपनीद्वारे विजेचापुरवठा केला जात नाही.			
		31.3.98				
		31.3.99				
		31.3.2000				
	जिल्हा एकूण	31.3.91	712	8	712	900
		31.3.98	722	8	722	1082
		31.3.99	722	8	722	1082
		31.3.2000	722	8	722	1082

तक्ता क्रमांक : 5.9 पुढे चालू ..

विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या

31 मार्च 79 अखेर

जिल्हा : उस्मानाबाद.

अ. क्र.	घंत्रणा	वर्ष	विद्युतीकरण झालेली शहरे		एकूण विद्युतीकरण झाले- ली गावे व शहरे संख्या	
			संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	8	9	10	11
1	महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ	31-03-91	8	130	720	1030
		31-03-98	8	194	730	1276
		31-03-99	8	194	730	1276
		31-3-2000	8	194	730	1276
2	खाजगी विद्युत	31-03-91				
		31-03-98	सर्व वर्षांसाठी महिती निरंक आहे.			
		31-03-99	कारण खाजगी कंपन्याद्वारे विजेचा			
		31-3-2000	पुरवठा केला जात नाही.			
एकूण जिल्हा		31-03-91	8	130	720	1030
		31-03-98	8	194	730	1276
		31-03-99	8	194	730	1276
		31-3-2000	8	194	730	1276

टिप :- 1) 31.3.91 साठी 1991 ची जनगणना घेतली आहे.

अंधार :- कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 5.10

विजेची वापर 1999-00 चा वर्षाकरिता

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(हजार किलोवॉट तासामध्ये)

अ.क्र.	निर्मितीचा प्रकार	विजेच्या प्रकाराचा वापर							कनेक्शन्सची संख्या
		घरगुती	व्यापारी कामासाठी लघु-शक्तीसाठी	औधोगिक	सार्वजनिक दिवा-बत्ती.	कृषि	इतर	एकूण	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	धर्मल	57140 (12.06)	7700 (1.62)	10450 (2.21)	6247 (1.32)	390300 (82.35)	2090 (0.44)	473927 100.00	190072
2	हायड्रो	0	0	0	0	0	0	0	0
3	इतर	0	0	0	0	0	0	0	0
	एकूण	57140 (12.06)	7700 (1.62)	10450 (2.21)	6247 (1.32)	390300 (82.35)	2090 (0.44)	473927 100.00	190072

टिप :- कंसातील आकडे एकूणशी टक्केवारी दर्शवितात.

आधार :- कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, उस्मानाबाद,
विभाग 1 व 2

तक्ता क्रमांक 5.11

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

1998 च्या आर्थिक गणनेनुसार कृषि व बिगर कृषि उद्योग

अ. बाब क्र.	कृषि उद्योग			बिगर कृषि उद्योग			कृषि व बिगर कृषि उद्योग			
	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. उद्योगांची संख्या										
अ. स्वकार्यरत		8054	115	8169	21471	6277	27748	29525	6411	35936
ब. आस्थापना		219	40	159	4317	3335	7652	4536	3356	7892
एकूण		8273	155	8428	25788	9612	35400	34061	9767	43828
2. मालकी प्रकारा- नुसार एकूण उद्योग (संख्या)										
अ. सहकारी		2	-	2	174	113	287	176	113	289
ब. सार्वजनिक		4	2	6	1956	511	2467	1960	513	2473
क. खाजगी		8266	153	8419	23620	8936	32556	31886	9089	40976
3. मालकीचा विशेष सामा- जिक गट (एकूण संस्थेशी टक्केवारी)										
अ. अनुजाती		9.60	7.09	9.56	8.55	3.85	7.27	8.81	3.90	7.71
ब. अनजमाती		4.19	0	4.12	4.27	1.23	3.45	4.25	1.21	3.58

तक्ता पुढे चालू...

तक्ता क्रमांक 5.11 पुढे चालू....

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

1998 च्या आर्थिक गणनेनुसार कृषि व बिगर कृषि उद्योग

अ. बाब क्र.	कृषि उद्योग			बिगर कृषि उद्योग			कृषि व बिगर कृषि उद्योग			
	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
६. सर्वसाधारणपणे काम करणा-या कामगारांची संख्या										
अ. एकूण कामगार	12347	316	12613	49433	32095	81528	61780	32411	94191	
ब. वेतनावर काम करणारे	318	75	393	16582	19280	35862	16900	19355	36255	
क. वेतनावरील कामगारांची एकूण कामगारांशी %	2.57	23.73	3.11	33.54	60.07	43.98	27.35	59.71	38.49	
ड. कामगारांची प्रती आस्थापना सरासरी संख्या	1	2	1	2	3	2	2	3	2	

आधार : आर्थिक गणना 1998

तक्ता क्रमांक - 5.12 (४९)

प्रमुख उद्योग गटानुसार उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारणपणे
नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना-१९९८)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	बाब	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	कृषि	8273	8054	155	134	8428	8188
2.	खनिज उत्पादन व खाणकाम	44	28	2	0	46	28
3.	वस्तुनिर्माण	5134	4624	884	593	6018	5217
4.	वीज, गॅस आणि पाणी- पुरवठा	0	0	5	2	5	2
5.	बांधकाम	1483	1420	100	58	1583	1478
6.	घाऊक व्यापार	304	258	141	53	445	311
7.	किरकोळ व्यापार	9190	8618	4363	3063	13453	11681
8.	उपहारगृहे आणि हॉटेल्स	1039	789	695	333	1734	1122
9.	वाहतूक	1277	781	111	71	1388	852
10.	साठवणी आणि गोदाम विषयक	14	3	13	2	27	5
11.	दळणवळण	83	14	109	66	192	80
12.	वित्तीय, विमां, स्थावर मालमत्ता आणि व्यावसायिक सेवा	589	469	577	378	1166	847
13.	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	6631	4467	2709	1655	9340	6122
14.	इतर सेवा (इतरत्र वर्गीकरण न केलेल्या)	0	0	3	3	3	3
15.	सर्व प्रमुख उद्योग गट एकूण	34061	29525	9767	6411	43828	35936

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना १९९८)

तक्ता क्र.5.13

महत्वाच्या उद्योगगटानुसार कृषि व बिगर कृषि अस्थापनांची संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा : उस्मानाबाद.

अ. क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	अस्थापनेतील कामगार		
			ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	कृषि	02,03,05,06	219	21	240
2	खाणकाम व दगडकाम	15	16	2	18
3	वस्तुनिर्माण	20 ते 39	510	291	801
4	बीज व गॅस पाणी	40,42	0	3	3
5	बांधकाम	50,51	63	42	105
6	घाऊक व्यापार	60 ते 64	46	88	134
7	किस्कोड व्यापार	65 ते 68	572	1200	1772
8	निवासगृहे व उपहारगृहे	69	250	362	612
9	वाहतूक	70,72,73	496	40	536
10	साठवणूक व वखार	74	11	11	22
11	दळणवळण	75	69	43	112
12	अर्थपुरवठा संस्था, विमा मालमत्ता	80ते85 व 89	120	199	319
13	सांख्यिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	90,92ते97,99	2146	1504	3650
14	इतर	100	0	0	0
15	एकूण कृषि व बिगर कृषि	0	4536	3356	7892

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्र.5.14

महत्वाच्या उद्योगगटानुसार कृषि व बिगर कृषि अस्थापनांवरील
कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा : उस्मानाबाद.

अ. क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	अस्थापनेतील कामगार		
			ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	कृषि	02,03,05,06.	617	99	716
2	खाणकाम व दगडकाम	15	82	24	106
3	वस्तुनिर्माण	20 ते 39	6568	1882	8450
4	बीज व गॅस प्राणी	40,42	0	68	68
5	बांधकाम	50,51	334	297	631
6	घाऊक व्यापार	60 ते 64	150	331	481
7	किरकोळ व्यापार	65 ते 68	1472	3497	4969
8	निवासगृहे व उपहारगृहे	69	931	1710	2641
9	वाहतूक	70,72,73	1553	965	2518
10	साठवणूक व वसाह	74	14	39	53
11	दळणवळण	75	146	213	359
12	अर्थपुरवठा संस्था, विमा मालमत्ता	80ते85 व 89	349	1278	1627
13	सांख्यिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	90,92ते97,99	7221	12095	19316
14	इतर	100	0	0	0
15	एकूण कृषि व बिगर कृषि	0	19437	22498	41935

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्रमांक - 5.15

बिगर कृषि सहकारी आस्थापना (सर्व उद्योग गट एकत्र) (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	बाब	ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5
1.	सहकारी औद्योगिक आस्थापनांची संख्या	366	132	498
2.	विजेवर चालणा-या आस्थापनांची एकूण संस्थेशी टक्केवारी	1.63	4.54	2.40
3.	सहकारी आधोगिक आस्थापनात सर्वसाधारणपणे काम करणारे कामगार			
	अ) एकूण कामगार	1471	1191	2662
	ब) प्रति आस्थापना कामगारांची संख्या	4	9	5

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1990)

तक्ता क्रमांक - 5.16

उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार घांची संख्या

(आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	उद्योग गट	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		अस्थापना	रोजगार	अस्थापना	रोजगार	अस्थापना	रोजगार
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	कृषि	7	7	0	0	7	7
2.	खाणकाम व दगडकाम	0	0	0	0	0	00
3.	चस्तुनिर्माण व दुरस्ती सेवा	6	479	6	103	12	582
4.	बीजवृत्ती गॅस व पाणी	1	1	0	0	1	1
5.	बांधकाम	0	0	0	0	0	0
6.	घाऊक व्यापार	16	33	1	3	17	36
7.	किरकोळ व्यापार	30	49	9	62	39	111
8.	उपहारगृहे व हॉटेल्स	0	0	0	0	0	0
9.	वाहतूक	0	0	1	2	1	2
10.	माटवणूक व वस्त्र	10	11	2	2	12	13
11.	दळणवळण	2	4	1	8	3	12
12.	अर्थ पुस्तक, विमा, मालमत्ता, धंदे	54	229	17	248	71	477
13.	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	247	665	95	763	342	1428
14.	इतर सेवा	0	0	0	0	0	0
15.	प्रमुख - उद्योग गट	1169	10546	1280	27490	2449	42309
	एकूण	373	1478	132	1191	505	2669

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1990)

तक्ता क्रमांक - 5.17 [अ]

वस्तुनिर्माण व दुरुस्ती सेवा या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	संजगारांचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	1-2	4364	6019	525	747	4889	6766
2.	3	187	561	32	96	219	657
3.	4	40	160	20	80	60	240
4.	5	20	100	10	50	30	150
5.	6 ते 9	13	85	6	38	19	123
6.	10 व अधिक	0	0	0	0	0	0
सर्व आकारमान गट		4624	6925	593	1011	5217	7936

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1998)

तहता क्रमांक - 5.17 (ब)

वस्तुनिर्माण व दुरुस्ती सेवा उद्योग गटातील अस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटाबुसार संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा :- उस्मानाबाद

अ. क्र.	गजगणांच्या आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		अस्थापनांची नेहमी काम		अस्थापनांची नेहमी काम		अस्थापनांची नेहमी काम	
		एकूण संख्या	करणा-या व्यक्तींची संख्या	एकूण संख्या	करणा-या व्यक्तींची संख्या	एकूण संख्या	करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-1	227	375	77	187	308	568
2.	2	46	133	82	186	108	374
3.	4	40	160	43	172	83	332
4.	5	26	130	26	130	52	260
5.	6-9	88	612	35	254	123	874
6.	10-19	53	673	19	317	72	897
7.	20-49	42	1126	4	107	46	1213
8.	50-199	2	215	2	120	4	335
9.	200-499	3	950	1	495	4	1445
10.	500 व त्यापेक्षा जास्त	1	3200	0	0	1	3200
मूळ आकारमान गट		510	6566	291	1882	801	8450

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1998)

तक्ता क्रमांक - 5.18 (अ)

घाऊक व किरकोळ व्यापारामधील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटांनुसार संख्या (अर्थिक मजना-1998)

जिल्हा :- उस्मानाबाद

अ. राजशाखा	ब. आकारमान गट संख्या	ग. मजती		घ. नागरी		च. एकूण	
		स्वकार्यरत एकूण उद्योग संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत एकूण उद्योग संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत एकूण उद्योग संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1. 1-2		8483	10996	7697	3276	11380	14974
2. 3		287	846	107	321	389	1167
3. 4		66	284	37	343	153	612
4. 5		22	110	17	85	39	195
5. 6-9		23	150	6	38	29	188
6. 10 व अधिक		0	0	2	20	2	20
नव्वे आकारमान गट	8876	12366	3116	4793	11992	17156	

अंधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (अर्थिक मजना-1998)

तक्ता क्रमांक - 5.18 (ब)

घाऊक व किरकोड व्यापार उद्योग गटातील अस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम

करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा :- उस्मानाबाद

क्र.	संज्ञासंज्ञा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		अस्थापनांची नेहमी काम एकूण संख्या	करणा-या व्यक्तींची संख्या	अस्थापनांची नेहमी काम एकूण संख्या	करणा-या व्यक्तींची संख्या	अस्थापनांची नेहमी काम एकूण संख्या	करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	394	637	684	1298	1078	1935
2.	3	145	435	353	1059	498	1494
3.	4	38	152	114	456	152	608
4.	5	10	58	59	295	69	345
5.	6-9	19	125	53	350	72	475
6.	10-19	9	109	21	246	30	355
7.	20-49	2	54	4	124	6	178
8.	50-99	1	60	0	0	1	60
9.	100-499	0	0	0	0	0	0
10.	500 आणि त्यापेक्षा जास्त	0	0	0	0	0	0
मजबूत आकारमान गट		618	1622	1368	3828	1906	5450

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1998)

तक्ता क्रमांक - 5.19 (अ)

सांख्यिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा मधील एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	राज्यसराचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	4300	5275	1545	1950	3845	7225
2.	3	105	318	45	135	151	453
3.	4	29	116	40	160	69	276
4.	5	13	65	20	100	33	165
5.	6 ते 9	16	113	2	15	18	128
6.	10 व अधिक	3	39	3	31	6	61
सर्व आकारमान गट		4467	5917	1655	2391	6122	8308

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1998)

तक्ता क्रमांक - 5.19 (ख)

सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवामधील अस्थापनेची एकूण संख्या व नेहमी काम

करण-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	संजमात/आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		अस्थापनांची संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	अस्थापनांची संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1. 1-2		1493	2502	340	619	1833	3121
2. 3		154	462	157	471	311	933
3. 4		98	380	88	352	183	732
4. 5		82	410	56	280	138	690
5. 6-9		261	1439	116	801	317	2240
6. 10-19		120	1516	149	2009	269	3525
7. 20-49		118	462	102	3116	120	3578
8. 50-199		1	50	42	3440	43	3490
9. 200-499		0	0	4	1007	4	1007
10. 500 व त्यापेक्षा जास्त		0	0	0	0	0	0
नव आकारमान गट		2154	7221	1054	12095	3218	19316

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1998)

तक्ता क्रमांक - 5.20 (अ)

सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम
करणा-घा कर्मचा-घांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा :- उत्तमानाबाद.

ज. क्र.	राजगाराचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-घा व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-घा व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-घा व्यक्तींची संख्या
	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	28121	37268	5894	7936	34015	45204
2.	3	984	2952	246	738	1230	3598
3.	4	245	980	182	728	427	1708
4.	5	87	435	61	305	148	740
5.	6 ते 9	83	558	22	145	105	703
6.	10 व अधिक	5	50	6	61	11	111
सर्व आकारमान गट		29525	42243	6411	9913	35936	52156

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1998)

तक्ता क्रमांक - 5.29 (ब)

सर्वे उद्योग गट मिळून एकत्र उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम
करणा-घा कर्मचा-घांची आकारमान गटांनुसार संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा :-

1	2	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनाची नेहमी काम		आस्थापनाची नेहमी काम		आस्थापनाची नेहमी काम	
		एकूण संख्या	करणा-घा व्यक्तींची संख्या	एकूण संख्या	करणा-घा व्यक्तींची संख्या	एकूण संख्या	करणा-घा व्यक्तींची संख्या
3	4	5	6	7	8		
1. 1-2	2783	4754	1329	2501	4112	7255	
2. 3	544	1632	704	2112	1248	3744	
3. 4	394	1176	333	1332	627	2508	
4. 5	199	995	217	1085	416	2080	
5. 6-9	440	3135	331	2299	771	5434	
6. 10-19	200	2506	265	3427	465	5933	
7. 20-49	68	1764	123	3726	191	5490	
8. 50-199	4	325	47	3722	51	4047	
9. 200-499	3	950	7	2294	10	3244	
10. 500 आणि त्यापेक्षा जास्त	1	2200	0	0	1	2200	
सर्वे आकारमान गट	4536	19437	3356	22468	7892	41935	

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1998)

तक्ता क्रमांक :- 6.1

विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था 31.3.2000

जिल्हा :- उस्मानाबाद

अ.क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्था संख्या
1.0	सहकारी पतसंस्था (एकूण)	461
1.1	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका	1
1.2	प्राथमिक कृषी सहकारी संस्था	459
1.3	शेतकरी सेवा संस्था	---
1.4	हॉम्पस सहकारी संस्था (आदिवासी सहकारी संस्था)	---
1.5	धान्य बँका	1
1.6	इतर (संस्थेचा प्रकार घ्यावा)	--
2.0	विंगर कृषि पत संस्था (एकूण)	334
2.1	प्राथमिक सहकारी बँका	12
	अ. नागरी बँका	12
	ब. कर्मचारी पत संस्था	
2.2	इतर विंगर कृषि पत संस्था	322
	अ. कर्मचारी पत संस्था	137
	ब. नागरी पत संस्था आणि इतर (भिशी,शिण्ट, आणि पतसंस्था तगोरे)	185
	क. इतर	--
3.0	पणन संस्था(एकूण)	34
3.1	जिल्हा पणन संस्था	1
	अ. सर्वसाधारण उद्देश	1
	ब. विशेष उद्देश	--
3.2	प्राथमिक पणन संस्था	33
	अ. सर्वसामान्य तालूका खरेदी विक्री संघ	7
	ब. विशेष	2
	क. इतर पत सहकारी संस्था	24
3.3	इतर	0
4.0	उत्पादक संस्था (एकूण)(तपशील ६.१३ मध्ये पहावा) - अवलोकनार्थ	1250
5.0	सामाजिक सेवा संस्था (तपशील ६.१३ मध्ये पहावा) - अवलोकनार्थ	550
	एकूण	2629

आधार जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद

तथता क्रमांक 6.2

जिल्हयातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती

(31-3-2000 ला संपणा-या वर्षाकरिता)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

[रुपये व सभासद संख्या हजारात]

अ.क्र.	बाब	संख्या
1	संस्था	2629
2	एकूण सभासद	485
3	भरणा झालेले भागभांडवल	434448
4	वरील तीन पैकी अ. शासकीय भाग भांडवल ब. स्वतः चा निधी	165345 269103
5	ढेवी	1906787
6	खेळते भांडवल	9153341
7	निव्वळ दिलेली कर्जे	6515132
8	खरेदीची किंमत	71538
9	विक्रीची किंमत	68372
10	नफा मिळालेल्या :- अ. संस्था ब. स्वकम	1235 127885
11	तोटाचातील :- अ. संस्था ब. स्वकम	1394 102871

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद.

तत्का क्रमांक : 6.3

जिल्ह्यातील सहकारी संस्थांची लेखा परीक्षण वर्गाप्रमाणे वर्गवारी 31.3.00 अखेर

जिल्हा : उस्मानाबाद.

अ. क्र.	तहसील	लेखा परीक्षणानुसार वर्गवारी				वर्गीकरण न केलेल्या	लेखा परीक्षा न झालेल्या	एकूण सहकारी संस्था
		अ	ब	क	ड			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	उस्मानाबाद	14	43	106	0	11	387	561
2	कळंब	10	32	111	0	7	345	505
3	उमरगा	14	29	89	0	3	253	389
4	तुळजापूर	16	33	98	0	7	165	319
5	परांडा	07	13	100	0	18	170	308
6	भूम	10	25	69	0	10	272	386
जिल्हा एकूण		71	175	573	0	56	1592	2467

टिप : 1) स्तंभ 8 मध्ये लेखा परिक्षेसाठी अपात्र असलेल्या संस्थेच्या सुध्दा समावेश आहे.

आधार : - जिल्हा उपनिर्बंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद.

जिल्हा विशेष लेखा परिक्षक वर्ग - २, उस्मानाबाद.

तत्त्वा क्रमांक : 6.4

जिल्ह्यातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकेची कार्ये 31.3.88 अखेर
जिल्हा : उस्मानाबाद. "रुपये हजारात"

अ. क्र.	बँकांचा प्रकार	बँक शाखा	सभासद संस्था सभा.	वैयक्तिक सभासद	भाग भांडवल (रु)	राखीव व इतर निधी रु.	ठेवी रु.	सैलते भांडवल रु.
1	2	3	4	5	6	7	8	9

1	महाराष्ट्र राज्य सह. बँक, मुंबई.	-	-	-	-	-	-	-
2	जिल्हा मध्यवर्ती सह. बँक, लि.	96	1963	1	251138	135111	2260910	4648977
3	जिल्हा औद्योगिक सह. बँक,	-	-	-	-	-	-	-
4	राज्य भुविकास बँकेची जिल्हा शाखा	10	42	52695	32797	-	3512	43364

तत्त्वा क्रमांक : 6.4 पुढे सुरु .....

अ. क्र.	अल्प वटवि-यत बिले (रु)	सुदतीचे एकूण (10 + 11) (रु)	कर्ज शेत्या कामा-माटी (रु)	मध्यम दीर्घ सुदती-ची कर्जे (रु)	दीर्घ सुदती-ची कर्जे (रु)	घेणे कर्जे अल्प सुद-तीची (रु)	मध्यम दीर्घ सुद-तीची (रु)	थकलेली कर्जे अल्प सुद-तीची (रु)	मध्यम दीर्घ सुद-तीची (रु)	दीर्घ सुद-तीची (रु)		
1	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	3826037	558700	4394737	1201200	232158	7887	1397252	477332	28490	456227	42622	3888
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	304777	-	-	-	-	-	58337

** स्तंभ क्र. १२ मधील कर्जे स्तंभ क्र. १३ पैकी आहेत.

आधार : 1) जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद.

2) राज्य भुविकास बँकेची जिल्हा शाखा, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक : 6.5

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य 31-3-2000

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(रुपये हजारात)

अ.क्र.	तहसील	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या	सभासद संख्या				भाग भांडवल रु.	स्तंभ ९ पैकी शासकीय भाग भांडवल रु.
				एकूण	लहान खातेदार	मोठे खातेदार	इतर सभासद		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	उस्मानाबाद	89	47999	47999	23438	20401	4160	46605	377
2	फळंब	81	60439	60439	29929	13566	16944	47667	116
3	उमरगा	97	48652	48652	11964	23792	12896	46274	278
4	तुळजापूर	72	43438	43438	13950	22941	6547	34959	131
5	परंडा	72	35232	35232	11665	17473	6394	19610	324
6	भुज	48	27939	27939	6936	13707	7296	14076	230
जिल्हा एकूण		459	263699	263699	97582	111880	54237	209191	1456

तक्ता क्रमांक : 6.5 पुढे सुरु

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य 31-3-2000

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(रुपये हजाराले)

अ.क्र	तहसील	सखी व आणि इतर निधी रु.	संस्थेचे घेतलेली एकूण कर्जे रु.	खेळते भांडवल	एकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची)		रोणे कर्जे (अल्प, मध्यम दीर्घ मुदतीची)	
					कर्जदार रु.	कर्जाची रक्कम रु.	बाकी असलेली सभासद	रक्कम रु.
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	उस्मानाबाद	1552	438263	529396	22460	292523	30812	427924
2	कळंब	1393	408414	454667	24369	288565	34999	408673
3	उमरगा	3765	374554	441452	19220	291495	28212	340737
4	तुकजापुर	817	267319	306036	19648	192655	27604	266163
5	परंडा	413	171489	206736	16865	115799	23097	152179
6	भूम	322	116478	126591	10965	107389	15505	110817
जिल्हा एकूण		8262	1776517	2064878	113527	1288426	160229	1706493

तक्ता क्रमांक : 6.5 पुढे सुरु

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य 31-3-2000

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(रुपये हजारत)

अ.क्र	तहसील	एकूण कर्जाची थकबाकी (अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची)		३ वर्षांपेक्षा कमी वर्षे कर्जाची थकबाकी		३ वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
		थकबाकीदार	रक्कम रु.	थकबाकीदार	रक्कम रु.	थकबाकीदार	रक्कम रु.
1	2	18	19	20	21	22	23
1	उस्मानाबाद	8352	114627	8352	114627	--	--
2	कळंब	10630	108973	9463	89808	1167	19165
3	उमरगा	8992	113158	8618	108450	374	4708
4	तुकनापुर	7956	47239	7195	43295	761	3944
5	परंडा	6232	69834	5376	60240	856	9594
6	भूम	4540	38378	3705	28813	835	9565
जिल्हा एकूण		46702	492209	42709	445233	4013	46976

आधार:- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद

तक्ता क्रमांक : 6.8

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांनी दिलेली पाईड कर्जे 31.3.2000

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(रुपये हजारत)

अ क्र	तहसील	एकूण रकाना ४ ते १३	अन्नधान्ये					अन्नधान्येतर				
			ग हू रु.	भात रु.	ज्वार वर्गीय- धान्ये रु.	डाळी रु.	इतर रु.	का- पूस रु.	गळीताची धान्ये रु.	ऊस रु.	ताग व मेष्टा रु.	इ तर रु.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	उस्मानाबाद	218764	--	--	15384	19415	--	--	51590	127861	--	4514
2	कळंब	248702	--	--	5898	6195	--	--	21778	214831	--	--
3	उमरगा	247974	--	--	3554	4841	--	--	24610	210973	--	3996
4	तुळजापूर	185222	--	--	14063	15514	--	--	52132	98913	--	4600
5	परंडा	53654	--	--	10077	11751	--	--	15905	14704	--	1317
6	भूम	85088	--	--	3998	4297	--	--	12132	63394	--	1267
जिल्हा एकूण		1039404	--	--	52974	62013	--	--	173047	730676	--	15694

आधार: जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक : 6.11

जिल्ह्यातील विंगर कृषि सहकारी पतसंस्थांचे कार्ये 31-3-2000

जिल्हा :- उरमानाबाद

(रुपये हजारत)

अ. क्र.	तहसील	संस्था संख्या	सभा-सद संख्या	भाग भांड-वल	राखीव व इतर रु.	टेवी रु.	खेळते भांड-वल	कर्जे				
								अग्रिम रु.	वसूल झालेले रु.	येणे रु.	थकित रु.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	प्राथमिक सहकारी बँका											
2	नागरी बँका	12	51539	85983	155988	1933212	2345423	5121152	4088996	2310701	184856	
3	कर्मचारी पतपेढी आणि इतर											
4	इतर विंगर	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	नागरी बँका	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	कर्मचारी पतपेढी	137	34441	21541	29114	39442	712692	513183	506576	507425	31719	
6	इतर (नागरी पतपेढी)	185	49582	24901	3552	45502	98561	57921	48465	85613	23900	

आधार:- जिल्हा उपनिर्वाक, सहकारी संस्था, उरमानाबाद

तत्का क्रमांक : 6.12

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.01 असेर

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	संस्था संख्या	सभास-दांची संख्या	खेळते भांड-वल (रु.)	खरेदीची किंमत(रु.)			विक्रीची किंमत(रु.)		
					कृषि उत्पा-दन (रु.)	शेती-च्या जेव्या वस्तू (रु.)	उप-भोगा-च्या वस्तू (रु.)	मालक अड-त्या म्हणून (रु.)	अड-त्या म्हणून (रु.)	एकूण (रु.)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	उस्मानाबाद	8	2394	15110	3181	2161	2151	6163	0	6163
2	कळंब	5	1313	4670	18735	986	11235	28596	0	28596
3	उमरगा	8	1523	1231	0	965	0	965	0	965
4	तुळजापूर	8	1493	15854	1015	171	14132	15318	0	15318
5	पंढा	1	239	168	0	0	0	0	0	0
6	भूम	4	538	4665	51771	1167	5165	51867	0	51867
जिल्हा एकूण		34	7500	41698	74702	5450	32683	102909	0	102909
जिल्हा पातळी- 0		1	0	0	उ. ना.	0	0	0	0	उ. ना.
वरील संस्था										

तथा पुढे चालू ....

तक्ता क्रमांक : 6.12 पुढे सुरु . . .

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.00 अखेर

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(रुपये हजासत)

अ. क्र.	तहसील	कृषि उत्पादनाची विक्री (अडते व मालक म्हणून)							
		भात व तांदूळ (रु)	गहू (रु)	इतर अन्न-धान्ये (रु)	कापूस (रु)	गळी-ताची धान्ये (रु)	डाळी (रु)	इतर (रु)	एकूण (रु)
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19
1	उस्मानाबाद	0	0	0	0	0	0	0	0
2	कळंब	0	0	0	0	0	0	0	0
3	उमरगा	0	0	0	0	0	0	0	0
4	तुळजापूर	0	0	0	0	0	0	0	0
5	परंडा	0	0	0	0	0	0	0	0
6	धूम	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा पातळी-वरील संस्था		0	0	उ.ना.	0	0	0	0	0

तक्ता पुढे चालू . . .

तक्रा क्रमांक : 6.12 पुढे सुरु . . .

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.00 अखेर

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	शेतीला आवश्यक वस्तूंची विक्री (आडते व मालक म्हणून)					उपभोग्य वस्तूंची एकूण विक्री (रु)
		खते (रु)	बिघाजे (रु)	कृषि अवजारे (रु)	इतर (रु)	एकूण (रु)	
1	2	20	21	22	23	24	25
1	उस्मानाबाद	1416	997	0	0	2413	1935
2	कळंब	760	375	0	0	1135	10115
3	उमरगा	0	0	0	0	0	0
4	तुळजापूर	849	517	0	0	1366	13165
5	परंडा	0	0	0	0	0	0
6	भूम	7703	3735	0	0	11438	4956
जिल्हा एकूण		10728	5624	0	0	16352	30172
जिल्हा पातळी-वरील संस्था		0	उ.ना.	0	0	0	0

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद.

जिल्ह्यातील उत्पादक आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य 31.3.98 अखेर

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(रुपये हजारत)

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	सभासदांची संख्या	भाग भांडवल रुपये	राखीव आणि इतर निधी रुपये	खेळते भांडवल रुपये
1	2	3	4	5	6	7
1	<u>उत्पादक संस्था</u>					
1.1	साखर कारखाने	6	29709	29715	35402	853735
1.2	इतर शेती प्रक्रिया संस्था	4	567	985	61	935
1.3	विणकर संस्था (हातमाग, घंत्रमाग)	10	110	365	71	1005
1.4	सूत गिरण्या	5	26144	132847	64492	267174
1.5	औद्योगिक वसाहती/संस्था	2	51	161	1	285
1.6	इतर औद्योगिक संस्था	177	3334	6143	1555	21741
1.7	दुग्ध व्यवसाय संस्था	871	71315	1521	615	11832
1.8	दुग्ध व्यवसाय संघटना	2	750	6891	1522	28121
1.9	मत्स्यव्यवसाय संस्था	55	2312	151	5	1280
	अ. मत्स्यव्यवसाय संघ	1	55	28	0	35
1.10	शेती संस्था	3	35	132	0	775
1.11	उपसा जलसिंचन संस्था	58	1565	541	2	6115
1.12	वन कामगार संस्था	0	0	0	0	0
1.13	इतर संस्था (पशुधन संस्था)	56	4765	347	126	1540
	एकूण	1250	140712	179827	103852	1200543
2	<u>सामाजिक सेवा संस्था</u>					
2.1	ग्राहक भांडारे	37	12965	1371	112	6183
2.2	गृह निर्माण संस्था	321	9735	2659	312	6595
2.3	कामगार कंत्राटदार संस्था	1	185	735	29	1275
2.4	परिवहन संस्था	5	41	3	0	35
2.5	अ) महिला सहकारी संस्था	0	0	0	0	0
	ब) जिल्हा सहकारी मंडळ	1	503	0	0	0
	क) मजूर संस्था व इतर	185	39147	1545	85	24191
	एकूण	550	62576	6313	938	38279

तक्ता क्रमांक : 6.14

जिल्ह्यातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे प्रमुख कार्ये तपशील
जिल्हा : उस्मानाबाद. 31.3.01 अखेर

अ.क्र	संस्थांचे प्रकार	बाब	परिमाण	साध्य
1	2	3	4	5
1	साखर कारखाने	अ. गाळलेल्या ऊसाचे वजन	हजार मेट्रन	1078.71
		ब. गाळलेल्या ऊसाची किंमत	लाख रुपये	8629.63
		क. उत्पादित साखरेचे वजन	हजार मेट्रन	119.46
		ड. उत्पादित साखरेची किंमत	लाख रुपये	13492.20
2	प्राथमिक विणकर सहकारी संस्था	अ. चालू माग	संख्या	13.00
		ब. सूत खरेदी	लाख रुपये	0.77
		क. उत्पादन	लाख रुपये	1.47
		ड. विक्री	लाख रुपये	1.19
3	सूत गिरण्या	अ. चात्यांची संख्या	संख्या "00"	144.00
		ब. उत्पादित सूत	हजार टन	5.00
4	इतर औद्योगिक संस्था	अ. कच्चा माल खरेदी	लाख रुपये	31.42
		ब. उत्पादन	लाख रुपये	37.24
		क. विक्री	लाख रुपये	28.42
5	दुग्ध व्यवसाय संस्था	अ. दुग्ध खरेदीची किंमत	लाख रुपये	1254.11
		ब. दुग्ध विक्रीची किंमत	लाख रुपये	1297.59
6	दुग्ध व्यवसाय संघटना	अ. खरेदीची किंमत	लाख रुपये	559.78
		ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये	581.78

तक्ता पुढे चालू ....

तक्ता क्रमांक 6:14 पुढे चालू ....

1	2	3	4	5
7	मत्स्य व्यवसाय संस्था	अ. पकडलेल्या मासळीची किंमत ब. विक्रिची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	141.40 141.40
8	मत्स्य व्यवसाय	अ. पकडलेल्या मासळीची किंमत	लाख रुपये	0.00
9	केंद्रीय संस्था	ब. विक्रिची किंमत	लाख रुपये	0.00
9	कृषि संस्था	अ. कसलेले क्षेत्र ब. उत्पादन	'00' हेक्टर लाख रुपये	0.20 0.77
10	उपसा सिंचन संस्था	भिजलेले क्षेत्र	'00' हेक्टर	1.95
11	वन कामगार संस्था	अ. दिलेली कुपे ब. वन उत्पादन मूल्य	संख्या लाख रुपये	0.00 0.00
12	घाऊक ग्राहक भांडारे	अ. खरेदीची किंमत ब. विक्रिची किंमत	-- " -- -- " --	79.81 82.05
13	प्राथमिक ग्राहक भांडारे	अ. खरेदीची किंमत ब. विक्रिची किंमत	-- " -- -- " --	61.71 70.62
14	कामगार कंत्राटदार संस्था	अ. वर्षात हाती घेतलेली कामे ब. हाती घेतलेल्या कामांची अंदा. किं. क. दिलेली मजुरी	संख्या लाख रुपये -- " --	1162.00 1034.37 1034.00
15	गृह निर्माण संस्था	बांधलेल्या घरांची/ गाळपांची संख्या	संख्या	1345

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक : 8.15

जिल्ह्यातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 31.3.2000 अखेर

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(परिमाण - टनामध्ये , मूल्य - रुपये हजारात)

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजारपेठेचा प्रकार	उपबाजारपेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					गहू परिमाण	मूल्य (रुपये)	ज्वारी(पां.) परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	प्राथमिक	2	1019	7044	734	7350
2	कळंब	कळंब	-- " --	2	2471	16156	987	9063
3	सुलम	उमरगा	-- " --	2	206	2091	68	820
4	उमरगा	उमरगा	-- " --	0	845	5749	168	903
5	तुळजापूर	तुळजापूर	-- " --	0	55	406	61	632
6	परंडा	परंडा	-- " --	0	1622	7407	1610	16528
7	भूम	भूम	-- " --	0	50	362	153	1419
एकूण				6	6268	39217	3819	36715

तक्ता घड्याळ

तक्ता क्रमांक : 6.15 पुढे सुरु

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आयक			
					ज्वारी (पि.) परिमाण	मूल्य (रुपये)	हायड्रोड परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	10	11	12	13
1	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	प्राथमिक	2	41	202	1109	4386
2	कळंब	कळंब	-- " --	2	685	3853	3597	14832
3	सुरुम	उमरगा	-- " --	2	0	0	32	146
4	उमरगा	उमरगा	-- " --	0	0	0	1569	5109
5	तुळजापूर	तुळजापूर	-- " --	0	0	0	21	63
6	परंडा	परंडा	-- " --	0	0	0	3	15
7	भूम	भूम	-- " --	0	0	0	17	69
एकूण				6	726	4055	6348	24620

तक्ता पुढे चालू

तफा क्रमांक : 6.15 पुढे सरु . . .

अ. क्र.	कृषि उत्पादन बाजार समि- तीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपजाजा- र पेठांची संख्या	वार्षिक आंक			
					बाजरी परिमाण	मूल्या (रुपये)	मका परिमाण	मूल्या (रुपये)
1	2	3	4	5	14	15	16	17
1	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	प्राथमिक	2	14	70	10	416
2	कळंब	कळंब	-- " --	2	2074	10496	196	860
3	सुरुम	उमरगा	-- " --	2	39	185	2	10
4	उमरगा	उमरगा	-- " --	0	902	3055	25	95
5	तुळजापूर	तुळजापूर	-- " --	0	3	15	10	421
6	परंडा	परंडा	-- " --	0	155	882	237	1123
7	भूम	भूम	-- " --	0	52	260	13	50
एकूण				6	3239	14963	493	2975

तक्ता क्रमांक : ६.१५ पुढे सरु . . .

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समि- तीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजा- र पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					सुर परिमाण	चणा मूल्य (रुपये)	परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	18	19	20	21
1	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	प्राथमिक	2	1105	15071	193	2378
2	कळंब	कळंब	-- " --	2	2347	35460	522	6601
3	सुरुम 4383	उमरगा	-- " --	2	8828	143111	616	7748
4	उमरगा	उमरगा	-- " --	0	9905	173517	966	10352
5	तुळजापूर	तुळजापूर	-- " --	0	666	10267	64	765
6	परंडा	परंडा	-- " --	0	7501	9909	77	1104
7	भूम	भूम	-- " --	0	113	1509	24	272
एकूण				6	30465	388844	2462	29220

तक्ता पुढे चालू . . .

तज्ञा क्रमांक : 6.15

जिल्ह्यातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 31.3.2000 अखेर

जिल्हा : उस्मानाबाद

(परिमाण - टनामध्ये ; मूल्य - रुपये हजारात)

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					उडीद परिमाण	मूल्य (रुपये)	मूग परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	22	23	24	25
1	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	प्राथमिक	2	1250	20466	29	469
2	कळंब	कळंब	-- " --	2	928	15349	41	797
3	सुरम	उमरगा	-- " --	2	2562	44473	234	3701
4	उमरगा	उमरगा	-- " --	0	3772	54318	201	2881
5	तुळजापूर	तुळजापूर	-- " --	0	794	14885	10	154
6	परंडा	परंडा	-- " --	0	5	70	23	381
7	भूम	भूम	-- " --	0	99	1423	0	0
एकूण				6	9410	150784	538	8383

तज्ञता पुढे चालू ....

तक्ता क्रमांक : 6.15 पुढे सर

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेट्या प्रकार	उपबाजार पेट्यांची संख्या	वार्षिक आवक			
					गुळ परिमाण	मूल्य (रुपये)	शेंग परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	26	27	28	29
1	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	प्राथमिक	2	890	2364	797	9732
2	कळंब	कळंब	-- " --	2	1017	6941	439	5520
3	सुरुम	उमरगा	-- " --	2	-	-	-	-
4	उमरगा	उमरगा	-- " --	0	2	11	77	814
5	तुळजापूर	तुळजापूर	-- " --	0	7	51	218	2763
6	परंडा	परंडा	-- " --	0	289	3879	6	79
7	भूम	भूम	-- " --	0	28	220	6	63
एकूण				6	2223	13466	1543	18971

तक्ता पुढे चालू ....

तक्ता क्रमांक : 6.15 पुढे चालू . . .

अ. कृषि उत्पन्न क्र. बाजार समि- तीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजा- र पेठांची संख्या	वार्षिक साचक						
				करडी परि माण	जवस परि माण	तीळ परि माण	सुख परि माण	सुख परि माण	सुख परि माण	
1	2	3	4	5	30	31	32	33	34	35
1	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद प्राथमिक	2	16	192	5	68	73	160	
2	कळंब	कळंब	-- " --	2	14	122	13	184	100	2498
3	सुरुम	उमरगा	-- " --	2	5	69	-	-	1	18
4	उमरगा	उमरगा	-- " --	0	23	277	1	13	29	414
5	तुळजापूर	तुळजापूर	-- " --	0	2	31	0	0	0	0
6	परंडा	परंडा	-- " --	0	11	165	0	0	0	0
7	भूम	भूम	-- " --	0	0	0	0	0	0	0
एकूण				6	71	856	16	265	203	3090

तक्ता पुढे चालू . . .

तक्का क्रमांक : 6.15 छुडे सुरु

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समि- तीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजा- र पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					सर्पफूल परिमाण	मूल्य (रुपये)	इतर परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	36	37	38	39
1	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	प्राथमिक	2	532	11164	160	1224
2	कळंब	कळंब	-- " --	2	557	5471	162	2544
3	सुरुम	उमरगा	-- " --	2	70	912	67	527
4	उमरगा	उमरगा	-- " --	0	348	4069	7	99
5	तुळजापूर	तुळजापूर	-- " --	0	340	3461	5	44
6	परंडा	परंडा	-- " --	0	170	1576	5	64
7	भूम	भूम	-- " --	0	31	313	22	308
एकूण				6	2048	26966	428	4810

आधार : जिल्हा उपनिबंधक , सहकारी संस्था , उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक :- 6.16

जिल्ह्यातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे 31.3.2000

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(रुपयेहजारात)

अ.क्र.	तहसील	सावकारांची संख्या	व्यापा-यांना दिलेली कर्जे रु.	व्यापा-या- व्यतिरिक्त दिलेली कर्जे रु.	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	उस्मानाबाद	8	--	271	271
2	कळंब	9	2533	--	2533
3	उमरगा	6	2321	271	2592
4	तुळजापूर	26	--	--	--
5	परंडा	1	--	--	--
6	भूम	1	--	28	28
एकूण		51	4854	570	5424

आधार:- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक - 7.1

सार्वजनिक व अर्थसहाय्यीत संस्थांमार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय
सुविधांची माहिती-1999. यावर्षाकरीता.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	तहसील	रुग्णालये	दवाखाने	प्रसुतीगृहे	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	डॉक्टर	परिचारिका
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	उस्मानाबाद	2	4	-	11	55	268
2.	कळंब	1	2	-	7	15	105
3.	उमरगा	2	3	-	9	27	131
4.	तुळजापूर	1	2	1	8	23	109
5.	परंडा	1	1	-	6	14	85
6.	भूम	1	2	-	5	15	67
जिल्हा एकूण		8	14	1	46	149	765

तक्ता क्रमांक 7.1 पुढे सुरु ....

तबता क्रमांक - 7.1 पुढे चालू

अ.क्र.	तालुका	खाटांची संख्या			उपचार केलेले आंतररुग्ण (००)			उपचार केलेले बाह्यरुग्ण(००)		
		एकूण साठी	स्त्रियां- साठी	मुलां- साठी	पुरुष	स्त्रिया	मुले	पुरुष	स्त्रिया	मुले
1		9	10	11	12	13	14	15	16	17
1.	उस्मानाबाद	411	216	41	264	137	46	936	809	312
2.	कळंब	78	52	24	26	14	4	185	143	38
3.	उमरगा	128	74	39	12	21	3	207	225	177
4.	तुळजापूर	118	80	20	6	15	2	92	183	92
5.	परंडा	65	38	22	10	46	2	134	163	108
6.	भूम	74	38	18	4	9	1	391	489	180
एकूण जिल्हा बेरीज		874	498	164	322	242	58	1895	2012	907

टीप:- 1) परिचारीका या प्रकारामध्ये पी, एच, एन, एन, एम, एल, एच, व्ही व ए, एम, एम, यांचा समावेश आहे संख्या 1997 ची आहे.

आधार :- 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, उस्मानाबाद.

2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जि.प. उस्मानाबाद.

3) वैद्यकीय अधीक्षक, ग्रामीण रुग्णालये उमरगा, भुलूम, तुळजापूर, परंडा, कळंब, व वाशी.

4) जिल्हा क्षयरोग अधिकारी, उस्मानाबाद.

5) अधिष्ठाता शासकीय आयुर्वेदिक रुग्णालय, उस्मानाबाद.

6) मुख्याधिकारी नगरपरिषद, तुळजापूर.

तक्ता क्रमांक - 7.2

नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या-1999

जिल्हा :- उस्मानाबाद

अ. क्र.	तहसील	एकूण ग्रामीण नागरी	नोंदलेल्या जन्मांची संख्या		नोंदलेल्या मृत्यूंची संख्या			बाल मृत्यूंची संख्या			
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. उ'बाद.	एकूण		3401	3023	6424	872	600	1472	27	31	58
	ग्रामीण		1506	1218	2724	480	348	828	18	27	45
	नागरी		1895	1805	3700	392	252	644	9	04	13
2. कळंब	एकूण		1302	1055	2357	343	233	576	10	09	19
	ग्रामीण		984	805	1789	282	208	490	10	09	19
	नागरी		318	250	568	61	25	86	-	-	-
3. उमरगा	एकूण		3199	2815	6014	890	522	1412	13	21	34
	ग्रामीण		2155	1855	4010	753	438	1191	13	21	34
	नागरी		1044	960	2004	137	84	221	-	-	-
4. तुळजापूर	एकूण		2171	1895	4066	597	393	990	22	14	36
	ग्रामीण		1398	1209	2607	452	339	791	21	13	34
	नागरी		773	686	1459	145	54	199	1	1	2
5. परंडा	एकूण		888	764	1652	273	140	413	-	6	6
	ग्रामीण		685	571	1256	225	119	344	-	6	6
	नागरी		203	193	396	48	21	69	-	-	-
6. भूम	एकूण		1065	927	1992	281	184	465	14	7	21
	ग्रामीण		881	753	1634	234	158	392	14	7	21
	नागरी		184	174	358	47	26	73	-	-	-
जिल्हा बेरीज	एकूण		12026	10479	22505	3256	2072	5328	86	88	174
	ग्रामीण		7609	6411	14020	2426	1610	4036	76	83	159
	नागरी		4417	4068	8485	830	462	1292	10	05	15

आधार - आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

तक्ता क्रमांक - 7.3

विविध कारणानुसार मृत्यूंची संख्या-1999

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	मृत्यूचे कारण	मृत्यूंची संख्या
1	2	3
1.	हिवताय	0
2.	पटकी	0
3.	देवी	0
4.	क्षय	53
5.	न्युमोनिया	9
6.	अमांश, अतिसार, गैस्त्रो	2
7.	हृदय विकार	164
8.	विषमज्वर	0
9.	कर्करोग	100
10.	इवसन क्रिपेसंज्वंधी	123
11.	<u>अपघात</u>	
	अ) आत्महत्या	72
	ब) रहदारी वाहतूक	24
	क) इतर अपघात	412
12.	इतर कारणे	4369
13.	एकूण मृत्यू	5328

आधार - आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

तक्ता क्रमांक - 7.4

माताबाल संगोपन कार्यक्रम अंतर्गत लस टोचणी सन 1999 - ०० या वर्षा करिता

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	तहसील बा- ब लस ति.डो.	त्रिगुणी पोलिओ बीसीजी गोवर द्विगुणी विष- (डीटी) मज्वर	१० वर्षे	१६ वर्षे	ध.लस गरोदर स्त्रिया						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	उ.बाद	ग्रामीण	5935	5935	7016	6371	7188	-	6076	5236	7482
		नागरी	2220	2220	2234	2193	1883	-	2481	2166	2705
		एकूण	8155	8155	9250	8564	9071	-	8557	7402	10187
2.	कळंब	ग्रामीण	4585	4585	4598	4557	5424	-	5227	5092	4907
		नागरी	957	957	967	953	1165	-	1180	1279	1060
		एकूण	5542	5542	5565	5510	6589	-	6407	6361	5967
3.	उमरगा	ग्रामीण	7236	7236	7569	7478	6332	-	6872	6133	6553
		नागरी	951	951	985	920	877	-	888	744	960
		एकूण	8187	8187	8554	8398	7209	-	7760	6877	7513
4.	तुळजापूर	ग्रामीण	5166	5166	5096	4928	4789	-	5444	4092	5752
		नागरी	771	771	740	707	721	-	810	653	803
		एकूण	5937	5937	5836	5635	5510	-	6254	4745	6555
5.	परंडा	ग्रामीण	3343	3343	3353	3064	3238	-	3282	3090	3816
		नागरी	433	433	428	427	453	-	453	394	465
		एकूण	3776	3776	3781	3491	3691	-	3735	3484	4281
6.	भ्रम	ग्रामीण	2730	2730	2743	2708	2905	-	3463	3056	2742
		नागरी	471	471	452	405	495	-	485	436	450
		एकूण	3201	3201	3195	3113	3400	-	3948	3492	3192
जिल्हा	ग्रामीण	28995	28995	30375	29106	29876	-	30364	26689	31252	
एकूण	नागरी	5803	5803	5806	5605	5594	-	6297	5672	6443	
	एकूण	34798	34798	31181	34711	35470	-	36661	32361	37695	

आधार:- 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जि.प. आरोग्य अधिकारी, महानगरपालिका.

तक्ता क्रमांक - 7.5

जिल्ह्यातील कुटुंब नियोजन केंद्रांची संख्या-1999-00

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	तहसील	ग्रामीण नागरी एकूण	31-3-99 रोजी असलेल्या केंद्रांची संख्या	निर्वीजीकरण केलेल्यांची संख्या			लूपपध्दती I.U.C.D. संख्या	जननक्षम जोडण्यांची संख्या
				पुरुष नसबंदी	स्त्रियांची नसबंदी	एकूण नसबंदी		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. उबाद	ग्रामीण		10	2	1781	1783	1089	39326
	नागरी		1	1	628	629	625	15098
	एकूण		11	3	2409	2412	1714	54424
2. कळंब	ग्रामीण		6	1	1263	1264	836	33451
	नागरी		1	0	117	117	118	4124
	एकूण		7	1	1380	1381	954	37575
3. उमरगा	ग्रामीण		7	0	2126	2126	964	43407
	नागरी		2	0	424	424	265	8234
	एकूण		9	0	2550	2550	1229	51641
4. तुळजापूर	ग्रामीण		6	0	1413	1413	1088	32138
	नागरी		2	0	252	252	162	7425
	एकूण		8	0	1665	1665	1250	39563
5. परंडा	ग्रामीण		4	0	964	964	517	22717
	नागरी		1	0	139	139	72	2889
	एकूण		5	0	1103	1103	589	25606
6. भूम	ग्रामीण		4	1	835	836	417	19234
	नागरी		1	0	98	98	93	3530
	एकूण		5	1	933	934	510	22764
एकूण जिल्हा	ग्रामीण		37	3	8382	8386	4911	198273
	नागरी		3	1	1658	1659	1335	41300
बेरीज	एकूण		45	4	10040	10045	6246	239573

आधार :- जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, जिल्हा आरोग्य अधिकारी,
जि.प.उस्मानाबाद.

तक्का क्रमांक : 8 .1

1991 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता

जिल्हा : उस्मानाबाद

अ. क्र.	तालुका	साक्षरांची संख्या (हजारात)								
		ग्रामीण			नागरी			एकूण		
		पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	उस्मानाबाद	66	34	100	26	17	43	92	51	143
		(68.71)	(37.90)	(53.80)	(85.67)	(67.09)	(77.09)	(72.77)	(44.42)	(59.20)
2	कळंब	56	30	86	7	5	12	63	35	98
		(71.06)	(40.67)	(56.26)	(86.69)	(60.95)	(74.46)	(72.58)	(42.56)	(58.00)
3	उमरगा	68	34	102	14	8	21	81	42	123
		(66.00)	(35.41)	(51.10)	(77.59)	(48.88)	(63.83)	(67.68)	(37.32)	(52.53)
4	तुळजापूर	46	22	68	12	8	20	58	30	88
		(60.12)	(31.27)	(46.19)	(81.56)	(55.96)	(69.34)	(63.72)	(35.33)	(50.03)
5	परंडा	31	15	46	5	3	7	36	18	53
		(59.51)	(30.56)	(45.44)	(76.49)	(48.15)	(62.94)	(61.27)	(32.33)	(47.22)
6	भूम	30	16	46	5	3	8	36	19	55
		(66.55)	(37.33)	(52.44)	(83.09)	(56.46)	(70.42)	(68.53)	(39.57)	(54.57)
एकूण जिल्हा		296	152	446	69	43	112	135	195	560
		(65.78)	(35.80)	(51.23)	(82.49)	(58.27)	(71.06)	(68.39)	(39.16)	(54.27)

टिप : 1) आकडे पूर्णांकाने केवळाने बेरजा जुळणार नाहीत. 2) कंसातील आकडे साक्षरतेची टक्केवारी दर्शवतात. 3) साक्षरांची टक्केवारी काढतांना एकूण लोकसंख्यामधून 0 ते 6 या वर्गामधील लोकसंख्या वगळून साक्षरांची टक्केवारी काढलेली आहे.

आधार: 1991 जनगणना प्रकाशन.

तक्का क्रमांक : 8.2

शैक्षणिक संस्था आणि शिक्षकांची आणि विद्यार्थ्यांची संख्या 1998 - 99

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(30/9/98 रोजीची)

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	शिक्षक संख्या				विद्यार्थी संख्या	प्रति शिक्षक विद्यार्थी संख्या
			एकूण	रकाना 4 पैकी शिक्षिका	प्रशिक्षित	रकाना 6 पैकी शिक्षिका		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	पूर्व प्राथमिक शाळा	1440	1653	1453	उ.ना.	उ.ना.	78721 (38842)	54
2	<u>प्राथमिक शाळा :-</u>							
	अ) एक शिक्षकी शाळा	0	0	0	0	0	0	0
	ब) कनिष्ठ प्राथ. शाळा	466	2348	566	2246	542	66258 (31214)	28
	क) उच्च प्राथमिक शाळा	579	2677	737	3506	698	151432 (75868)	41
	ड) एकूण 1+2+	1045	6025	1303	5752	1240	217698 (107082)	36
3	माध्यमिक शाळा	249	2484	288	2431	278	75306 (32597)	30
4	उच्च माध्यमिक शाळा	41	1201	153	1196	152	42103 (16950)	35
5	सामान्य शिक्षणाची महा-विद्यालये (कला, शास्त्र, वाणिज्य)	27	594	39	594	39	19810 (5285)	33
जिल्हा एकूण		2843	11757	3236	9973	1709	433630 (199956)	37

आधार : शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

टीप :- कंसातील आकडे सुलीची संख्या दर्शविताने.

तक्का क्रमांक : 8.3 (134)

पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी 1998 - 99

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(30/9/99 तोजीती)

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	संस्थेतील		विद्यार्थ्यांची संख्या	
		एकूण	सुली	एकूण	सुली
1	पूर्व प्राथमिक	78721	38042	-	-
2	इयत्ता 1 ते 4	0	0	166002	81025
3	इयत्ता 5 ते 7	0	0	51688	26057
4	इयत्ता 8 ते 10	0	0	0	0
5	इयत्ता 11 व 12	0	0	0	0
6	उच्च माध्यमिक नंतर	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		78721	38042	217690	160082

पुढे सुरु

तक्का क्रमांक : 8.3 पुढे सुरु

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	संस्थेतील		सा. शिक्षणाची महाविद्यालये	
		एकूण	सुली	एकूण	सुली
1	पूर्व प्राथमिक	0	0	78721	38042
2	इयत्ता 1 ते 4	0	0	166002	81025
3	इयत्ता 5 ते 7	0	0	96632	45974
4	इयत्ता 8 ते 10	0	0	62170	25557
5	इयत्ता 11 व 12	7149	2167	17444	6140
6	उच्च माध्यमिक नंतर	12661	3118	12661	3111
जिल्हा एकूण		19810	5285	433630	199956

तक्का क्रमांक : १.३ पुढे सर...

पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या आणि

मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी १९९८ - ९९

जिल्हा : उस्मानाबाद.

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	मागासवर्गीय विद्यार्थी संख्या							
		अनुसूचित जाती		अनुसूचित जमाती		इतर		एकूण	
		एकूण	सुली	एकूण	सुली	एकूण	सुली	एकूण	सुली
१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
१	पूर्व प्राथमिक	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
२	इयत्ता १ ते ४	३४५७०	१६९२४	२३८१५	११३८४	१९४४५	९६६४	७७८३०	३७९७२
३	इयत्ता ५ ते ७	२००३०	९४०९	११२१८	५२१८	११२१८	५३६३	४२४६६	१९९८९
४	इयत्ता ८ ते १०	१२४५५	४६७८	५९८७	२२४३	६७३१	७८७५	२५१७३	९७९६
५	इयत्ता ११ व १२	३२९५	९८९	१५४८	४३७	१५००	५५२	६३४३	१९७८
६	उच्च माध्य. नंतर	२५५३	५०२	१२०९	१७५	९१५	२६६	४६७६	९४३
	एकूण	७२९०३	३२४०१	४३७७६	१९४५७	३९८०९	१८७२०	१५६४८९	७०५७८

टीप = उ. ना. = उपलब्ध नाही.

आधार : शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

तक्ता क्रमांक : 8.4

इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था- 1998 - 99

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(30/9/98)

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्था संस्था	वि धा र्था ची सं ङ्घा				सं ङ्घा			
			अनु. जाती	अनु. जमाती	इ.मा.व.	एकूण मा.व.	एकूण सुली	एकूण सुली	एकूण सुली	एकूण सुली
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये *	7	132	7	65	8	81	16	278	31
2	विधी महा-विद्यालये	1	162	5	14	0	22	2	98	7
3	वैधकीय महाविद्यलये	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	आयुर्वे. महाविद्यालये	1	22	6	22	6	30	11	74	23
5	आभि. महाविद्यालये **	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	इतर									
	अ. तंत्रनिकेतन	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ब. आय.टी.आय. ***	9	222	23	31	0	391	33	644	56
	क. डी.एड.	8	134	63	140	67	114	53	398	183
	ड. जी.सी.डी.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	इ. औषध निर्माण पदविका	0	0	0	0	0	0	0	0	0

तक्ता पुढे चालू ...

तक्ता क्रमांक : 3.4 पुढे सुरु...

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	विद्यार्थ्यांची संख्या				ए.कू.ण	
		बिगर मागास		एकूण विद्यार्थी		शिक्षक	
		एकूण	सुली	एकूण	सुली	एकूण	शिक्षिका
1.	2	12	13	14	15	16	17
1	शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये *	366	49	644	92	61	9
2	विधी महाविद्यालये	193	41	291	50	18	1
3	वैधकीय महाविद्यालये	0	--	--	--	--	--
4	आयुर्वेदिक महाविद्यालये	68	29	142	52	31	2
5	अभियांत्रिकी महाविद्यालये **	0	0	0	0	0	0
6	इतर : अ. तंत्रनिकेतन	0	0	0	0	0	0
	ब. अग. टी. आय. **	457	147	1301	203	116	9
	क. डी. एड.	482	238	870	421	70	8
	ड. जी. सी. डी.	0	0	0	0	0	0
	इ. औषध निर्माण पदविका	0	0	0	0	0	0

टीप :- 1) * घात बी. एड. आणि बी. जी. एड. महाविद्यालयांचा समावेश आहे.

2) ** संदर्भ वर्षाची माहिती उपलब्ध नसल्यामुळे मागील प्रकाशनातील माहितीच प्रकाशित केली आहे.

आधार : 1) उच्च शिक्षण संचालनालय, पुणे.

2) व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, मुंबई.

तक्रा कर्मांक : 8.5

आधिकृ दृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणा-या शैक्षणिक सवलती 1998-99

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(30/9/98 रोजीचे)

अ. क्र.	ला	भा	ध्या	ची	सं	ख्या	प्रत्यक्ष		
क्र.	माध्य- मिक	कनिष्ठ महावि- धालये 11 वी, 12 वी	उच्च शिक्षण	अभियां- त्रिकी महावि- धालये	वैधकीय महावि- धालये	इतर महावि- धालये	इतर संस्था	एकूण सर्व (रुपये हजारात)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	0	7005	7273	0	0	0	0	14278	3611

आधार : शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

तक्रा क्रमांक : 8.6

प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च 1999 - 00

जिल्हा : उस्मानाबाद.

अ. क्र.	घंत्रणा	घोजनेतर				घोजनांतर्गत			
		अवती अनुदाना- व्यतिरिक्त अनावती खर्च	बांधकाम काम	बांध- काम	एकूण	अवती अनुदाना- व्यतिरिक्त अनावती खर्च	बांधकाम काम	बांध- काम	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	जिल्हा परिषद	696573	---	---	696573	18861	---	0	18861
2	नगरपरिषद	0	13000	0	13000	256	--	--	256
3	कटक मंडळ	0	0	0	0	0	0	0	0
4	महानगरपालिका								
5	बांधकाम अनुदाना व्यतिरिक्त इतर खर्च	0	0	0	0	0	0	0	0
	जिल्हा एकूण	696573	13000	---	709573	19117	--	0	19117

तक्ता पुढे चालू ....

तक्रा क्रमांक : ४ . ६ पुढे सुरु ....

अ. क्र.	पं. क्र. ना.	एकूण खर्च			
		आवृत्ती	बांधकाम अनुदानाव्यतिरिक्त अनावृत्ती खर्च	बांधकाम	एकूण
1	2	11	12	13	14
1	जिल्हापरिषद	715434	---	0	715434
2	नगरपरिषद	256	13000	0	13256
3	कटक मंडळ	0	0	0	0
4	महानगरपालिका	0	0	0	0
5	बांधकाम अनुदानाव्यतिरिक्त इतर खर्च	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		715690	13000	0	728690

आधार : 1) शिक्षण संचालनालय महाराष्ट्र राज्य पुणे.

टीप:- जिल्हा परिषदेची आवृत्ती बांधकाम अनुदानाव्यतिरिक्त अनावृत्ती व बांधकाम खर्च वेगवेगळे उपलब्ध न झाल्यासुळे हि माहिती मध्यावर दिली आहे.

तक्रा क्रमांक : १७

जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन(कनिष्ठ महाविद्यालये) व तांत्रिक शाळा(आठवी ते बारावी)

जिल्हा : उस्मानाबाद.

1999-2000

अ.क्र.	बा	व	य रि मा ण	माहिती वर्ष 1999-99
1	2		3	4
1	शाळांची संख्या		संख्या	23
2	पटावरील विद्यार्थी संख्या	अ. सुले	संख्या	2871
		ब. सुली	संख्या	584
	एकूण (अ + व)		संख्या	3455
	एकूण खर्च		रुपये हजारात	13643

टीप :- शाळांची संख्या घामध्ये अधिक 2 स्तरांवरील व्यावसाय शिक्षण अभ्यासक्रम (द्विस्तरीय) अधिक 2 स्तरांवरील केंद्रशासन सुसकृत व्यावसाय शिक्षण अभ्यासक्रम आणि तंत्र माध्यमिक (शासकीय, शासन सहाय्यीत व खाजगी) शाळांचा तसेच अनुदानित कनिष्ठ महाविद्यालयांचा समावेश आहे.

आधार : जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी, उस्मानाबाद.

(141)

तज्ञा क्रमांक : ४.४

जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षण कार्यक्रम 1999 - 00

जिल्हा : उस्मानाबाद

अ. क्र.	तहसील	प्रौढ शिक्षण केंद्रांची संख्या	पटावरील उमेदवारांची संख्या
1	2	3	4
1	उस्मानाबाद	403	19065
2	कळंब	352	19875
3	उमरगा	248	21441
4	तुळजापूर	375	17488
5	पारंडा	263	10470
6	भुम	295	11100
जिल्हा एकूण		1956	99439

टीप :- 1) सदरील माहिती संपूर्ण साक्षरता अभियान या कार्यक्रमांतर्गत सुरु केलेल्या केंद्रांची संख्या आहे.

आधार : जिल्हा प्रौढ शिक्षणाधिकारी, उस्मानाबाद.

तक्का क्रमांक : 8.9

शिक्षकांकरिता प्रशिक्षण संस्था 1998-99 (30 - 9 - 1998 रोजी)

जिल्हा : उस्मानाबाद.

अ.क्र.	वा	ब	परिमाण	साहित्य
1		2	3	4
1	<u>शिक्षकांकरिता प्रशिक्षण संस्था संख्या</u>			
	अ.	पदवीस्तर	संख्या	7
	ब.	पदवीपूर्व स्तर	-- " --	8
	क.	शाळास्तर	-- " --	0
2	<u>पटावरील संख्या</u>			
	अ.	पदवीस्तर	-- " --	644
	ब.	पदवीपूर्व स्तर	-- " --	870
	क.	शाळास्तर	-- " --	0
3	<u>एकूण खर्च (रुपये)</u>			
	अ.	पदवीस्तर	रुपये	उ.ना.
	ब.	पदवीपूर्व स्तर	-- " --	उ.ना.
	क.	शाळास्तर	-- " --	उ.ना.

टिप : उ.ना. = उपलब्ध नाही.

आधार : 1) शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

तक्ता क्रमांक-9.1 (अ)

रेल्वे मार्गांची लांबी (31 मार्च 2020 या वर्षाअखेर)

जिल्हा - उस्मानाबाद.

अ. क्र.	रेल्वे मार्ग	लांबी किलो मीटर मध्ये
1	2	3
1.	1) ब्राडगेज	0
	2) दुहेरी	0
	3) तिहेरी व अधिक	0
2.	मिटर गेज	0
3	नेरो गेज	30
	एकूण रेल्वे मार्ग	30

आधार :- 1) भारतीय रेल्वे वेळापत्रक.

तक्ता क्रमांक-9.1(ब)

रेल्वे स्थानकांची तहसिलवार यादी (31.3.2000 घा दिवशीची)

जिल्हा - उस्मानाबाद.

अ.क्र.	तहसिल	रेल्वे स्थानकांचे नाव	रेल्वेचा प्रकार	रेल्वे क्षेत्र विभाग
1	2	3	4	5
1	उस्मानाबाद	पळसप	नॅरोगेज	दक्षिण मध्य रेल्वे
2	उस्मानाबाद	तेर	नॅरोगेज	दक्षिण मध्ये रेल्वे
3	उस्मानाबाद	ढोकी	नॅरोगेज	दक्षिण मध्ये रेल्वे
4	उस्मानाबाद	कळंबरोड	नॅरोगेज	दक्षिण मध्ये रेल्वे
5	उस्मानाबाद	घेडशी	नॅरोगेज	दक्षिण मध्ये रेल्वे
6	उस्मानाबाद	रामलिंग	नॅरोगेज	दक्षिण मध्ये रेल्वे

आधार : भारतीय रेल्वे वेळापत्रक.

तक्ता क्रमांक 9.2

प्रकार व पृष्ठभाग घाटुसार स्त्र्याची लांबी 31 मार्च, 2023 अखेर

जिल्हा - उस्मानाबाद

(लांबी कि.मी. मध्ये)

अ. क्र.	बाध	स्त्र्याचा प्रकार							एकूण स्त्र्यांची लांबी
		राष्ट्रीय महा-मार्ग	प्रमुख राज्य महा-मार्ग	राज्य महा-मार्ग	प्रमुख जिल्हा स्त्रे	इतर जिल्हा स्त्रे	खेड्या-तील घोजने-तर	इतर स्त्र्यांची	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	<u>सिमेंट काँक्रीट</u>								
	अ) सा.बां.वि.	-	-	-	-	-	-	-	-
	ब) जिल्हा परिषद	-	-	-	-	-	-	-	-
	क) न.पा./म.न.पा.	-	-	-	-	-	-	15.7	15.7
2	<u>डांबरी</u>								
	अ) सा.बां.वि.	216	28	869	586	-	-	-	1699
	ब) जिल्हा परिषद	-	-	-	348	366	352	-	1066
	क) न.पा./म.न.पा.	-	-	-	-	-	-	138.4	138.4
3	<u>खडीचे</u>								
	अ) सा.बां.वि.	-	-	7	111	-	-	-	118
	ब) जिल्हा परिषद	-	-	-	256	524	858	-	1638
	क) न.पा./म.न.पा.	-	-	-	-	-	-	115.6	115.6

तक्ता घुडे चालू ..

तक्ता क्रमांक 9.2 पुढे चालू ....

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4	इतर माल वापरून								
	<u>केलेले</u>								
	अ) सा.बां.वि.	11	-	7	36	-	-	-	54
	ब) जिल्हा परिषद	-	-	-	82	246	289	-	617
	क) न.पा./म.न.पा.	-	-	-	-	-	-	29.5	12.5
5	इतर								
	अ) सा.बां.वि.	-	-	-	-	-	-	-	-
	ब) जिल्हा परिषद	-	-	-	-	-	-	-	-
	क) न.पा./म.न.पा.	-	-	-	-	-	-	12.5	12.5
	<u>एकूण लांबी</u>								
	अ) सा.बां.वि.	227	28	883	733	-	-	-	1871
	ब) जिल्हा परिषद	-	-	-	686	1136	1499	-	3321
	क) न.पा./म.न.पा.	-	-	-	-	-	-	311.5	311.5
	जिल्हा एकूण	227	28	883	1419	1136	1499	311.5	5502.5

टीप :- रस्ते विकास 81-2000 मध्यावधी पुर्नविलोकनासुसार 31.3.2000 वरील आकडेवारी दुरुस्त केली आहे. सदरील माहिती 31.3.1999 शी जुळणार नाही.

आधार :- 1) जिल्हातील सर्व नगरपालिका.

2) अधीक्षक अभियंता सार्वजनिक बांधकाम विभाग उस्मानाबाद.

3) कार्यकारी अभियंता (बांधकाम) जिल्हा परिषद , उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 9.3
वापरत असलेली मोटर वाहनांची संख्या
(31 मार्च 2000 वर्षाअखेर)

जिल्हा - उस्मानाबाद.

अ. क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1.	मोटर सायकली, स्कूटर्स/मोपेड इत्यादी	13951
2.	मोटारी/जीप्स/स्टेशन वॅग्स	2967
3.	टॅक्सी कॅबज	84
4.	स्वयंचालित रिक्शा अ) खाजगी ब) सार्वजनिक (टॅक्सी)	29 962
5.	स्टेट कॅबजेस	
	1) डिझेलवर चालणा-या	307
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	0
	3) डिझेलवर चालणा-या कॉन्ट्रॅक्ट कॅबजेस	20
6.	मालमोटारी-खाजगी वाहने	
	1) डिझेलवर चालणा-या	82
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	0
	मालमोटारी-सार्वजनिक वाहने	
	1) डिझेलवर चालणा-या	2116
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	0
7.	रुग्णवाहिका	9
8.	शाळेच्या बसेस	4
9.	खाजगी सेवा देणारी वाहने (अनुपान)	4
10.	जोड वाहने	2231
11.	ट्रॅक्टर्स	2721
12.	इतर	6
	जिल्हा एकूण	25493

आधार - प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, औरंगाबाद.

तक्ता क्रमांक १.४

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची (प्रवासीवाहतूक अकडेवारी (१९९९-०० वर्षांकरिता))
जिल्हा - उस्मानाबाद

अ.क्र.	बाब	उपक्रमाचे नांव
		महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, उस्मानाबाद विभाग, उस्मानाबाद
१	२	३
१	वर्षाअखेरीस मार्गांची संख्या	४५९
२	मार्गांची एकूण लांबी (कि.मी.)	३९२१४
३	मार्गांची सरासरी लांबी (कि.मी.)	८५.४३
४	वर्षातील अस्तित्वात असलेल्या बसगाड्यांची संख्या	३७९
५	रस्त्यावर धावणा-या बसगाड्यांची दैनिक सरासरी संख्या	३५१
६	प्रवाशांची दैनिक सरासरी (लाखात)	१.५५
७	वाहतुकीमुळे वर्षात मिळालेले उत्पन्न (रुपये लाखात)	५१८८.२८
८	दर प्रवाशांमागे मिळालेले सरासरी उत्पन्न पैशामध्ये	९१८

११९

आधार - विभागीय निर्घणक, महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ
विभाग, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 9.5

महत्वाच्या स्तंभ्यावरील वाहतूक गणना मे 1999 या वर्षाकरीता

(वाहतूक गणना मे 1999)

जिल्हा - उस्मानाबाद.

पृष्ठ भागाचा प्रकार	स्तंभ्या- ची रुंदी	जलदगती वाहने					मंदगती वाहने				दर दिवशी सरासरी वाहन भार
		कार. जीप्स	बस- गा- ड्या	माल- मोटा- र.	मोटा- साय- कल/ ट्रक्स स्कुटर	एकूण 3 ते 6	जनाव- रांकड- न रुंद- ली जा- णारी	साय- कल	इतर वाह- ने	एकूण 8.ते 10	

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

महामार्गाचे नाव - सोलापूर - अँखाबाद - धुळे - बडोदा रस्ता मुख्य राष्ट्रीय महामार्ग क्र. 211

राष्ट्रीय महामार्ग (वाहतूक गणना मे 1999)

1) 39/200 लांबी कि.मी. जवळपासचे शहर/खेडे तुळजापूर	डांबरी	7.00	1134	566	1460	546	3706	312	510	0	822	21738
2) 138 / 200 लांबी कि. मी. मध्ये जवळचे शहर / खेडे पारगाव	डांबरी	4.44	888	444	1332	444	1332	111	166	0	277	7174
महामार्गाचे नाव - रत्नागिरी - सोलापूर - नागपूर रस्ता मुख्य राज्य मार्ग क्र. 3.												
1) 416 / 400 लांबी कि. मी. जवळपासचे शहर / खेडे तुळजापूर	डांबरी	5.50	1157	201	1751	905	4014	303	922	0	1252	20102
महामार्गाचे नाव - पाटस - पुसद - राशिन - करमाळा - बार्शी - उस्मानाबाद - बोरफळ - रस्ता राज्य महामार्ग क्र. 67												
1) 109 / 400 लांबी कि. मी. जवळपासचे शहर / खेडे पंढरा	डांबरी	5.50	972	90	651	852	2565	635	616	0	1251	11156
महामार्गाचे नांव - म्हसवड-माळसिरस-टेंभुर्णी-लातूर रस्ता राज्य महामार्ग क्र. 77												
1) 245/200 लांबी किं. मी. जवळपासचे शहर/खेडे पेडशी	डांबरी	7.00	1444	584	1511	1375	4914	312	1328	0	1640	12152
2) 264/400 लांबी कि. मी. मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे ढोंकी	डांबरी	7.00	2889	1168	3022	2750	9629	523	2658		3181	52719
महामार्गाचे नांव - अहमदनगर-जामखेड-भूम-पाडी रस्ता राज्य महामार्ग क्र. 142												
1) 99/ 00 लांबी कि. मी. मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे अंतरवली	डांबरी	3.70	743	252	1370	953	3318	1019	584	0	1603	26157

तक्ता पुढे चालू ....

तक्ता क्रमांक १.५ पुढे चालू .....

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
महामार्गाचे नांव- माढा-वैराग-उस्मानाबाद रस्ता राज्य महामार्ग क्र.150												
1) 62 / 600 लांबी कि.मी. मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे उस्मानाबाद(वैराग नाका)												
डांबरी	3.70	620	46	474	990	2130	277	1778	-	2055	8630	
महामार्गाचे नांव- द्याशि-तुळजापूर-नळदुर्ग रस्ता राज्य महामार्ग क्र.153												
1) 0/200 लांबी कि.मी. मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे तुळजापूर												
डांबरी	5.50	716	211	445	1099	2471	191	264	-	1055	10559	
महामार्गाचे नांव- तुळजापूर-ईटकळ-अकलकोट-सोलापूर-गंगापूर-रस्ता राज्य महामार्ग क्र.154												
1) 0/0 लांबी कि.मी. मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे मंगरुळ												
डांबरी	5.50	339	41	372	646	1375	275	419	-	694	5439	
महामार्गाचे नांव- महार टाकळी-पाटोदा-भूम-वारदवाडी रस्ता राज्य महामार्ग क्र.155												
1) 4/400 लांबी कि.मी. मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे पाटोदा												
डांबरी	3.70	492	222	605	389	1906	333	363	-	696	10446	
महामार्गाचे नांव- माजलगाव-केज-कळंब-कुसळंब-रस्ता राज्य महामार्ग क्र. 158												
1) 72 /500लांबी कि.मी. मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे कळंब												
डांबरी	5.50	1562	373	2247	1489	5671	85	1250		1335	17521	
महामार्गाचे नांव- कळंब-ढोकी-तुळजापूर रस्ता राज्य महामार्ग क्र. 159												
1) 0/0 लांबी कि.मी. मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे कळंब												
डांबरी	5.50	2663	145	179	4184	6191	71	6796	-	6867	11510	
महामार्गाचे नांव- कळंब ढोकी लातूर रस्ता महामार्ग क्र.160												
2) 43 / 00 लांबी कि.मी. मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे शिराढोण												
डांबरी	3.70	407	46	402	391	1246	409	208	-	617	4857	
महामार्गाचे नांव - सांगोला-पंढरपूर-कुदवाडी राज्यमार्ग क्र- 161												
1) 126/00 लांबी कि.मी.मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे सोनारी पाटी												
डांबरी	3.70	714	56	632	423	1895	241	435	-	676	7977	
महामार्गाचे नांव - परळी-अंबेजोगाई-सुतड-लाहारा- अकलकोट क्र. - 162												
1) 18/500 लांबी कि.मी.मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे आतूर												
डांबरी	3.70	671	65	675	667	2078	163	761	-	924	9390	

तक्ता क्रमांक-9.6

पोस्ट, तारधरे व दुरध्वनी सेवा व दुरदर्शन संच घांची आकडेवारी वर्ष 1999-2000 अखेर ।

जिल्हा - उस्मानाबाद.

अ.क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1	पोस्टांची संख्या	281
2	तारघरांची संख्या	2
3	पत्र पेटघांची संख्या	788
4	<u>पोस्टमनांची संच संख्या</u>	
	अ) नियमित आस्थापने वरिल	27
	ब) नियमित आस्थापने व्यतिरिक्त	251
5	दुरध्वनी संख्या	19321
6	पोस्टाची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या	275
7	शासनाने वाटप केलेल्या दुरदर्शन संचाची संख्या	189

टिप:-1. अ.क्र. 7 मध्ये नगरपालिकांचा समावेश आहे. 2. दुरध्वनी संख्या ग्रामध्ये विस्तारीत व पि.सी.ओ. घांचा समावेश आहे.

आधार :- 1) अधिक्षक, डाकघर, उस्मानाबाद.

2) सहायक उपविभागीय कार्यालय, ग्रामीण ध्वनिक्षेपण कार्यालय, लातूर.

3) सब डिव्हिजनल ऑफिसर, टेलिकॉम, उस्मानाबाद.

4) सब डिव्हिजनल इंजिनीयर, फोन्स, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक-10.1

स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च

[वर्ष 1999 - 2000 करिता]

जिल्हा : उस्मानाबाद

[रुपये हजारात]

अ.क्र.	बाब	ग्रामपंचायत	जिल्हा परिषद	नगरपरिषद
1	2	3	4	5
	<u>संख्या</u>	616	1	8
आ	<u>प्राप्ती</u>			
	1) सुरुवातीची शिल्लक	5270	14542	37560
	2) अनुदाने व वर्गणी	11417	1254375	66052
	3) चालू वर्षातील उत्पन्न	25873	1172122	84790
	<u>एकूण प्राप्ती</u>	<u>42560</u>	<u>2441039</u>	<u>188402</u>
ब	<u>खर्च</u>			
	1) चालू वर्षातील खर्च	34668	2430870	166310
	2) अखेरची शिल्लक	7892	10169	52092
	<u>एकूण खर्च</u>	<u>42560</u>	<u>2441039</u>	<u>188402</u>

आधार:- मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद उस्मानाबाद.

2. कार्यरत असलेल्या ग्रामपंचायतीचा वार्षिक प्रशासन अहवाल 1999-2000
3. जिल्ह्यातील सर्व नगर पालिका.

तदता क्रमांक- 10.2

ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च (1999-2000 चा वर्षावरील)

जिल्हा - उस्मानाबाद.

[रुपये-हजारात]

अ. क्र.	पंचायत समिती	ग्रामपंचायती व गट ग्राम-पंचायतीची संख्या	उत्पन्न			अंशदान
			सुरुवातीची शिल्लक	सहाय्यक शासकीय	अनुदाने इतर	
1	2	3	4	5	6	7
1.	उस्मानाबाद	110	373	2640	1452	0
2.	कळंब	115	338	1147	345	7
3.	उमरगा	120	607	1862	225	541
4.	तुळजापूर	107	688	865	289	0
5.	परंडा	91	1140	1047	457	297
6.	भूम	73	2124	3856	189	0
जिल्हा बेरीज		616	5270	11417	2957	845

तदता पुढे चालू .....

तक्ता क्रमांक-10.2 पुढे चालू

अ. क्र.	पंचायत समिती	ग्रामपंचायती व गट-पंचायतीची संस्था	देणगी	उत्पन्न.				
				कर	शुल्क	इतर	एकूण 5 ते 11	एकूण 4+12
1	2	3	3	9	10	11	12	13
1.	उस्मानाबाद	110	172	1374	3164	0	8803	9176
2.	कळंब	115	127	2135	2727	8	6495	6834
3.	उमरगा	120	165	815	2829	47	6484	7091
4.	तुळजापूर	107	145	951	1793	235	4278	4966
5.	परंडा	91	53	974	1505	0	4334	5473
6.	धूम	73	0	794	2057	0	6897	9020
जिल्हा बेरीज		616	662	7043	14075	290	37291	42560

तक्ता पुढे चालू ...

टीप:- 1998-99 ची दर्शविलेली अखेरची शिल्लक 5749791 ऐवजी 5369632 तपसणी अंती निश्चित केली आहे.

तक्ता क्रमांक- 10.2 पुढे सुरु.....

ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च 1999-00 यावर्षाकरिता

जिल्हा : उस्मानाबाद.

खर्च

अ. क्र.	पंचायत समिती	आरो- ग्य सेवा	सार्वज- निक बांध- काम	सामा- जिक, नैतिक वृद्धी	प्रशा- सन	समा- ज क- ल्याण	पशुध- नाचे संव- र्धन	जमीन इतर महसू- ल वसु- ली व देस- भाल	स्तंभ 14 ते 21 ची बेरीज	अखेर- ची शिल्ल- क (रकाना 13-22)	एकूण 22+23	
1	2	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1	उस्मानाबाद	3405	884	0	1539	20	36	0	3350	8834	342	9176
2	कळंब	2685	1541	0	996	116	11	0	596	5946	887	6834
3	उमरगा	2924	705	0	1257	197	25	0	981	6088	1003	7091
4	तुळजापूर	2135	259	0	1205	14	23	0	584	4224	742	4966
5	परंडा	1809	708	0	1424	232	40	0	1195	5408	66	5473
6	भूम	1195	1098	0	982	53	32	0	908	4168	4852	9020
जिल्हा एकूण		13757	5195	0	7503	632	167	0	7614	34668	7892	42560

आधार : उपसुख्य कार्यकारी अधिकारी, ग्रामपंचायत, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद.

जिल्हा पाठ्यदेय बाबवार उत्पन्न व खर्च (1999-2000 या वर्षाकरिता)

जिल्हा - उस्मानाबाद

(रुपये - हजारत)

अ.क्र.	लेखाशीर्ष	प्रत्यक्ष 1999-99	सुधारित 1999-00	अंदाज 2000-01
1	2	3	4	5
एक जमा				
1) स्वनिर्मित उत्पन्न				
	अ) स्थानिक उपकर सुद्धांक	4918	3758	4432
	शुल्कासह			
	ब) शिक्षण	0	0	-
	क) कृषि	0	0	-
	ड) इमारत व दळणवळण	1350	800	1000
	इ) इतर	15920	21653	17645
	एकूण (1)	23188	26011	23277
2) शासकीय अनुदाने				
	अ) सहस्रक अनुदान	579628	996628	744462
	ब) आस्थापना अनुदान	103153	213707	363068
	क) योजनांतर्गत घोषनेसाठी अनुदान	178499	144040	4513
	ड) इतर	0	0	0
	एकूण (2)	950280	1254375	1112043
3) कर्जे				
	अ) कर्जे व अग्रीम	27204	21200	3301
	ब) ठेवी व अग्रीम	44950	34910	33700
	क) वित्त प्रेषण	830000	1090000	1090000
	ड) इतर	0	0	0
	एकूण (3)	902154	1146110	1127001
4) आरंभीची शिल्लक				
		7244	14542	10149
	एकूण (1 ते 4)	1892867	2441039	2272490

तक्ता क्रमांक 10.3 (पुढे चालू)

अ.क्र.	लेखाशीर्ष	प्रत्यक्ष 1998-99	सुधारित 1999-00	अंदाज 2000-01
1	2	3	4	5
<u>दोन खर्च</u>				
	अ) सामान्य प्रशासन	53141	96516	76184
	ब) शिक्षण	470062	731113	647220
	क) वैधकीय	76172	95462	93961
	ड) पशुसंवर्धन	13502	98449	17516
	इ) इमारती व दळणवळण	76482	20445	111322
	फ) समाज कल्याण	14227	37932	15621
	ग) सिंचन	82082	10565	55743
	ह) कृषि	39966	91674	34954
	न) इतर	145401	102599	88661
एकूण (अ ते न)		971035	1284760	1141182
<u>कर्ज</u>				
	अ) कर्जे व अग्रीम	27204	21200	3301
	ब) ठेवी व अग्रीम	44950	34910	33700
	क) वित्त प्रेषण	830000	1090000	1090000
	ड) इतर	0	0	0
एकूण (अ ते ड)		912154	1143110	1127001
अखेरची शिल्लक		9698	10169	4307
<u>एकूण</u>		1882867	2441039	2272490
[खर्च + अखेरची शिल्लक]				

आधार :- मुख्य लेखा तथा वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद.

तबता क्रमांक 10.4

**महानगरपालिका, कटक मंडळे व नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च
[1999-2000 वर्षाकरिता]**

जिल्हा - **उस्मानाबाद**

[रुपये-हजारात]

क्र.	ज. महानगरपालिका/कटक मंडळे/नगरपालिका	उत्पन्न								
		सुरुवातीची शिल्लक	अनुदाने, वर्गणी शासकीय	इतर जकात	नगरपालिकेचे दर व कर घराबे जावरील कर	इतर एकूण	नगरपालिकेच्या मालमत्ते पासून मिळालेला एकूण महसूल	इतर		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	उ'बाद	11272	35608	0	1847	11238	1345	61310	3111	10276
2	कडंब	4879	8143	0	4933	674	13	18642	1338	8023
3	सुरम	3057	2930	0	94	229	0	6310	22	101
4	उमरगा	5791	2611	0	6906	619	72	15999	143	1657
5	तुळजापूर	4322	4325	0	10424	2927	1513	23511	631	3310
6	नळदुर्ग	3462	4932	0	3534	368	76	12372	42	704
7	परंडा	2969	3352	97	150	426	0	6994	387	4155
8	भूम	1808	4151	0	150	1893	257	8249	22	1093
एकूण जिल्हा		37560	66052	97	28038	18364	3276	153387	5696	29319

तबता पुढे चालू ....

तक्ता क्रमांक 10.4 पुढे चालू

महानगरपालिका, कटक मंडळे व नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च
(1999-2000 वर्षाकरिता)

जिल्हा - उस्मानाबाद.

(रुपये-हजारात)

अ. क्र.	महानगरपालिका/कटक मंडळे/नगरपालिका	एकूण उत्पन्न	खर्च								
			सामान्य प्रशासन	कर व मुलीचा खर्च	सार्वजनिक सुरक्षा	सार्वजनिक आरोग्य व सोयी	सार्वजनिक बांधकाम	शिक्षण	इतर	एकूण खर्च	
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	उ.बाद	74697	1647	1962	4445	15814	9836	9836	14055	67580	7117
2	कळंब	28003	1293	1890	537	3471	2201	2201	6914	23609	4594
3	सुरुम	6433	420	739	0	1263	0	0	2542	4964	1469
4	उमरगा	17779	1227	438	940	3724	1822	90	5643	13884	3915
5	तुळजापूर	27452	1112	1233	1215	9393	2211	2325	6782	24271	3181
6	नळदुर्ग	11118	686	843	186	2124	4462	0	1080	9381	3737
7	पारंडा	11536	532	902	89	1552	2268	132	4211	9742	1794
8	भूम	9564	703	1090	129	2472	3742	360	700	9196	168
एकूण जिल्हा		188402	7670	9103	7541	39313	41629	14944	41927	182627	25775

साधारतः उस्मानाबाद जिल्ह्यातील सर्व नगरपालिका

तकता क्रमांक -11.1

विविध विकास शिर्षाखालील झालेला योजनांतर्गत खर्च 1997-98

जिल्हा : उस्मानाबाद

(रुपये लाखात)

अ.क्र. विकास शिर्ष व उपशिर्ष जिल्हा पातळीवरील योजनांवरील खर्च

1	2	3	4	5	6
		जिल्हा वार्षिक योजना बिगर आदिवासी व आदिवासी क्षेत्रा बाहेरील योजना मिळून	स्टेट पूल	अनु शेष	एकूण
(एक)	कृषि संलग्न सेवा				
1	पिक संवर्धन	43.13	0	0	43.13
2	फलोत्पादन	03.50	0	0	03.50
3	मृद व जल संधारण	04.12	0	0	04.12
4	पशुसंवर्धन	07.52	0	0	07.52
5	इंधन व्यवसाय विकास	09.80	0	0	09.80
6	मत्स्य व्यवसाय	08.30	0	0	08.30
7	चने	01.64	0	0	01.64
8	प्रधान कोठारे व वखारी	00.00	0	0	00.00
9	सहकार	42.79	0	0	42.79
	एकूण एक	120.80	0	0	120.80
(दोन)	ग्रामीण विकास				
1	एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	83.22	0	0	83.22
2	अनर्थण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम	225.74	0	0	225.74
3	जवाहर रोजगार योजना	00.00	0	0	00.00
4	रोजगार हमी योजना	266.90	702.17	0	969.07
5	जमीन सुधारणा	0.25	0	0	0.25
6	सांस्कृतिक विकास	38.03	0	0	38.03
	एकूण दोन	564.04	702.17	0	1266.21

तकता पुढे चालू

तकता क्रमांक 11 .1 पुढे चालू ....

1	2	3	4	5	6
(तीन) पाटबंधारे व पुर नियंत्रण					
1	लघु पाटबंधारे, स्था क्षेत्रा	62.61	0	27.31	89.92
2	जलप्रदाय क्षेत्र विकास कार्यक्रम	00.00	0	243.77	243.77
3	अधाकट विकास	01.72	0	0	01.72
4	पुर नियंत्रण कामे.	00.00	0	0	00.00
एकूण तीन		64.33	0	271.08	335.41
(चार) विधुत विकास					
		77.10	0.45	0	77.55
(पाच) उद्योग व सानकाम					
1	मोठे व मध्यम उद्योग	00.00	0	0	00.00
2	ग्रामीण व लघु उद्योग	37.76	0	0	37.76
एकूण पाच		114.86	0.45	0	115.31
(सहा) वाहतूक व दळणवळण					
1	मोठी व लहान बंदरे	00.00	0	0	00.00
2	अंतर्देशिय जल वाहतूक	00.00	0	0	00.00
3	रस्ते विकास.	297.53	0	0.35	297.88
एकूण सहा		297.53	0	0.35	297.88
(सात) सामान्य आर्थिक सेवा.					
1	पर्यटन	00.00	0	0	00.00
2	स्थानिक विकास कार्यक्रम	275.49	0	0	275.49
एकूण सात		275.49	0	0	275.49

तकता पुढे चालू ....

तक्ता क्रमांक 11.1 पुढे चालू ..

1	2	3	4	5	6
(आठ)	सामाजिक आणि सामुहिक सेवा				
1	सामान्य शिक्षण	462.50	9.04	0	471.54
2	क्रिडा व युवक कल्याण	6.34	0	0	6.34
3	कला व संस्कृती	1.00	0	0	1.00
4	तांत्रिक शिक्षण	1.20	15.00	0	16.20
5	वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्य	0	0	0	0
6	आरोग्य सेवा	122.98	0	0	122.98
7	ग्रामीण पाणि पुरवठा व स्वच्छता	252.15	2.57	0	254.72
8	गृहनिर्माण	0.90	0	0	0.90
9	नगरविकास	158.56	0	0	158.56
10	माहिती व प्रसिध्दी	00.00	0	0	00.00
11	मागासवर्गीयांचे कल्याण	277.53	5.16	0	282.69
12	कामगार व कामगार कल्याण	66.09	15.00	0	81.09
13	समाज कल्याण	11.26	0	0	11.26
14	पोषण	0.00	0	0	0.00
	एकूण आठ	1350.51	46.77	271.43	1397.28
	एकूण एक ते आठ	3429.03	52.15	98.59	3752.61

आधार: जिल्हा नियोजन अधिकारी, उस्मानाबाद.

योजनेखालील महत्वाची भौतिक साधने 1999-2000 चा वर्षाकरिता

जिल्हा : उस्मानाबाद

अ.क्र.	विभाग शीर्ष/उपशीर्ष	वर्ग	भौतिक साधने			
			परिमाण	बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6	7
एक कृषी व संलग्न सेवा						
1)	तासूका बिज ग्रुपान क्षेत्र विकास		तुषार व टिबक संस्था	-	-	5
2)	मागासवर्गीय आणि नवबौध्दांना द्वारिद्वय रेषेवर आणणे.		लाभार्थी संस्था	-	-	400.
3)	कडधान्य उत्पादन कार्यक्रम.	प्रात्यक्षिके		356	65	267.25
4)	तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम	क्विंटल		681	65	93.75
5)	तेलबिया विकास कार्यक्रम.	क्विंटल		-	9	128.70
6)	तुषार टिबक सिंचन	संच		-	-	-
7)	एकात्मिक नृणधान्य विकास कार्यक्रम	प्रात्यक्षिके		38	1	
दोन फलोत्पादन						
1)	द्यागायती रोपे मळ्याचे बलकटीकरण योजना	आय पी एम		-	1	
2)	अल्प व सिमांतिक शेतक-धान्य फलोत्पादन विकाससाठी भांडवली अचुदान			-	-	
अ)	कर्जासी निगडीज अचुदान		लाभार्थी संस्था	-	-	
मृदसंधारण						
1)	एकात्मिक पाणलोट क्षेत्र विकास कार्यक्रम मृदसंधारण करिता फलोत्पादन पाच पशुसंवर्धन		बंधारे संस्था	2	-	
1)	पशुवैद्यकीय दवाखाना व प्रथमोचार केंद्र बांधणे					
अ)	बांधकाम		संस्था	1	-	
2)	पशु प्रथमोपचार केंद्राची स्थापना करण		संस्था	7	-	
3)	पशु प्रथमोपचार केंद्रे/आधारभूत ग्राम केंद्रे/कृत्रिम रेतन उपकेंद्राचा दर्जा वाढविणे.		संस्था	5	-	

तक्ता पुढे चालू ....

तक्ता क्रमांक 11.2 पुढे चालू ....

1	2	3	4	5	6	7
4) ताँडाचे व पायाचे रोगावर नियंत्रण	लस मात्रा					
उवण्यासाठी अर्थ सहाय्य	संख्या			5460	-	5460
5) प्रसिध्दी व सामुहिक प्रचार	शिबीरे संख्या			14	-	-
6) प्रकाक्षित कुक्कुट विकास अटा						
जवळील निवासी व बिगर	इमारत संख्या				-	-
इमारतीचे बांधकाम						
7) शेळ्या मंड्या गट वाटप	गट संख्या				-	4
<u>सहा दुग्ध व्यवसाय विकास</u>						
1) शासकीय दुध योजना	पत्र संख्या				-	-
2) निविष्टा कार्यक्रम आदिवासी/अनु	संख्या				-	100
जाती, जमाती तसेच दुर्बल घटका-						
तील कुटुंबांना प्रशिक्षण						
3) मुंबईच्या तबेल्यातील 1 वर्ष	संख्या				-	50
वयाच्या उच्च पैदास क्षमतेच्या						
पारदधाचा पूरवठा						
<u>सात मत्स्य व्यवसाय</u>						
1) मत्स्य बीज उत्पादन क्षेत्राची						
स्थापना	संख्या			74.26	-	-
अ) मत्स्य बीज	(लाखात)					
2) अवलंबून पाण्यातील मत्स्य संवर्धन						
अ) संचयन	संख्या			71.86	-	479
ब) मत्स्य उत्पादन	मेटन			750	-	12.00
3) मत्स्य व्यवसायाप्रयोगी आवश्यक						
सामुग्रीच्या खरेदीसाठी सहाय्य						
अ) नायलॉन मूल	किलो			91.3	-	14.300
ब) मत्स्य व्यवसाय विकास संस्था स्थापना	संख्या			38	-	1
व मत्स्य संवर्धन विकास पत्रणा						

तक्ता क्रमांक 11.1 पुढे चालू ....

तक्ता क्रमांक 11.1 पुढे चालू..

1	2	3	4	5	6	7
आठ	यज्ञे क्रिकेट वनाचे पुर्नयमिकरण		हेक्टर (बाख्यात)	10	....	....
नऊ	सहकार					
	१)वहान शेतकऱ्यांना व्याजा- व्यतिरिक्ता अर्थसहाय्य		सभासद संख्या	45	....	50
	२) प्राथमिक सहकारी ग्राहक भांडारांना अनुदान		वाभाधी संख्या	1	....	....
	३)ग्रामीण भागात ग्राहगोपचोगी वरतंचे विवरण		सभासद संख्या	8	....	....
	४. उत्पादन प्रोत्साहन योजना		सभासद संख्या	19429	....	763
	५.मागासवर्गीय व नवबोध यांना व्याजाकरिता अर्थसहाय्य		सभासद संख्या	....	....	386
	६.प्राथमिक मध्यवर्ती सहकारी ग्राहक भांडारांचे भाग विकत घेण्यासाठी मागासवर्गीय व नव- बोधदांना ७ वर्षे मुदतीचे बिन- व्याती कर्जे		सभासद संख्या	....	....	100
	७.अनुसूचित जाती / नवबोध यांना गरजा पुरविण्याती कर्जे		सभासद संख्या	....	....	100
	८.हरिजन वरतीमध्ये प्राथमिक मध्यवर्ती ग्राहक भांडारांच्या शाखा उघडण्यासाठी व्यवस्था- पकिय अनुदान		सभासद संख्या	....	....	....
दहा	ग्रामीण विकासाकरीता विशेष कार्यक्रम					
	१. एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम			2084	111	861
	अ. अवर्षणप्रवण क्षेत्र कार्यक्रम		गट संख्या	....	....	....
	ब)जवाहर रोजगार योजना		वाभाधी संख्या	....	....	....
	२. जवाहर रोजगार योजना					
	अ. मनुष्य दिन		बाख्यात	10.58	12.3	12.3
	४. रोजगार हमी योजना					
	अ. मनुष्य दिन		बाख्यात	5.34	....	....
	५. जमीन सुधारणा					
	अ. अतिरिक्त जमीन दिनेल्या अभिहरतांकिताना अर्थसहाय्य		वाभाधी संख्या	15	....	....
दहा	सामुहिक विकास					
	अ. महिला व बाल कल्याण समिती		वाभाधी संख्या	....	....	....
	ब. ग्रामीण साफाई कार्यक्रम		शौचालय संख्या	....	....	1932
	दहन व दफन भूमीसाठी		गावे संख्या	1	....	....

तक्ता पुढे चालू...

1	2	3	4	5	6	7
<u>अकरा पाट बंधारे व पुरनियंत्रण</u>						
<u>1) लघुपाट बंधारे</u>						
अ) लघुपाट बंधारे (स्थानिक क्षेत्र)	सिंचन क्षमता हेक्टर	-	-	-	-	-
ब) अघशस्वी विहिरींना अनुदान	विहिरी संख्या	-	-	-	-	-
4) कोल्हापूर पध्दतीचे बंधारे (स्थानिक क्षेत्र)	सिंचन क्षमता हेक्टर	-	-	-	-	-
5) लघु पाट बंधारे (राज्यक्षेत्र)	को.प. बंधारे संख्या हेक्टर	-	-	-	-	-
6) आधाकट विकास	हेक्टर	-	-	-	-	-
<u>बारा विधुत विकास</u>						
अ) सामान्य विकास	पंप संख्या	52	-	-	-	-
ब) पध्दती सुधारणा	डोन कनेक्शन संख्या	21	-	-	-	-
क) हरिजन/आदिवासी वस्थांचे विधुतीकरण	मोफत घरगुती कनेक्शन संख्या	-	-	-	-	404
ड) ग्रामीण विधुतीकरण	लाभार्थी संख्या	-	-	40	-	-
<u>तेरा ग्रामीण लघु उद्योग</u>						
1) रे शिम उद्योग	लाभार्थी संख्या	-	-	-	-	-
2) सुशिक्षित बेरोजगारांसाठी बीज भांडवल अर्थसहाय्य	लाभार्थी संख्या	153	-	-	-	3
3) जिल्हा उद्योग केंद्र आस्थापना योजना	कर्मचारी संख्या	-	-	-	-	-
4) औद्योगिक सहकारी संस्थांना अर्थसहाय्य भागभांडवल	संस्था संख्या	-	-	-	-	-
5) जिल्हा उद्योग केंद्र छोट्या उद्योगधारकांकरिता कर्ज योजना	लाभार्थी संख्या	15	-	-	-	7
6) उद्योजकता प्रशिक्षण कार्यक्रम	प्रशिक्षणाधी संख्या	150	-	-	-	86
7) गट पातळीवरील ग्रामीण कारागिरांच्या बहुउद्देशिय सहकारी संस्थांना अर्थसहाय्य (बलुतेदार) सहकारी विभाग	संस्था संख्या	1	-	-	-	-
<u>चौदा वाहतूक व दळणवळण</u>						
1) जिल्हा स्ते (किमान गरजा कार्यक्रम सोडून)	पुल संख्या	3	-	-	-	-
अ) मोरीकाम	संख्या	34	-	-	-	-
2) किमान गरजा कार्यक्रमाखाली जिल्हा स्ते	पुल संख्या	-	-	-	-	-
अ) मो-घा	संख्या	121	-	-	-	-
3) हरिजन वस्थांना जोडणारे जोडस्ते (वि.घ. योजना)						
अ) पुल	संख्या	-	-	-	-	59
पंधरा सामाजिक व सांस्कृतिक सेवा	प्रा.शा. बाप.	8	-	-	-	-
<u>1) सवमान्य शिक्षण</u>						
1) प्राथमिक शाळेत बालवाड्या	संख्या	8	-	-	-	-

तक्ता क्रमांक 11.2 पुढे चालू (1९9)

1	2	3	4	5	6	7
2)	प्राथमिक शाळेत पुस्तक पेढ्या सुरु करणे					
अ)	विद्यार्थी	संख्या		4928	300	10500
3)	आधिकदृष्ट्या, मागासलेल्या भागा- मधील प्राथमिक शाळेतील अनु- जाती/जमातीच्या विद्यार्थ्यांना विशेष सवलती					
अ)	विद्यार्थी	संख्या		-	-	15000
4)	माध्यमिक शाळेतून पुस्तक पेढ्या उघडणे					
अ)	विद्यार्थी	संख्या		12000	-	2838
5)	प्राथमिक शाळांच्या इमारतीच्या बांधकामासाठी जिल्हा ग्रामीण विकास प्राधिकरणांना अनुदान					
अ)	खोली	संख्या		147	-	-
6)	साजगी प्राथमिक शाळांना अनुदान					
अ)	शाळा	संख्या		20	-	-
7)	डुबल घटकातील सुलींना शाळेत नियमित घेण्यासाठी उपस्थिती भत्ता					
अ)	विद्यार्थींनी	संख्या		3636	2215	-
8)	प्राथमिक शिक्षणाच्या स्वाभाविक विस्तारासुळे शिक्षकां- च्या निष्कृती करीता नगरपरिषदांना अनुदान					
अ)	शिक्षक	संख्या		9	-	-
9)	प्राथमिक शिक्षणाच्या स्वाभाविक विस्तारासुळे शिक्षकां- च्या निष्कृती करीता जिल्हा परिषदांना अनुदान					
अ)	शिक्षक	संख्या		19	-	-
10)	सुलींची पटसंख्या वाढविण्यासाठी प्रा.शिक्षकांना उत्तेजनार्थ पारितोषिके		शिक्षक संख्या	8	-	-
11)	शाळा समुहाचा विस्तार करणे		शाळा संख्या	-	-	-
12)	अशासकीय नवीन प्रा.शाळा उघडणे विना अनुदानित मा.शाळां अनुदान तत्वावर आणणे.		शिक्षक संख्या	38	-	-
13)	अशासकीय नवीन मा.शाळांच्या विकास व विस्तार जादा तुकड्या उघडणे.		तुकड्या संख्या	42	-	-
14)	पूर्वीच्या शासकीय मा.शाळेच्या इमारती बांधण्यासाठी जिल्हा परिषदांना अनुदान		इमारत संख्या	4	-	-
15)	उच्चस्तर मा.शिक्षण(क.) महाविद्यालय अतिरिक्त वर्ग		संख्या	8	-	-
16)	आधिक दृष्ट्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक सवलती.		विद्यार्थी संख्या	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7
17)	बारावी पर्यंतच्या मुलींना मोफत शिक्षण विद्यार्थिनी संख्या	3684	-	-	-	-
18)	प्रा.शाळा इमारतीच्या बांधकामासाठी जिल्हा					
19)	विना अनुदानात शैक्षणिक संस्थेत शिकणाऱ्या आर्थिक					
	दुष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थिनी शैक्षणिक सवलतीविद्यार्थी संख्या					
20)	सामाजिक सुरक्षा कंत्राट	डी.पी.ई.पी.संख्या	1			
	सोळा	क्रिडा व युवक कल्याण				
1)	गाव तेथे मैदान व व्यायामशाळा	संस्था संख्या	10			
2)	जिल्हा क्रिडा प्रशिक्षण कार्यक्रम व प्रशिक्षण केंद्राची स्थापना	केंद्र संख्या	1			
3)	क्रिडांगणांचा विकास	संस्था संख्या	10			
4)	व्यायामशाळा विकास	व्यायाम शा.संख्या	12			
5)	सामाजिक सेवा शिबीरे भरविणे	शिबीरे संख्या	25			
6)	ग्रामिण/नागरी भागातील स्वयंसेवी युवक मंडळांना आर्थिक सहाय्य	युवक संस्था संख्या	25			
	सतरा	कला व संस्कृती				
1)	सार्वजनिक ग्रंथालयांना सहाय्यक देणे -ग्रंथालय संख्या		20			
	जवरा	तांत्रिक शिक्षण				
1)	12 स्तरांवरील व्यवसाय शिक्षण व राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणांतर्गत किमान कौशल्यावर आधारित कार्यक्रम					
अ)	संस्था	संख्या	-			
	एकोणिस	आरोग्य सेवा				
1)	रुग्णालये व दवाखाने घातील सुविधातील वाढ (शिक्षणेत्र) व जिल्हा रुग्णालयात गुप्त रोग चिकित्सा केंद्रे स्थापन करणे.	संख्या	-			
2)	राष्ट्रीय हिवताप निर्मूलन रक्तगट नमुने संख्या		286424			
3)	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे/उपकेंद्रे/ग्रामिण रुग्णालये बांधणे अनुशेष/शव-चिच्छेदन केंद्रे	संख्या	1			
4)	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	41			
5)	प्रा.आरोग्य उपकेंद्रांच्या औषध अनुदानात वाढ					
अ)	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	204			
6)	प्राथमिक आरोग्य केंद्रांच्या औषध अनुदानात वाढ					
अ)	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	-			

तक्ता क्रमांक 11 . 2 पुढे चालू

1	2	3	4	5	6	7
7) प्राथमिक आरोग्य केंद्रांच्या आरोग्य केंद्रांच्या वाहनाची बदली	वाहने संख्या	-	-	-	-	-
8) ग्रामीण रुग्णालयास अतिरिक्त विस ग्रामीण प्राणीपुरुवठा व स्वच्छता						
1) नळाने प्राणी पुरवठा (सास उपाय) जि.प.					1	13
म.पा.पु. जलनिःसारण मंडळ	पा.पु. योजना संख्या	4	-	-	-	6
2) जी.एस.डी.ए. चा नलाका खणण्याचा कार्यक्रम						
अ) विंध्यन विहीरी	संख्या	26	-	-	-	104
3) विहीरी बांधणे (साथे उपाय)	संख्या	-	-	-	-	-
एकविस गृहनिर्माण						
1) खेड्यातील गावठाण्यांचा विस्तार व घरे बांधण्यासाठी गावाची तरतूद						
अ) गावे	संख्या	2	-	-	-	-
बाविस नगर विकास नगर परिषदांना अर्थ सहाय्य संख्या		3	-	-	-	-
तेवीस मागास वर्गीयांचे कल्याण						
1) मागास वर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परिक्षा शुल्क देणे						
अ) विद्यार्थी	संख्या	133	9	-	-	3333
2) विसुक्त व भटक्या जमातीसाठी भारत सरकार शिष्यवृत्ती						
अ) विद्यार्थी	संख्या	500	-	-	-	-
3) सुला-सुलीसाठी शासकीय वसतीगृहे उघडणे						
अ) वसतीगृहे	संख्या	2	-	-	-	2
4) व्यावसायिक शिक्षण घेणा-या विद्यार्थ्यांसाठी असलेल्या वसतीगृहातील मागास वर्गीय विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता						
अ) विद्यार्थी	संख्या	16	2	-	-	27
5) मागास वर्गीयांच्या सरकारी गृहनिर्माण मंडळाला वित्तीय सहाय्य						
अ) संस्था	संख्या	10	-	-	-	166
6) हारेजन वस्त्यांची सुधारणा						
अ) वस्त्या	संख्या	-	-	-	-	339
7) अंतरजातीय विवाहास प्रोत्साहन						
अ) जाडपे	संख्या	-	-	-	-	6
अ) प्राथमिक आरोग्य केंद्र	संख्या	-	-	-	-	-

तक्ता क्रमांक 11.1 पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 11.2 पुढे चालू

1	2	3	4	5	6	7
8) गलिच्छवस्ती व्यवसायात असलेल्या सुलांना शालांत पूर्व परिक्षेसाठी शिष्यवृत्ती						
अ) लाभार्थी	संख्या	-	-	-	-	232
9) मागासवर्गीयांना मंगलारी कॉलेज, जी.आय.शीदस बदलण्यासाठी, व्यक्तीगत आर्थिक सहाय्य देणे						
अ) लाभार्थी	संख्या	18	-	214	-	228
10) विसृक्त जाती व भटक्या जमातीसाठी (स्वेच्छा) संस्थांकडून चालविल्या जाणा-या	आश्रमशाळा संख्या	-	-	-	-	-
11) इयत्ता 5 वी, 7 वी इयत्तेत शिकणा-या मागासवर्गीय सुलांना सुलांना शिष्यवृत्ती देणे	विद्यार्थी संख्या	-	-	3	-	8253
12) अनु.जाती, अनु.जमातीतील वैधकीय व अभियांत्रिकी विद्यार्थ्यांकरिता पस्तक पेढ्या.	पेढ्या संख्या	-	-	-	-	-
13) अनु.जमाती करिता विद्युत पंपसंच बसविणे चौबिस समाजकल्याण	पंप संख्या	-	-	25	-	-
14) स्त्रियांसाठी पुस्तकृत योजना आणि निराश्रीत स्त्रियांसाठी विविध व्यवसायातील व्यावसायिक प्रशिक्षण						
अ) लाभार्थी	संख्या	146	-	-	-	20
15) 7 वी व 8 वी पर्यंतच्या शासिक ष्ट्या अर्पण विद्यार्थ्यांना राज्य शिष्यवृत्ती						
अ) लाभार्थी	संख्या	-	-	-	-	50
16) अर्पणांना लघु उद्योग सुरु करण्यासाठी अर्थ सहाय्य						
अ) लाभार्थी	संख्या	24	-	-	-	18
17) स्वयंरोजगार योजनेखाली व्यक्तीगत अनुदान						
अ) लाभार्थी	संख्या	65	-	-	-	90
18) अर्पणांसाठी मार्गदर्शन व सल्ला केंद्राची स्थापना करणे						
अ) प्राथमिक आरोग्य केंद्र	संख्या	-	-	-	-	-

तक्ता क्रमांक 11.2 पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 11 . 2 पुढे चालू

1	2	3	4	5	6	7
<u>पंचविस कामगार व कामगार कल्याण</u>						
1)	चालू औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था मधील उपकरणांची तृटी भरून काढणे	संस्था संख्या	3	-	-	-
2)	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था मध्ये पुस्तक पेढ्या उघडणे	संस्था संख्या	6	-	-	-
3)	संजय गांधी स्वावलंबन योजना					
4)	सेवायोजन कार्यालयात पिरत्या नोंदणी पधकाची निर्मिती करणे	संस्था संख्या	122	-	-	-
5)	चालू औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थामध्ये जादा जागा सुरु करणे	संस्था संख्या	3	-	-	-

आधार:- जिल्हा नियोजन अधिकारी, उस्मानाबाद

तद्वता क्रमांक 11.3

रोजगार हमी योजना [1998-99 वर्षाकरिता]

जिल्हा - उस्मानाबाद

अ. क्र.	बाब	जिल्हा -					
		सिंचन कामे(रस्ते)	सार्वजनिक कामे(रस्ते)	कृषि	वनीकरण	इतर	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	निघोजित कामाची संख्या	102	228	412	40	23	805
2.	मंजूर केलेल्या कामाची संख्या	32	153	218	27	12	442
3.	सुरु केलेल्या कामाची संख्या	17	138	197	21	7	380
4.	पूर्ण केलेल्या कामाची संख्या	6	52	153	3	3	217
5.	मध्येच बंद केलेल्या कामाची संख्या	8	25	67	03	2	105
6.	कामासाठी केलेली तरतूद	-	-	-	-	-	-
7.	कामावर झालेला एकूण खर्च (रु. लाखात)	259.69	348.62	525.60	1.08	0.44	1223.54
8.	रोजगार निर्मिती(मनुष्य दिवस लाखात)	5.91	6.97	10.50	0.12	-	24.46

टीप : 1999-2000 ची माहिती उपलब्ध नाही .

आधार:- उपजिल्हाधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय,रोजगार हमी योजना,उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 11.4

रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च

1998-99 चा वर्षाकरिता

जिल्हा - उस्मानाबाद

अ. क्र.	माहिना	खर्च (रुपये - लाखात)		मनुष्य दिवस (लाखात)	रोजगार हमी योजनेखालील कामाची संख्या
		प्रत्यक्ष	संचित		
1	2	3	4	5	6
1.	एप्रिल 1998	-	-	-	1111
2.	मे 1998	260.55	260.55	5.21	1276
3.	जून 1998	289.45	500.00	5.70	1215
4.	जुलै 1998	102.25	652.25	2.07	1273
5.	ऑगस्ट 1998	103.75	756.00	2.07	1187
6.	सप्टेंबर 1998	106.00	862.00	2.12	1131
7.	ऑक्टोबर 1998	18.35	880.35	0.36	1122
8.	नोव्हेंबर 1998	25.20	905.55	0.50	1121
9.	डिसेंबर 1998	34.45	940.00	0.68	1133
10.	जानेवारी 1999	87.15	1027.15	1.74	1109
11.	फेब्रुवारी 1999	93.60	1020.75	1.87	1088
12.	मार्च 1999	102.25	1223.00	2.04	-
एकूण		1223.00	-	24.46	-

आधार:- उपजिल्हाधिकारी, रोजगार हमी योजना, जिल्हाधिकारी कार्यालय, उस्मानाबाद.
टीप : 1999-2000 चा वर्षाची माहिती उपलब्ध झालेली नाही.

तक्ता क्रमांक 11:5

पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाययोजना (1999-00 वर्षाकरिता)

जिल्हा - उस्मानाबाद

अ. क्र.	बाबी	तहसील						
		उ.बाद.	कळंब	उमरगा	तुळजापूर	परंडा	भूम	एरूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	वस्तीच्या एरूण गावांची संख्या (91 च्या जनगणनेनुसार)	126	119	133	125	116	97	716
2	गावांतील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	31	13	82	50	22	12	190
3	बारा महिने पुरेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या							
	अ) 1) गावांची संख्या	82	91	97	125	115	83	593
	ब) 1) त्यातील वाड्या वस्त्यांची संख्या	27	13	62	50	22	6	180
4	पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना							
	अ) टँकरने पुरवठा होणा-या							
	1. गावांची संख्या	4	2	0	0	0	1	7
	2. गावांतील वाड्या वस्त्यांची संख्या	0	0	0	0	0	1	1
	3. टँकरची संख्या	4	2	0	0	0	1	7
	ब) बॅलगाडीने पुरवठा होणा-या							
	1. गावांची संख्या	0	0	0	0	0	0	0
	2. त्यातील वाड्या वस्त्यांची संख्या	0	0	0	0	0	0	0
	3. बॅलगाडीची संख्या	0	0	0	0	0	0	0
	क) इतर साधनांदी पुरवठा होणा-या							
	1. गावांची संख्या	40	26	36	0	1	13	116
	2. गावांतील वाड्या वस्त्यांची संख्या	4	0	3	0	0	3	10
	3. साधने (विंधन विहीरी अतिगृहित करुण)	74	7	53	0	1	14	149

आधार : उस्मानाबाद जिल्ह्यातील सर्व गटविकास अधिकारी. (176)

संकरित व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व व्याखालील क्षेत्र

1999-00 वर्षाकरिता

जिल्हा - उस्मानाबाद.

क्षेत्र हेक्टरमध्ये ।

क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
1	उस्मानाबाद	-	-	1. ज्वारी	23750	1. भात	1500
		-	-	2. बाजरी	240	2. मका	98
		-	-	3. मका	1450	3. ज्वारी(र)	33970
		-	-	4. --		4. गहू	5800
2	कळंब	-	-	1. ज्वारी	17600	1. भात	1850
		-	-	2. बाजरी	2300	2. मका	94
		-	-	3. मका	1500	3. ज्वारी(र)	18040
		-	-	4. --		4. गहू	5080
3	उमरगा	-	-	1. ज्वारी	17500	1. भात	2300
		-	-	2. बाजरी	3600	2. मका	141
		-	-	3. मका	600	3. ज्वारी(र)	28480
		-	-	4. --		4. गहू	4500
4	तुळजापूर	-	-	1. ज्वारी	8800	1. भात	4400
		-	-	2. बाजरी	1120	2. मका	90
		-	-	3. मका	2210	3. ज्वारी(र)	29440
		-	-	4. --		4. गहू	4800
5	परंडा	-	-	1. ज्वारी	6900	1. भात	700
		-	-	2. बाजरी	2650	2. मका	144
		-	-	3. मका	500	3. ज्वारी(र)	78120
		-	-	4. --		4. गहू	2840
6	क्षेम	-	-	1. ज्वारी	5940	1. भात	500
		-	-	2. बाजरी	3315	2. मका	129
		-	-	3. मका	500	3. ज्वारी(र)	25575
		-	-	4. --		4. गहू	3650
जिल्हा एकूण		-	-	1. ज्वारी	78490	1. भात	10450
		-	-	2. बाजरी	13225	2. मका	696
		-	-	3. मका	3760	3. ज्वारी(र)	213625
		-	-	4. --		4. गहू	26870

टिप: संकरित पिकांमध्ये अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या समावेश आहे. संकरित व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांचे पृथक्करण देता येत नाही.

आधार: कृषि विकास अधिकारी जिल्हा परिषद उस्मानाबाद. 177

तक्ता क्रमांक 11.7

जिल्ह्यांतील रासायनिक खतांचे वाटप (वर्ष 1999-2000 चा वर्षाकरीता)

जिल्हा - उस्मानाबाद.

अ.क्र.	तहसील	रासायनिक खतांचे वाटप (मेटनात)			शेरा
		नियंत्रित संस्थाकडून	खाजगी संस्थाकडून	एकूण	
1	2	3	4	5	6
1	उस्मानाबाद	3272	7509	10772	
2	कळंब	3400	7093	10493	
3	उमरगा	3500	6045	9545	
4	तुळजापूर	3232	5700	8932	
5	परंडा	2130	6300	8430	
6	धूम	2750	5140	7890	
एकूण जिल्हा		18284	37778	56062	

आधार : कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद.

तक्रा क्रमांक : 11.8

जिल्ह्यातील साखर कारखाने : 1999-2000

जिल्हा : उस्मानाबाद.

अ. क्र.	तहसील	साखर कारखान्याचे नाव	सहकारी/खाजगी	गळीत क्षमता मे.टन	प्रत्यक्ष गाळप मे.टन	साखरेचे उत्पादन मे.टन
1	2	3	4	5	6	7
1	उस्मानाबाद	तेरणा शेतकरी सहकारी साखर कारखाना लि.ढोकी तेरणानगर	सहकारी	3500	738430	86445
2.	कळंब					
3.	उमरगा					
4.	तुळजापूर	श्री.तुळजाभवानी शेतकरी सहकारी साखर कारखाना लि. नळदुर्ग.	सहकारी	1250	338288	32953
5.	परंडा					
6.	भूम					
जिल्हा एकूण				4750	1076718	119398

- आधार : -1 कार्यकारी संचालक , तेरणा शेतकरी सहकारी साखर कारखाना लि. ढोकी. ता. उस्मानाबाद.
2 कार्यकारी संचालक, श्री. तुळजाभवानी शेतकरी सहकारी साखर कारखाना लि. नळदुर्ग. ता. तुळजापूर.

तक्ता क्र. 11.9

दुग्ध संस्थांची संख्या [वर्ष 1999-2000]

जिल्हा - उस्मानाबाद

अ. क्र.	तहसिल	दुग्ध सहकारी संस्थांची संख्या	एकूण सभासदांची संख्या	गोळा केलेले दुग्ध एकूण दर प्रतिदिन (1000 लिटर)	शेत गृहांची संख्या	शेत गृहांची क्षमता (1000 लिटर)
---------	-------	-------------------------------	-----------------------	--	--------------------	--------------------------------

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

अ दुग्ध संघ

1 उस्मानाबाद
जिल्हा दुग्ध
उत्पादक
संघ

तहसिल

1 उस्मानाबाद	135	8235	4441.4	12.13	1	10
2 कळंब	253	15433	7364.0	20.12	1	30
3 उमरगा	104	6344	2159.0	5.90	1	04
4 तुळजापूर	84	5124	1313.0	3.5	0	0
5 परंडा	238	14518	7263.4	19.8	1	20
6 तालुका दुग्ध उत्पादक संघ, भूम तहसिल भूम	195	11895	13407	36.7	1	30
3 शासकीय दुग्ध योजना	0	0	0	0	1	50

जिल्हा एकूण	1009	61549	35947.8	98.15	6	144
-------------	------	-------	---------	-------	---	-----

टिप: सन 31.3.99 वर भूम संघातील तिस संस्थेची नोंदणी रद्द व अवसानापत 28 संस्था आहेत.

आधार : जिल्हा दुग्धशाळा विकास अधिकारी उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 11.10

अवर्षण प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती दर्शविणारा तक्ता [वर्ष -1999-00]

जिल्हा - उस्मानाबाद.

जिल्ह्यांतील या कार्यक्रमांतर्गत	1) केंद्रीय पुरस्कृत	] 3	
निवडलेल्या तालुक्यांची संख्या	2) राज्य पुरस्कृत		] 2
	3) एकूण		] 5

अ. क्र.	विकास शीर्ष	उपलब्ध असलेली आर्थिक तरतूद रुपये लाखात	झालेला खर्च रु. लाखात	खर्चाची टक्केवारी	बाब	भौतिक साध्याचा तपशील			
						परिमाण	लक्ष्य	साध्य	साध्यांची टक्केवारी

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	स्वर्ण जयंती ग्राम स्वर्ण-रोजगार योजना	281.25	256.83	91%	लाभार्थी	संख्या	2500	1831	73%
2.	जवाहर रोजगार योजना	455.82	424.22	93%	मनुष्या दिवस	लाखात	11.32	12.30	108%
3.	इंदिरा आवास योजना	307.89	261.20	85%	घरकुल	संख्या	1215	1162	95%
4.	आशवासिन रोजगार योजना	216.22	205.66	95%	--	--	--	--	--
5.	अ.प्र.क्षे.का.	62.21	--	--	--	--	--	--	--

आधार = जिल्हा ग्रामिण विकास घंत्रणा उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 11.12

वीस कलमी कार्यक्रम 1 1999-2000 वर्षाकरिता

जिल्हा - उस्मानाबाद

कलम	बाब	परिमाण	उद्दिष्ट	साध्य
1	2	3	4	5
1.	अ) <u>एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम</u>	लाभधारकांची संख्या	1579	1831
	ब) <u>जवाहर नॅज्जगर योजना</u>	लाख मनुष्य दिवस	11.32	12.30
	क) <u>लघु उद्योग स्थापन करणे</u>	उद्योग संख्या	350	352
2(7)	<u>पिण्यासाठी स्वच्छ पाणी</u>	खेडी संख्या	146	52
3(8)	<u>मुलांची रोग प्रतिकार शक्ती वाढविणे</u>	संख्या	108024	106188
4(9)	आ) <u>आदर्श कुटुंबांना दोन सुले हे परिमाण</u>	संख्या	9000	10244
	ब) <u>समतुल्य शस्त्रक्रिया</u>	संख्या	13800	12188
5(11)	आ) <u>अनुसूचित जातींच्या कुटुंबांना अर्थसहाय्य</u>	लाभार्थी संख्या	3218	471
	ब) <u>अनुसूचित जमातीच्या कुटुंबांना अर्थसहाय्य</u>	लाभार्थी संख्या	--	--
6(14)	<u>सर्व सामान्यांसाठी गृहनिर्माण</u>			
	क) <u>हदिरा आवास योजना</u>	लाभार्थी संख्या	1215	872
8(16)	<u>वनीकरणांसाठी नवीन धोरण</u>			
	आ) <u>झाडे लावणे</u>	संख्या लाखात	13.95	14.54
	ब) <u>लागवडी झालील क्षेत्र</u>	हेक्टर	416.95	303.95
9(19)	ब) <u>पंप संचाचे विद्युतीकरण</u>	पंप संख्या	840	1132
	क) <u>सुधारित चुली</u>	चुली संख्या	2700	2700
	ड) <u>बायोगॅस संच बसविणे</u>	संच संख्या	250	250

आधार : जिल्हा नियोजन अधिकारी उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक-11.13

विशेष घटक योजना (1999-2000 वर्षाकरिता)

जिल्हा - उस्मानाबाद.

अ. क्र.	सुर्य विकास शिर्ष	उपलब्ध झालेली आर्थिक तरतूद (रुपये लाखात)	झालेला खर्च (रुपये लाखात)	खर्चाची टक्केवारी
1	2	3	4	5
1.	कृषि व संलग्न सेवा	124.86	122.52	98.13
2.	ग्रामीण विकास	197.24	166.94	84.64
3.	पाटबंधारे व पुरनिर्घंत्रण	--	--	--
4.	विद्युत विकास	25.00	26.04	104.16
5.	उद्योग व खाणकाम	4.10	4.23	103.17
6.	वाहतूक व दळणवळण	125.00	125.10	100.08
7.	सामाजिक व सांस्कृतिक सेवा	483.53	467.99	96.79
8.	आमदारांचा सर्वसाधारण कार्यक्रम	0	0	0
जिल्हा एकूण		959.73	912.82	95.11

आधार :- जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, उस्मानाबाद.

तपता क्रमांक 11.14 अ-

जिल्हाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम वर्ष - 1999-2000

जिल्हा - उस्मानाबाद.

[रुपये - हजारात]

अ. क्र.	लोकसभा मतदार संघाचे नांव.	मतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर कामांची संख्या (अपूर्ण कामे)	संदर्भ वर्षा-एकूण तेल नवीन कामे	मंजूर- कामांची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च	
1	2	3	4	5	6	7	8
तहसिल -----							
1	उस्मानाबाद	1248	0	4	4	1248	-
2	बाशी (उबाद मधील 8 गावे)	-	-	-	-	-	-
3	तुळजापूर	556	0	1	1	556	-
4	उमरगा खा. लातूर	-	-	-	-	-	-
5	निलंगा (उमरगा मधील 16 गावे)	-	-	-	-	-	-
6	कळंब	705	-	2	2	705	-
7	भूम	-	-	-	-	-	-
8	परंडा	-	-	-	-	-	-
एकूण		2509	-	7	7	2509	-

टिप: मंजूर रकमेची कामे चालू न झाल्याने खर्च झालेला नाही.

आधार: जिल्हा नियोजन समिती, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 11.14 (ब)

जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम वर्ष :- 1999-2000

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(रुपये - हजारात)

अ. विधानसभा क्र. मतदार संघाचे नांव	मतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर कामांची संख्या सुनी (अपूर्ण कामे)	संदर्भ वर्षा तिल नविन कामे	एकूण	मंजूर- कामांची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च
--	-----------------------------------	---	--	------	---------------------------------------	--

1	2	3	4	5	6	7	8
1 उस्मानाबाद	6500	51	16	67	7413	4283	
2 बाशी (उस्माना- बाद मधील 8 गावे)	728	3	1	4	876	307	
3 तुळजापूर	7902	58	30	67	9246	5311	
4 उमरगा	9750	47	33	80	11716	3939	
5 निलंगा (उमरगा मधील 16 गावे)	1080	1	4	5	1280	167	
6 कळंब	6500	43	36	79	10369	3894	
7 भूम-परंडा	6500	24	43	67	9761	5552	
एकूण	38960	207	163	370	50661	23453	

आधार :- जिल्हा नियोजन समिती, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 11.14 (क)
जिल्हाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम वर्ष 1999-00

जिल्हा: उस्मानाबाद

(रुपये हजारात)

अ.क्र.	विधान परिषद सदस्याचे नाव	मतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर कामाची संख्या			मंजूर कामाची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला खर्च
			जुनी अपूर्ण कामे	संदर्भ वर्षातील नविन कामे	एकूण		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नरेंद्र बोरगावकर	2500	26	-	26	3615	2608
2	प. म. पाटील	700	-	16	16	703	246
3	शालिग्राम बसेया (राज्यपाल नियुक्त)	1000	10	6	16	1254	809
4	वसंत काळे	1500	-	24	24	1932	162
एकूण		5700	36	46	82	7504	3825

आधार : जिल्हा नियोजन व विकास परिषद उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 11.14 (ड)
जिल्हाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम वर्ष 1999-00

जिल्हा:-उस्मानाबाद

रुपये हजारात

अ. क्र.	राज्य सभा सदस्याचे नाव	मतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर कामाची संख्या			मंजूर कामाची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला खर्च
			जुनी अपूर्ण कामे	संदर्भ वर्षातील नविन कामे	एकूण		
1	2	3	4	5	6	7	8
निरंक							

आधार:- जिल्हा नियोजन समिती, उस्मानाबाद

तक्ता क्र. 12.1

जिल्ह्यातील निवडक शेती मालाच्या सरासरी घाऊक किंमती

एप्रिल-1999 ते मार्च-2000

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

(प्रती निवटल मुख्य रुपघात)

अ. क्र.	शेती मालाचे वर्णन	शेती मालाचा प्रकार	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	गहू	बन्सी	621	780	648	675	722	746
2.	गहू	शरबती	-	-	-	-	-	-
3.	ज्वारी	पांढरी	1009	1042	1019	965	935	991
4.	ज्वारी	पिवळी	400	421	454	515	485	516
5.	ज्वारी	हासब्रीड	405	424	422	468	467	475
6.	बाजरी		425	394	424	455	475	488
7.	मका		523	490	667	565	639	446
8.	तूर		1704	1927	1824	1740	1804	2000
9.	चणा		1119	1195	1213	1082	1116	1310
10.	उडीद		890	968	983	884	1798	1641
11.	मूग		1543	1514	1093	1211	1508	1635
12.	गूळ		737	899	922	852	992	945
13.	शेंगा		1282	1228	1050	1047	1017	1161
14.	करडई		1396	1314	1670	1660	1000	1340
15.	जवस		1506	1513	1180	1435	1450	1542
16.	तीळ		2806	2945	2700	2400	2052	2605

.....पुढे चालू .....

तक्ता क्र. 12.1 पुढे चालू
जिल्ह्यातील निवडक शेती मालाच्या सरासरी घाऊक किंमती

एप्रिल-1999 ते मार्च-2000.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

(प्रती क्विंटल मूल्य रुपयात)

अ. क्र.	शेती मालांचे वर्णन	शेती मालाच्या प्रकार	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	10	11	12	13	14	15	16	17
1.	गहू	बन्सी	718	684	711	792	775	726	717	828
2.	गहू	शरबती	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	ज्वारी	पांढरी	927	916	921	879	825	750	932	957
4.	ज्वारी	पिवळी	338	462	525	450	448	412	452	329
5.	ज्वारी	हायब्रीड	386	403	427	430	400	387	425	358
6.	बाजरी		474	487	483	506	513	485	467	381
7.	मका		414	410	415	404	451	436	488	417
8.	तूर		1891	1374	1453	1438	1507	1556	1685	1648
9.	चना		1218	1216	1132	1138	1212	1249	1183	1180
10.	उडीद		1555	1331	1448	1337	1330	1387	1295	1116
11.	मूग		1536	1415	1085	1447	1308	1240	1378	1419
12.	गूळ		1045	860	618	650	630	642	816	797
13.	शेंगा		1158	1135	1260	1335	1449	1432	1213	1357
14.	करडई		1092	1047	1000	951	986	961	1151	1363
15.	जवस		1400	1300	1400	1430	1358	1430	1412	1561
16.	तोंड		2228	2051	2325	1847	1645	2291	2325	2096

आधार :- उस्मानाबाद जिल्ह्यातील सर्व कृषि उत्पन्न बाजार समित्या.

तक्ता क्र. 12.2

जिल्ह्यातील सुध्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूच्या मासिक

मराठी किंवा इंग्रजी किंमती. (किंमत ०.०० रु.त)

वर्ष:- 1999

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परि-माण	जाने.	फेब्रु.	मार्च	एप्रिल	मे	जून
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

धान्ये:-

1.	तांदूळ	उत्तम	किलो	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00
2.	तांदूळ	मध्यम	--	14.00	14.00	14.00	14.00	14.00	14.00
3.	तांदूळ	हलका	--	11.00	11.00	11.00	11.00	11.00	11.00
4.	गहू	तांबडा	--	9.50	9.50	9.50	9.50	9.50	9.50
5.	गहू	क.सोना	--	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50
6.	ज्वारी	पांढरी	--	11.00	11.00	11.00	11.00	11.00	11.50
7.	ज्वारी	संकरित	--	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00
8.	बाजरी	मध्यम	--	6.00	6.00	6.75	6.50	6.50	6.50

डाळी :-

9.	हर डा.	मध्यम	किलो	26.00	26.50	25.50	28.00	28.00	28.00
10.	चना डा.	--	--	20.00	20.00	20.00	18.00	18.00	18.00
11.	सुग डा.	--	--	26.00	26.00	27.00	27.00	30.00	30.00
12.	उडीद डा.	--	--	30.00	30.00	30.00	32.00	32.00	32.50
13.	मसूर डा.	--	--	24.00	24.00	24.00	22.00	23.00	24.00

साखर व गूळ :-

14.	साखर	सु.बा.	किलो	14.50	14.50	14.50	15.00	15.00	15.00
15.	साखर	स्वधातु	--	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05
16.	गूळ	म.पि.	--	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00

.....सुटे चालू .....

तक्ता क्र. 12.2 पुढे चालू

जिल्ह्यातील सुव्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक

सरासरी किरकोळ किंमती. (किंमत '0.00' रु.त)

वर्ष:- 1999

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	वस्तुचे नाव	वस्तुची प्रत/जात	परिमाण	जुलै	ऑगस्ट	सप्टें.	ऑक्टो.	नोव्हें.	डिसे.	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	11	12	13	14	15	16	17	18

धान्य:-

1.	तांदूळ	उत्तम	किलो	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	17.50
2.	तांदूळ	मध्यम	"-	14.00	14.00	14.00	14.00	14.00	14.00	14.00	12.33
3.	तांदूळ	हलका	"-	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00	11.50	11.16
4.	गहू	तांबडा	"-	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00	9.25	9.75
5.	गहू	कसाजा	"-	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	8.30
6.	ज्वारी	प्रांढरी	"-	11.50	11.50	11.50	11.50	11.00	12.00	11.29	9.77
7.	ज्वारी	संकरित	"-	4.00	5.00	5.00	5.00	5.50	5.00	4.46	4.34
8.	बाजरी	मध्यम	"-	6.00	6.00	6.00	6.00	5.00	6.00	6.02	5.34

डाळी :-

9.	चूर डा.	मध्यम	किलो	28.50	28.50	29.00	30.00	29.00	30.50	29.12	30.13
10.	चना डा.	"-	"-	18.00	18.00	18.00	20.00	20.00	20.00	19.00	19.36
11.	सुग डा.	"-	"-	25.00	26.00	26.00	26.00	25.50	28.00	26.87	25.19
12.	उडीद डा.	"-	"-	28.00	28.00	28.00	28.00	28.00	28.00	29.50	21.82
13.	सबूर डा.	"-	"-	24.00	24.00	24.00	22.00	25.00	25.00	23.50	24.30

सामान्य मूळ :-

14.	सामान्य	सु.बा.	किलो	15.00	15.50	15.00	15.00	15.00	15.00	14.90	14.53
15.	सामान्य	स्वधाडू	"-	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00	11.02	9.05
16.	मूळ	न.पि.	"-	10.50	11.00	12.00	11.00	12.00	12.00	10.70	12.73

.....पुढे चालू.....

तशतऱ क्र. 13.2 सुड ऒखु

जिखड्यातील सुख्यालयाच्या ठिकाणऱ्या महत्वाच्या वस्तूच्या मासिक
बराबरी किरकाळ किमती. (किमंत "0.00" रु.त)

वर्षऱ:- 1999

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	वस्तुये नाव	वस्तुची प्रल/जात	परि. माण	जाने.	फेब्रु.	मार्च	एप्रिल	मे	जून
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

तेल:-

17.	गाडेतेल	भूईमूग	किलो	42.00	42.00	42.00	43.00	42.50	42.50
18.	पा.तेल	स्व.धा.	"-	32.00	32.00	32.00	32.00	32.00	32.00
19.	वज.तुप	डालडड	"-	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00

दुध व दुग्धजन्य पदार्थ:-

20.	सुट दुध	म्हशीये	लिटर	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
21.	सुड तुप	"-	किलो	175.00	175.00	175.00	175.00	175.00	175.00

मांस व मासे:-

22.	मांस (डोकडाचे)		किलो	90.00	90.00	90.00	90.00	90.00	90.00
23.	ताजे मासे	स्था.म.	"-	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00
24.	अंडी	कांबडीची	डडन	21.00	19.50	17.25	15.00	16.00	16.00

मसाल्याचे पदार्थ:-

25.	शेंगडाणे	मध्यम	किलो	24.00	24.00	24.25	25.00	25.00	25.00
26.	खोबरे	सु.वाटी	"-	55.00	55.00	60.00	60.00	60.00	60.00
27.	मिरची	सु.संके.	"-	40.00	35.00	35.00	35.00	35.00	35.00

फळे व भाजीपाला:-

28.	कडी म.	जळगाव	डडन	7.00	8.00	8.00	9.00	9.00	9.00
29.	कांडे	मध्यम	किलो	5.00	5.00	5.00	6.00	6.00	6.00
30.	बटाट	मध्यम	"-	6.00	6.00	6.00	8.00	8.00	8.00

पेये:-

31.	चहा	CTCपत्ती	किलो	100.00	110.00	110.00	110.00	110.00	110.00
32.	कांजी	पावडा	100 g	15.00	15.00	15.00	15.00	15.00	15.00

तक्ता क्र. 12.2 पुढे चालू

जिल्ह्यातील सुध्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती. (किंमत '0.00' रु.त)

वर्ष:- 1999.

जिल्हा: उस्मानाबाद.

अ. क्र.	वस्तुचे नाव	वस्तुची प्रत/जात	परिमाण	जुलै	ऑगस्ट	सप्टें.	ऑक्टो.	नोव्हें.	डिसे.	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	11	12	13	14	15	16	17	18

तेल:-

17.	गवडेजेल.	भईसडा	किलो	42.00	42.00	42.00	45.00	45.00	45.00	42.92	49.56
18.	पा.तेल	स्व.धा.	--	32.00	32.00	32.00	32.00	32.00	32.00	32.00	32.00
19.	वन.तुप	डालडा	--	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	44.33

दुध व दुग्धजन्य पदार्थ:-

20.	सुटे दुध	महशीचे	लिटर	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00	11.00	9.87
21.	सुद्ध तुप	--	किलो	175.00	175.00	175.00	175.00	175.00	175.00	175.00	168.12

मांस व मासे:-

22.	मांस	बोकडाचे	किलो	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	95.00	84.58
23.	ताजे मासे	स्था.म.	--	40.00	40.00	40.00	50.00	40.00	50.00	41.67	40.00
24.	अंडी	काँवडीची	डझन	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00	17.75	17.56

मसाल्याचे पदार्थ:-

25.	शेंगदाणे	मध्यम	किलो	25.00	28.00	34.00	34.00	32.00	32.00	27.69	28.18
26.	खोबरे	सु.वाटी	--	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	69.17	53.25
27.	मिरची	सु.संके.	--	35.00	35.00	35.00	35.00	35.00	35.00	35.42	52.40

फळे व भाजीपाला:-

28.	केळी म.	जळगाव	डझन	7.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.56
29.	कांदे	मध्यम	किलो	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	5.75	11.03
30.	बटाटे	मध्यम	--	8.00	8.00	8.00	8.00	7.00	7.00	7.33	9.62

पेपे:-

31.	चहा	CTCपत्ती	किलो	100.00	110.00	110.00	110.00	110.00	110.00	109.17	100.16
32.	काँफी	पावडर	100 g	15.00	15.00	15.00	15.00	15.00	15.00	15.00	उ.ना.

.....पुढे चालू.....

तक्ता क्र. 13.2 पुढे चालू

जिल्ह्यातील मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती. (किंमत '0.00' रु.ता)

वर्ष:- 1999

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	वस्तुचे नाव	वस्तुची प्रत/जात	परिमाण	जाने.	फेब्रु.	मार्च	एप्रिल	मे	जून
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

जळण व दिवाबत्ती:-

33. सॅकेल	--	लिटर		5.96	5.96	5.96	5.96	5.96	5.96
34. लाकूड	जळाऊ	40 क्री.		45.00	45.00	45.00	45.00	45.00	45.00
35. काळसा	लाकडी	--		240.00	240.00	240.00	240.00	240.00	240.00

कपडे:-

36. साडी	4.5 मी.	1 नग		175.00	175.00	175.00	175.00	175.00	175.00
37. शर्टिंग	टेरीका	मिटर		95.00	95.00	95.00	95.00	95.00	95.00
38. कर्टींग	मुती	मिटर		150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00

भांडी:-

39. पातेले	स्टील	किलो		120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00
40. पातेले	पितळ	--		160.00	160.00	160.00	160.00	160.00	160.00

वापरातील संकीर्ण वस्तू:-

41. हमाम	सावण	1नग		10.50	10.50	10.50	10.50	10.50	10.50
42. धुण्याचा	301	1 नग	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	सावण	ग्रॅम							
43. दुधपेस्ट	कॉलगेट	100		19.38	19.75	19.75	19.75	24.50	24.50
		ग्रॅम							
44. केशतेल	टाटा	100	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	हे.ऑ.	ग्रॅम							
45. सुपारी	मध्यम	किलो		125.00	125.00	125.00	125.00	150.00	150.00
46. बिडी	--	25नग		3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00
47. सिगार	ब्रिस्टॉल	10नग		8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00

.....पुढे चालू .....

तक्ता क्र. 12.2 पुढे चालू

जिल्ह्यातील मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती. (किंमत "0.00" रु.त)

वर्ष :- 1999

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	वस्तुचे नाव	वस्तुची प्रत/जात	परिमाण	जुलै	ऑगस्ट	सप्टें	ऑक्टो	नोव्हें	डिसे	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	11	12	13	14	15	16	17	18

जळण व दिवाबत्ती:-

क्र.	वस्तुचे नाव	प्रत/जात	परिमाण	जुलै	ऑगस्ट	सप्टें	ऑक्टो	नोव्हें	डिसे	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
33.	रॉकेल	--	लिटर	5.96	5.96	5.96	5.96	5.96	5.96	5.96	3.22
34.	लाकूड	जळाऊ	40 की.	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	47.50	42.96
35.	कोळसा	लाकडी	--	280.00	280.00	280.00	280.00	280.00	280.00	260.00	240.00

कपडे:-

36.	साडी	4.5 मी.	1 नग	175.00	175.00	175.00	175.00	175.00	175.00	175.00	175.00
37.	शर्टिंग	टेरीकॉ	मिटर	95.00	75.00	75.00	75.00	75.00	75.00	84.67	82.50
38.	केटींग	सुती	मिटर	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00

भांडी:-

39.	पातेले	स्टील	किलो	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00
40.	पातेले	पितळ	--	160.00	160.00	160.00	160.00	160.00	160.00	160.00	160.00

वापरातील संकीर्ण वस्तू:-

41.	हमाम	साबण	1नग	10.50	10.50	10.50	10.50	10.50	10.50	10.50	9.21
42.	धुण्याचा साबण	500	1 नग	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
43.	दुधपेस्ट	कोलगेट	100	24.50	24.50	24.50	24.50	24.50	24.50	23.32	20.01
44.	केशतेल	टाटा हे.ऑ.	100	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
45.	सुपारी	मध्यम	किलो	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	141.67	125.00
46.	विडी	--	25नग	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	2.70
47.	सिगार	क्रिस्टल	10नग	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	6.00

आधार :- जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, उस्मानाबाद

तक्ता क्र. 12.3

कामगारांचे ग्राहक किमतीचे निर्देशांक सन 1999-00.

[पायाभूत वर्ष :-1982 = 100]

केंद्र :- सोलापूर

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

	महिना	वर्ष	अन्न गट	पान, सुपारी तंबाखू इ.	इंधन व दिव्याबत्ती	घर भाडे	रुपड, बिछाने व धातूत्राणे	संकीर्ण	सर्वसाधारण निर्देशांक
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	एप्रिल	1999	439	602	324	528	325	491	439
2.	मे	1999	433	611	324	528	325	491	436
3.	जून	1999	444	611	324	528	325	494	443
4.	जुलै	1999	446	611	324	537	324	494	443
5.	ऑगस्ट	1999	451	635	326	537	310	498	448
6.	सप्टेंबर	1999	458	635	327	537	326	498	454
7.	ऑक्टोबर	1999	467	636	326	537	336	498	460
8.	नोव्हेंबर	1999	465	643	327	537	336	499	459
9.	डिसेंबर	1999	459	645	327	537	336	493	455
10.	जानेवारी	2000	463	640	327	595	337	492	461
11.	फेब्रुवारी	2000	458	629	327	595	337	493	459
12.	मार्च	2000	470	624	328	595	343	504	467
वार्षिक सरासरी			454.42	627	326	569.25	329.33	495.42	452

आधार :- कामगार आरुक्त यांचे कार्यालय, सुबई

तक्ता क्र. 13.1

जिल्हयातील पोलीस अधिकारी/कर्मचा-यांची एकूण संख्या,

1999-2000

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	बाब	संख्या
1	2	3

1. पोलीस अधिकारी/कर्मचा-यांची संख्या:-	
का) पोलीस उप महानिरीक्षक (वर्ग-11)	0
ख) पोलीस आयुक्त	0
ग) अप्पर पोलीस आयुक्त	0
घ) पोलीस उप आयुक्त	0
चा) पोलीस अधिक्षक	1
छ) पोलीस उप अधिक्षक	4
जा) पोलीस निरीक्षक	8
झ) पोलीस उप निरीक्षक	44
टा) पोलीस जमादार	52
ठ) पोलीस हवालदार	231
ड) पोलीस शिपाई	863
ढ) इतर	119

एकूण पोलीस अधिकारी/कर्मचा-यांची संख्या 1322

2. पोलीस ठाणे	11
3. अऊट पोस्ट	14
4. सब पोस्ट	0
5. लॉकअप्स	15
6. पोलीस ठाणे, अऊट पोस्ट व सब पोस्ट आदिंची सोय असलेली गावे व शहरे	31

7. पोलीस दलांचा एकूण खर्च (रु. लाखात) 1513.30

आधार :- जिल्हा पोलीस अधिक्षक, उस्मानाबाद.

जिल्हा : उस्मानाबाद.

अ. क्र.	गुन्हेगारांचे प्रकार	प्रकरणांची संख्या	चौकशी चालू असलेली प्रकरणे	मागील वर्षाची कोर्टात चालू असलेली प्रकरणे	न्यायालयात चौकशीसाठी प्रविष्ट केलेली प्रकरणे	न्यायालयाने काढून टाकलेली, शिक्षा दिलेली, जामीन दिल्यासह निकाली काढलेली प्रकरणे	निर्दोष न्हपून सोडलेली प्रकरणे	दोषी असलेली प्रकरणे	वर्षाचे शेवटी न्यायालयातील प्रलंबीत प्रकरणे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	दखलपत्र गुन्हेगार मदत करणे.	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	दखलपत्र गुन्हेगार बाबत कट करणे.	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्यायाबाबतचे गुन्हे.	126	3	488	130	9	100	27	482
4.	व्यक्तीविषयक गंभीर गुन्हे.	1480	106	4150	1403	45	761	300	4447
5.	व्यक्ती व मालमत्ता विषयक किंवा फक्त मालमत्ताविषयक गंभीर गुन्हे.	242	32	556	129	6	103	14	562
6.	व्यक्तीविषयक किरकोळ गुन्हे.	286	27	931	245	14	168	27	967
7.	मालमत्ताविषयक किरकोळ गुन्हे.	374	46	910	132	18	93	19	912
8.	वर नोंदलेले इंडीयन पिजलकोड खालिल इतर गुन्हे.	96	7	253	94	9	40	11	287
एकूण (1 ते 8)		2604	221	7288	2133	101	1265	398	7657

पुढे चालू ...

तक्रा क्र. 13.2 पुढे चालू.

जिल्ह्यातील गुन्ह्या संबंधीची आकडेवारी, सन 1999-00.

जिल्हा : उस्मानाबाद.

अ. क्र.	गुन्ह्यांचे प्रकार	प्रकरणांची संख्या	चौकशी चालू असलेली प्रकरणे	मागील वर्षाची कोर्टात चालू असलेली प्रकरणे	न्यायालयात चौकशीसाठी प्रविष्ट केलेली प्रकरणे	न्यायालयाने काढून टाकलेली, शिक्षा दिलेली, जामीन दिल्यासह निकाली काढलेली प्रकरणे	निर्दोष म्हणून सोडलेली प्रकरणे	दोषी असलेली प्रकरणे	वर्षाचे शेवटी न्यायालयातील प्रलंबीत प्रकरणे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

9. वर नमूद न केलेले इतर गुन्हे.

काविशेष किंवा स्थानिक कायद्याखालील दखलपात्र ठरलेले गुन्हे.

ख. बी. एच. ओ. आर. 1947 या कायद्याखालील गुन्हे.

एकूण [9 (क+ख)] 1962 391 6116 2079 474 1253 198 6278

एकूण 1 ते 8 व 9 [क+ख] :- 4566 612 13404 4212 575 2518 596 13927

आधार:- जिल्हा पोलीस अधीक्षक, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र.13.3

जुलैमास दाखल केलेले गुन्हेगार, सन 1999-2000.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	बाब	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5

1. रेल्वे अधिनियम.	-	-	-
2. सुंबई पोलिस अधिनियम.	4	-	4
3. सुंबई दारुबंदी अधिनियम.	10	3	13
4. क्रिमीनल प्रोसीजर कोड अधिनियम.	-	-	-
5. घरफोडी आणि चोरी.	21	2	23
6. खोटे दस्तऐवज व फसवणूक.	3	-	3
7. खून.	45	3	48
8. डाके आणि दरोडे.	8	-	8
9. हत्या व दुष्सापत करणे.	3	-	3
10. फुस लावून पळविणे व बलात्कार.	10	-	10
11. लष्करी गुन्हे.	-	-	-
12. इतर.	101	1	102

एकूण:- 205 9 214

आधार :- जिल्हा पोलीस अधिक्षक, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र.13.4

तरंगमात डाखल केलेल्या रुग्णगाराचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक

यात्रेनुसार वर्गीकरण, सन 1999-00.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	वर्ग	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5

1.	18 वर्षाखालील.			
1.11	अशिक्षित.	5	1	6
1.21	अशिक्षित फक्त वाचता घेणारे.	6	2	8
1.31	वाचता व लिहिता घेणारे.	25	1	26
2.	18 ते 21 वर्षे.			
2.11	अशिक्षित.	15	1	16
2.21	अशिक्षित फक्त वाचता घेणारे.	2	-	2
2.31	वाचता व लिहिता घेणारे.	26	1	27
3.	22 ते 30 वर्षे.			
3.11	अशिक्षित.	3	-	3
3.21	अशिक्षित फक्त वाचता घेणारे.	4	-	4
3.31	वाचता व लिहिता घेणारे.	41	1	42
4.	31 ते 40 वर्षे.			
4.11	अशिक्षित.	1	-	1
4.21	अशिक्षित फक्त वाचता घेणारे.	7	-	7
4.31	वाचता व लिहिता घेणारे.	21	-	21
5.	41 ते 60 वर्षे.			
5.11	अशिक्षित.	2	-	2
5.21	अशिक्षित फक्त वाचता घेणारे.	3	1	4
5.31	वाचता व लिहिता घेणारे.	44	1	45
7.	एकूण.			
7.11	अशिक्षित.	36	2	38
7.21	अशिक्षित फक्त वाचता घेणारे.	22	3	25
7.31	वाचता व लिहिता घेणारे.	157	4	161

आधार:- आधेक्षक, जिल्हा कारागृह, उस्मानाबाद.

(200)

तक्ता क्र. 13.5

दिवानी व फौजदारी न्यायालयात निकालात काढलेली कामे/प्रकरणे,

सन 1999

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

दिवानी				फौजदारी			
मूळ		अपील		मूळ		अपील	
नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण
1	2	3	4	5	6	7	8
2235	1684	391	144	12406	-	61	969

टिप : मूळ फौजदारी नियमित 12406 प्रकरणापैकी 4473 प्रकरणे जिल्हा दंडाधिकारी व कार्यकारी दंडाधिकारी यांनी निकाली काढली आहेत.

आधार : जिल्हा व सत्र न्यायाधिश, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र. 14.1

जिल्ह्यातील बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकांची संख्या, ठेवी व कर्जे.

सन 31 - 3 - 2000.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	तहसील	बँकांची कार्यालये असलेली गांवे व शहरे	बँकेतील कर्मचा-यांची संख्या	वर्गी-कृत बँका	वर्गीकृत बँकांची शाखा, कार्यालये	वर्गीकृत बँकांच्या ठेवी [रु. लाखात]	वर्गीकृत बँकांच्या जमाऊ रकमा [रु. लाखात]	सहकारी बँका व त्यांच्या शाखा
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	उस्मानाबाद	10	1066	6	16	-	-	4/26
2.	ऊळवा	9	300	4	11	-	-	4/17
3.	उमरगा	17	250	5	20	-	-	4/27
4.	तुळजापूर	8	213	4	11	-	-	4/22
5.	परंडा	5	115	3	7	-	-	3/13
6.	भूम	5	120	3	6	-	-	3/12
जिल्हा बेरीज:-		54	1964	7	71	35503	11005	4/117

- टीप :- 1) बँकेच्या ठेवी व आगाऊ रकमा, तहसीलवार उपलब्ध नसल्यासुद्धा एकूण जिल्हाची आकडेवारी दिलेली आहे.
- 2) वर्गीकृत बँका घामध्ये राष्ट्रीयकृत बँकांचाही समावेश आहे.
- 3) स्तंभ क्रमांक 9 पुढील जिल्हा बेरीज म्हणजे तहसील मधील बँकांच्या संख्येची बेरीज नसून जिल्ह्यातील एकूण बँकांची संख्या आहे.
- आधार :- जिल्हा अग्रणी बँक, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र.14.2

जिल्ह्यातील 31 मार्च 2000 रोजी चालू असलेल्या

संयुक्त भांडवली संस्था

जिल्हा :- उस्मानाबाद

मर्यादित भागभांडवल हमोद्वारे मर्यादित असलेल्या एकूण
असलेल्या संस्था आणि नफ्यासाठी काम न
करणा-या संस्था

सार्वजनिक साजगी सार्वजनिक साजगी

1	2	3	4	5
8	12	-	-	16

आधार:- कंपनी व्यवहार खाते, उद्योग मंत्रालय, भारत सरकार,
नवी दिल्ली.

तक्ता क्र.14.3

उत्तरविलेखी विमापत्रांची संख्या व

विस्थाची रक्कम, सन 1999-2000.

जिल्हा :- उस्मानाबाद

अ.क्र. बाब परिमाण तपशील
1998-99

1	2	3	4
1.	शाखा	संख्या	2
2.	उत्तरविलेखी विमापत्रे	संख्या	16892
3.	व्यपगत विमापत्रे	संख्या	831
4.	विस्थाची रक्कम	संख्या	3092221
5.	व्यपगत विमा रक्कम	संख्या	49407

आधार:- भारतीय जीवन विमा निगम शाखा, उस्मानाबाद, कळंब (203)

तक्ता क्र. 15.1

जिल्ह्यातील चित्रपटगृहाविषयी अकडेवारी, सन 1999-00.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	तहसिल	कायमस्वरुपाची चित्रपटगृहे		फिरती चित्रपट गृहे		विहिडीओ केंद्रे		वसूल केलेला करम-पूक कर [रु. '000*1]
		संख्या	प्रत्येक खेळासाठी असलेली आसनक्षमता	संख्या	प्रत्येक खेळासाठी असलेली आसनक्षमता	संख्या	प्रत्येक खेळासाठी असलेली आसनक्षमता	
1	2	3	4	5	6	7	8	9

1. उस्मानाबाद	2	1162	1	480	10	560	972	
2. कळंब	-	-	-	495	6	290	225	
3. उमरगा	5	2415	-	-	11	500	1010.34	
4. तुळजापूर	2	780	-	-	8	440	5.49	
5. परंडा	-	-	-	-	5	360	55	
6. भूम	1	450	-	-	1	70	2.34	
जिल्हा बेरीज :-		10	4807	2	975	41	2610	2270.17

टिप :- कायम स्वरुपाच्या चित्रपट गृहांमध्ये निम कायम (अस्थाई) चित्रपट गृहे आहेत.

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र.15.2

गोळा केलेली अल्पबचत गुंतवणूक व खातेदारांची संख्या,

सन 1998-99 व 1999-2000.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(रु.लाखात)

अ. क्र.	घोषनेचे नाव	सन 1999-00 अखेर खाते- दारांची संख्या	सन 1998-99		सन 1999-00	
			मधील गुंतवणूक		मधील गुंतवणूक	
			ढोबळ	नक्त	ढोबळ	नक्त
1	2	3	4	5	6	7

1.	टपाल बचत खाते.	2724	577.9	(-)343.46	795.93	(+) 161.57
2.	संचित सुदत ठेव.	-	-	-	-	-
3.	पुनरावर्ती ठेव.	32203	1250.06	(+)425.67	1399.57	(+) 550.09
4.	समयबद्ध ठेव.	135	29.78	(+) 4.95	58.87	(+) 26.44
5.	सार्वजनिक भ.नि.निधि स्टेट बँक.	140	119.77	(+)100.34	154.46	(+) 137.33
6.	सार्वजनिक भ.नि.निधि टपाल खाते.	-	6.94	(+) 6.07	6.74	(+) 4.78
7.	राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे. 8 वी मालिका (2 ते 4)	खातेदार नसतात	186.85	(+)122.38	304.38	(+) 235.90
8.	इंदिरा विकास पत्रे.	-- " --	251.00	(+)208.37	31.09	(-) 27.40
9.	किसान विकास पत्रे.	-- " --	622.93	(+)100.96	614.84	(-) 372.79
10.	मासिक प्राप्त्य योजना.	-	633.37	(+) 90.88	190.03	(+) 116.82
11.	रा.ब.घां. -87.	-	-	(-) 4.97	-	(-) 4.43
12.	सामाजिक सुरक्षापत्रे.	-	-	-	-	-
13.	इतर सर्व योजना.	-	-	(-) 2.34	-	(-) 0.40
14.	राष्ट्रीय बचत योजना-1992.	05	0.47	(-) 3.15	0.76	(-) 5.47

एकूण :- 3679.07 (+) 707.7 3556.67 (+) 822.44

जिल्ह्यातील अल्पबचतीचे लक्ष रुपये 800.00 लाख.

आधार :- सहायक संचालक, अल्पबचत, जिल्हाधिकारी कार्यालय उस्मानाबाद.

तक्ता क्र. 15.3

तहसीलनिहाय गोळा केलेला जमीन महसूल, सन 1999-2000

जिल्हा :- उस्मानाबाद

(रु.हजारात)

अ. क्र.	तहसील	घालू वर्षाची जमीन महसूलीची एकत्रित मागणी (पूर्वीची जमा रक्कम सोडून)	एकत्रित जमीन महसूलाची धकबाकी (अधिकृत व अनाधिकृत)	एकत्रित जमीन महसूलाची एकूण मागणी	सूट	निलंबित वसुली	वसुली पात्र	प्रत्यक्ष वसुली	जमीन महसूल देणा-या खातेदारांची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

1.	उस्मानाबाद	22.29	31.85	54.14	0	0	54.14	37.79	44933
2.	कळंब	35.00	12.45	37.45	0	0	37.45	31.60	49542
3.	उमरगा	18.28	14.88	33.16	0	0	33.16	27.77	37188
4.	तुळजापूर	23.78	24.75	48.45	0	0	48.45	26.89	6405
5.	परंदा	12.93	6.09	19.02	0	0	19.02	19.02	42200
6.	भूम	11.42	4.87	16.29	0	0	16.29	15.98	32768
7.	लोहारा	12.97	3.81	16.78	0	0	16.78	14.90	7268
8.	बाशी	17.98	16.65	34.63	0	0	34.63	14.23	9137

जिल्हा एकूण:- 144.57 115.35 259.92 0 0 259.92 189.18 229361

आधार:- जिल्हाधिकारी कार्यालय, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र. 15.4

सुद्धमालये आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे
आणि नियतकालिके, 31.3.2000 या दिवशी.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	तहसील	सुद्ध- माल- यांची संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके									
			दैनिक					साप्ताहिक				
			मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

1. उस्मानाबाद.	42	15	0	0	0	15	23	0	0	0	23
2. कळंब	10	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1
3. उमासगा	8	1	0	0	0	1	3	0	0	0	3
4. तुळजापूर	11	1	0	0	0	1	3	0	0	0	3
5. परंडा	5	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
6. भूम	6	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
जिल्हा एकूण:-	82	18	0	0	0	18	32	0	0	0	32

.....सुद्धे चालू .....

तक्ता क्र. 15.4 पुढे चालू...

सुद्धपालये आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे

आणि नियतकालिके, 31.3.2000 या दिवशी.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	तहसील	सुद्ध-पाल-यांची संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके									
			प्राक्षिक					मासिक				
			मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण
1	2	3	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23

1. उस्मानाबाद	42	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. कळंब	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. उमरगा	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. तुळजापूर	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. परंडा	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. भूम	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण:-	82	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

आधार:- 1. जिल्हा माहिती अधिकारी, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र. 15.5

स्वस्त धान्य दुकानांना सुवििलले तांदूळ, गहू व साखर,

सन 1999-00.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(आकडे "00" टनामध्ये)

तांदूळ			गहू			साखर			निध्मीत स्वस्त धान्य वाटप दुकाने (संख्या)
जिल्हा मुख्यालय	जिल्ह्या-तील इतर ठिकाणी	एकूण [1+2]	जिल्हा मुख्यालय	जिल्ह्या-तील इतर ठिकाणी	एकूण [4+5]	जिल्हा मुख्यालय	जिल्ह्या-तील इतर ठिकाणी	एकूण [7+8]	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1490	7510	9000	4190	19840	24030	2115	5911	8026	1003

तक्ता क्र. 15.6

जिल्ह्यातील मागणी व वसुली केलेले धान्य.

सन 1999 - 00 .

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(आकडे "00" म. टनामध्ये)

मागणी	लेव्ही						मागणीशी वसुलीची टक्केवारी
	सर्व एकूण धान्याची मागणी	तांदूळ	गहू	ज्वारी	बाजरी	इतर	
1	2	3	4	5	6	7	8
0	0	0	0	0	0	0	0

टिप: 1. शासनाने 1975-76 पासून लेव्ही वसुली बंद केली असल्यामुळे वसुलीचा प्रश्न उद्भवत नाही.

आधार :- जिल्हा मुख्यालय अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र. 15.7

जिल्ह्यातील 1999 मधिल लोकसभा व 1999 मधिल विधानसभा

निवडणूक संबंधी आकडेवारी.

जिल्हा:- उस्मानाबाद

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	मतदार संघाचे नाव	एकूण मतदारांची संख्या	मतदान केलेल्या मतदारांची संख्या			मतदानाची टक्केवारी	पक्षनिहाय मते मिळालेल्यांची संख्या				
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण		काँग्रेस आय	राष्ट्रवादी काँग्रेस	शिव सेना	जनता पार्टी	भारतीय जनता पार्टी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

लोकसभा निवडणूक:- 1999

1. उस्मानाबाद	937	357	310	667	70.74	167	153	252	-	-
---------------	-----	-----	-----	-----	-------	-----	-----	-----	---	---

लोकसभा एकूण :-	937	357	310	667	70.74	167	153	252	-	-
----------------	-----	-----	-----	-----	-------	-----	-----	-----	---	---

विधानसभा निवडणूक :- 1999

1. उस्मानाबाद	187	69	58	127	67.91	39	56	26	-	-
---------------	-----	----	----	-----	-------	----	----	----	---	---

2. कळंब	154	56	47	103	66.88	15	-	38	-	-
---------	-----	----	----	-----	-------	----	---	----	---	---

3. उमरगा	173	65	61	126	73.19	56	18	43	-	-
----------	-----	----	----	-----	-------	----	----	----	---	---

4. तुळजापूर	147	53	48	101	68.71	30	26	10	-	-
-------------	-----	----	----	-----	-------	----	----	----	---	---

5. परंडा - भूम	164	65	57	112	68.29	9	19	27	-	-
----------------	-----	----	----	-----	-------	---	----	----	---	---

विधानसभा एकूण	825	308	271	569	68.97	149	117	144	-	-
---------------	-----	-----	-----	-----	-------	-----	-----	-----	---	---

पुढे चालू.....

नक्शा क्र. 15.7 जुड़वाळू ..

जिल्हातील 1999 माधिल लोकसभा व 1999 माधिल विधानसभा

निवडणूक संबंधी आकडेवारी.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	मतदार संघाचे नाव	पक्ष निहाय मते मिळालेल्यांची संख्या										
		इ.द.शी	शेतकरी कामगार पक्ष	भा. रि. पा	समाजवादी ज	जनता दल	बहुजन समाज पक्ष	स. जनता	भारतीय माधिल-रीटिज	भारी प. बहू.	हिंदू महा सभा	अपक्ष
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23

लोकसभा निवडणूक:- 1999

1. उस्मानाबाद.	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	16
----------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

लोकसभा एकूण :- - - - - - 5 - - - - 16

विधानसभा निवडणूक :- 1999

1. उस्मानाबाद.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
2. कुळंब	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13
3. उमरगा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
4. तुळजापूर	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17
5. पारंडा - भूम	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	17

विधानसभा एकूण :- 28 - - - - 2 - - - - 50

टिप: १ आकडे हजारात केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

स्थान: जिल्हा निर्वाचन अधिकारी, उस्मानाबाद

तक्ता क्रमांक 15.8

जिल्हातील 31.3.2000 रोजीची अधिकारी व प्रवासी घांचेसाठी असलेल्या

विश्रामगृहांची तालुकानिहाय यादी.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र	तहसील	विश्रामगृहाचे नांव व पत्ता	कक्षांची संख्या
1	2	3	4

1. उस्मानाबाद.	1 सार्वजनिक बांधकाम विभाग विश्रामगृह, पोलिस अधिक्षक घांच्या कार्यालयासमोर, उस्मानाबाद.	22
	2 सार्वजनिक बांधकाम विभाग विश्रामगृह, ढोकी, तालुका उस्मानाबाद. ढोकी बसस्टँड जवळ.	4
	3 पाटबंधारे विभाग, विश्रामगृह, उस्मानाबाद. सिंचन भवन जवळ, उस्मानाबाद.	8
	4 वन विश्रामगृह, घेडशी, ता. उस्मानाबाद.	2
	5 जिल्हा परिषद, विश्रामगृह डॉ. अंबेडकर घांच्या पुतळ्याजवळ, उस्मानाबाद. (बंद आहे)	4
	6 सार्वजनिक बांधकाम विभाग विश्रामगृह, अति महत्वाच्या व्यक्तींसाठीचे विश्रामधाम, सिंगोली गावाजवळ, उस्मानाबाद.	6
	7 सार्वजनिक बांधकाम विभाग विश्रामगृह, घेडशी, ता. उस्मानाबाद.	2
	8 महाराष्ट्र राज्य विधूत मंडळाचे विश्रामगृह, शेकापूर रोड, उस्मानाबाद.	5
2. कळंब	1 सार्वजनिक बांधकाम विभाग विश्रामगृह, दिवाणी कोर्टाजवळ, कळंब.	2
	2 सार्वजनिक बांधकाम विभाग विश्रामगृह, घेरमाळा, बस स्टँडच्या समोर, ता. कळंब.	2
	3 वन विश्रामगृह, वडगाव जहागिर, ता. कळंब	1

पुढे चालू ..

अ.क्र	तहसील	विश्रामगृहाचे नाव व पत्ता	कक्षांची संख्या
1	2	3	4

3 उमरगा	1 पाटबंधारे विभाग, विश्रामगृह सिंचन वसाहत उमरगा		2
	2 सार्वजनिक बांधकाम विभाग विश्रामगृह, पंचायत समिती समोर, उमरगा		8
	3 सार्वजनिक बांधकाम विभाग विश्रामगृह, डाळींब, ता. उमरगा		2
4 तुळजापूर	1 सार्वजनिक बांधकाम विभाग विश्रामगृह, एस.टी.स्टँड जवळ, तुळजापूर		8
	2 सार्वजनिक बांधकाम विभाग विश्रामगृह, नळदुर्ग.		4
	3 सार्वजनिक बांधकाम विभाग विश्रामगृह, पापनाशीनी मंदिराजवळ, तुळजापूर		6
	4 महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, प्रवासी बंगला, तुळजापूर.		8
5 परंडा	1 सार्वजनिक बांधकाम विभाग विश्रामगृह, परंडा.		4
6 भूम	1 जिल्हा परिषद, विश्रामगृह, भूम.		2
	2 सार्वजनिक बांधकाम विभाग, विश्रामगृह, कॉलेजसमोर, भूम.		2
	3 पाटबंधारे विभाग, विश्रामगृह, सिंचन वसाहत, भूम.		2

आधार : कार्यकारी अभियंता, बांधकाम, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद.

2) कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विभाग, उस्मानाबाद.

3) उपविभागीय वन्यधिकारी, उस्मानाबाद.

4) कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, उस्मानाबाद.

5) महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, तुळजापूर.

6) कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत महामंडळ, उस्मानाबाद.

जिवडक निर्देशांकाचे कल, 1998 - 99

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960	1970	1980	1990	1997	1998	1999
			-61	-71	-81	-71	-98	-99	-00
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

11. क्षेत्रफळ व लोकसंख्या:- (1961, 1971, 1981 व 1991)

1. क्षेत्रफळ	चौकिमी	7369.5	7369.5	7512.4	7512.4	0	0	0
2. एकूण लोकसंख्या	संख्या*000	711	910	1030	1276	0	0	0
3. लोकसंख्येची घनता		97	124	137	170	0	0	0
दर चौ.कि.मी.क्षेत्रातील लोकसंख्या								
4. शेतकरी व एकूण शेतमजूर	टक्केवारी	87.10	86.12	83.82	81.60	0	0	0
सांची एकूण काम करणा- -यांशी टक्केवारी								

				अस्था		स्थायी			
				94-95	95-96	95-96	95-96		
121	कृषी व मिचन:-			3					
1.	जंगलाखालील क्षेत्र	हेक्टर*00	12	12	10	41	41	24	40
2.	लागवडीलायक क्षेत्र	-	7160	7100	6950	6740	7193	7151	7231
3.	प्रत्येक कृषी काम करणा-या मागे शेतमजूर व शेतकरी लागवडी घोष्य क्षेत्र	हेक्टर	4.55	2.62	4.28	1.56	1.67	1.66	1.66
4.	एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हेक्टर*00	554	592	639	7521	6587	6625	7379
	का अन्नधान्याखालील क्षेत्र	-	4160	4300	5160	4630	3980	3459	5117
	का उसाखालील क्षेत्र	-	40	50	100	15	143	199	170
	का भुईमूगाखालील क्षेत्र	-	630	670	150	25	137	167	195
	का कापसाखालील क्षेत्र	-	50	270	3	3	-	-	1
5.	जिवडक पिकाखालील क्षेत्र	-	5340	5480	5580	5985	5923	5970	5924
6.	प्रत्येक कृषी काम करणा-या मागे शेतकरी व शेतमजूर पारलेले जिवडक क्षेत्र	हेक्टर	1.70	2.03	1.66	1.35	1.36	1.38	1.37
7.	एकायक्षा अधिकवेळा पारलेल्या क्षेत्राची जिवडक पारलेल्या क्षेत्राशी टक्केवारी	टक्केवारी	3.70	6.14	14.65	25.65	11.04	10.96	24.54

तबला क्र. 15.9 मुड चालू ...

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1968	1970	1980	1990	1997	1998	1999
			-61	-71	-81	-91	-93	-97	-80
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

3.	सिंचनाखालील एकूण क्षेत्र. हेक्टर*00*		420	640	730	1470	2747	3071	1187
9.	एकूण सिंचनाखालील क्षेत्राची टक्केवारी एकूण पिकाखालील क्षेत्राशी टक्केवारी.						94-95	95-96	95-96
			7.65	11.61	11.40	19.50	42.05	46.33	16.05
10.	निव्वळ सिंचन क्षेत्र. हेक्टर*00*		360	600	670	1110	591	615	990
11.	कालव्याहारे सिंचित क्षेत्र.	-	30	60	210	230	189	197	261
12.	विहिरीद्वारे सिंचित क्षेत्र.	-	340	530	460	880	402	418	729
13.	इतर साधनाने सिंचित क्षेत्र.	-	10	उ.जा.	0	0	0	0	0
14.	सिंचनाखालील क्षेत्र.								
	का अन्नधान्ये.	हेक्टर*00*	330	490	530	800	2202	2529	702
	ख उच्च.	-	40	50	100	150	118	137	170
	ग. भुईमूग.	-	0.019	0.395	30	80	41	20	28
	घ. कापूस.	-	0.22	0.031	0.007	0	0	0	0
	च. फळे व भाजीपाला.	-	उ.जा.	उ.जा.	उ.जा.	61	58	52	45
15.	जुद्धसंधारणाची कामे:-								
	का बांधणीधरित कलेली जमीन हेक्टर*00*	अ	उ.जा.	उ.जा.	उ.जा.	उ.जा.	उ.जा.	उ.जा.	उ.जा.
	ख मजशीखालील क्षेत्र.	-	0	0	0	0	0	0	0
	ग. सुनःप्राप्त करणे क्षेत्र.	-	0	0	0	0	0	0	0
16.	कृषि अवजारे:-								
			1961	1966	1972	1982	1992 *	* 1997	
1.	का लाकडी नांगर.	संख्या 000	31	2	4	6	9	0	6
	ख लोखंडी नांगर	-	01	12	15	19	23	0	27
2.	सिंचनाकरिता तलाव	संख्या	3720	4371	3599	4652	3008	0	4
	अलमार पंप.								
3.	सिंचनाकरिता विद्युत पंप	-	57	943	5435	13849	29466	0	35
4.	उहाचे चक्र.	-							
	का झरतीवर चालणारे.	-	782	480	367	596	471	0	1
	ख. बैलाच्या मदतीने चालणारे	-	918	782	119	113	78	0	0

तक्ता क्र. 15.9 पुढे चालू ..

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960	1970	1980	1990	1997	1998	1999
			-61	-71	-81	-91	-98	-99	-00
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

15) पशुधन:-

1. एकूण पशुधन.	संख्या*000	1286	563	588	662	852	0	933	
							94-95	95-96	1997
2. प्रत्येक बैलजोडीमागे लागवड केलेले निव्वळ क्षेत्र.	हेक्टर	6.46	7.24	7.56	8.12	7.53	7.64	7.73	
3. दुभत्या माघी	संख्या*000 उ.ना.	86	102	93	48	48	24		
4. दुभत्या म्हशी	उ.ना.	46	79	58	45	45	53		
5. शेळ्या/मेंढ्या	उ.ना.	249	240	298	281	281	343		
		1961	1966	1972	1982	1992			
6. कॉंबड्या व तत्सम पक्षी.	संख्या 000	2775	101	143	177	308	0	559	

16) मत्स्य व्यवसाय:-

1. समुद्रातील मत्स्य उत्पादन.	मे.ट.*000	0	0	0	0	0	0	0
2. गोड्या पाण्यातील मत्स्य ऊ. मे.टन		0	0	0	1	7	865	1050
3. मत्स्य व्यवसायाच्या सहकारी संस्था संस्था.		0	5	17	40	52	60	55

17) नोंदणीकृत कारखाने व कर्मचारी:-

		1961	1966	1970	1990	1997	1998	1999
1. चालू कारखाने.	संख्या	20	21	20	28	51	41	40
2. कामगारांची दै.स.उपस्थिती.	--	1055	824	1765	2258	3350	3474	2876
3. दर लाख लोकसंख्येमागे नोंद केलेल्या कामगारांची संख्या.	--	71	56	93	219	262	239	195

18) विधुत:-

1. विधुत निर्माती (दशलक्ष कि. वॅ./तासा)		0	0	0	0	0	0	0
2. वापरलेली वीज.	--	0.4	2.8	13.4	369.1	267.5	238.1	473.9
3. विधुतीकरण झालेली शहरे.	संख्या	4	13	13	8	8	8	8
4. विधुतीकरण झालेली गावे.	--	-	428	1242	712	722	722	722

19) सहकार:-

1. संस्था.								
का शेती पतसंस्था.	संख्या	1222	976	965	456	459	459	459
खा बिगर शेती पतसंस्था.	--	51	194	676	587	281	308	317

अ. क्र.	वाच	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960	1970	1980	1990	1997	1998	1999
			-61	-71	-81	-91	-98	-99	-00
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

गा बिगर शेती पतसंस्था व इतर संस्था.	--	176	297	896	752	1449	1691	1836	1853
2. सभासद.									
का शेती पतसंस्था.	संख्या हजारात	124	196	उ.ना.	253	258	261	263	
खा बिगर शेती पतसंस्था.	--	9	45	उ.ना.	34	118	127	136	
गा बिगर शेती पतसंस्था व इतर संस्था.	--	12	28	उ.ना.	76	99	99	95	
3. खेळते भांडवल.									
का शेती पतसंस्था.	रु.लाखात	31	3343	उ.ना.	36951	48732	20649		
खा बिगर शेती पतसंस्था.	--	30	744	उ.ना.	20969	30116	31567		
गा बिगर शेती पतसंस्था व इतर संस्था.	--	15	285	उ.ना.	27433	27433	39317		
4. दिलेली कर्जे.									
का शेती पतसंस्था.	रु.लाखात	251	556	उ.ना.	28504	48509	12884		
खा बिगर शेती पतसंस्था.	--	0.27	12	उ.ना.	36809	44615	56344	5692	
गा बिगर शेती पतसंस्था व इतर संस्था.	--	0.86	20	उ.ना.	17832	17832	579		

(10) शिक्षण:-

जुना उस्मानाबाद जिल्हा - नविन उस्मानाबाद जिल्हा

		96-97	97-98	98-99
1. प्राथमिक.				
का संस्था.	संख्या.	1224	1440	1739
खा विद्यार्थी.	संख्या*000	103	195	291
गा शिक्षक.	संख्या*000	3	7	8
जा प्रति शिक्षक विद्यार्थी.	संख्या	34	28	35
2. माध्यमिक व उच्च माध्यमिक.				
का संस्था.	संख्या.	64	228	274
खा विद्यार्थी.	संख्या*000	20	80	114
गा शिक्षक.	संख्या*000	1	3	4
जा प्रति शिक्षक विद्यार्थी.	संख्या	20	27	29
3. महाविद्यालयीन.				
का संस्था.	संख्या.	4	12	18

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960	1970	1980	1990	1997	1998	1999
			-61	-71	-81	-91	-98	-99	-00
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

खा विधार्थी.	संख्या	अ	7	13	12	17	16	20	
गा शिक्षक.	संख्या	अ	अ	13	अ	1	1	1	
घा प्रति शिक्षक विधार्थी.	संख्या	उ.ना. उ.ना.	13	उ.ना.	30	20	32		
4. साक्षरतेची टक्केवारी.	जुना उबाद जिल्हा- नविन उबाद जिल्हा.								
का पुरुष.	टक्केवारी		27.52	39.44	49.18	68.39	0	0	0
खा स्त्रिया.	--		6.83	14.83	22.32	39.16	0	0	0
गा एकूण.	--		17.95	27.47	36.83	54.27	0	0	0

(11) वैधकीय व आोग्य सेवा:- जुना उबाद जिल्हा- नविन उस्मानाबाद जिल्हा

		1991	1971	1981	1990	1997	1998	1999
1. दवाखाने.	संख्या	14	32	33	11	14	14	14
2. रुग्णालये.	--	2	3	1	8	8	8	8
3. प्रा. आ. केंद्रे.	उ.ना.	15	35	41	45	45	46	
4. खाटा.	--	250	354	610	722	869	869	878
5. दर लाख लोकसंख्येमागे खाटा.	--	21	18	37	70	68	48	48
6. उपचार केलेले रुग्ण.								
का बाह्य रुग्ण.	संख्या	70	76	125	849	506	517	483
खा अंतर रुग्ण.	--	4	7	6	122	62	54	62
7. जन्माचा दर.	दर हजार	20.51	27.50	12.22	14.97	16.09	16.32	15.22
8. मृत्यू दर.	--	8.75	9.30	3.69	4.14	21.47	5.11	3.60

(12) वाहतूक व दळणवळण:-

1. रस्ते लांबी (न.पा. वगळून)	कि.मी.	471	1723	5347	4143	4555	4784	5194
2. दर 100 चौ.कि.मी. क्षेत्रामागे स्थायी लांबी इन्फ्रा. रस्ते वगळून	--	3.30	12.08	37.88	54.73	60.63	63.68	59.11
3. स्थायी लांबी, दर लाख लोकसंख्येमागे.	--	31.87	98.87	281.87	402.23	356.97	374.95	372.25
4. एकूण रेल्वेमार्गाची लांबी	कि.मी.	118	118	118	30	30	30	30
5. डाक कार्यालय.	संख्या	365	416	499	276	272	287	281
6. तार कार्यालय	संख्या	6	27	97	100	2	2	3

तक्ता क्र. 15.9 पुढे चालू ..

अ. क्र.	बाद	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960	1970	1980	1990	1997	1998	1999
			-61	-71	-81	-91	-98	-99	-100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

[13] स्थानिक स्वराज्य संस्था:-

1. पंचायत समिती.	संख्या	11	11	11	6	6	6	6
2. ग्रामपंचायत.	--	978	1040	1068	541	613	613	616
3. नगरपालिका.	--	13	13	13	8	8	8	8
4. कटक मंडळे.	--	0	0	0	0	0	0	0
5. महानगरपालिका.	--	0	0	0	0	0	0	0

जुना उबाद जिल्हा-नविन उबाद जिल्हा

[14] संकिर्ण:बँक शाखा(सर्व बँका) संख्या	17	74	176	69	181	190	185
---	----	----	-----	----	-----	-----	-----

टिप : 1) अ= आकडे दिलेल्या परिमाणाच्या निम्न्यापेक्षा कमी आहेत. 2) लोकसंख्येची निगडीत असलेल्या निर्देशांकासाठी 1991 ची लोकसंख्या विचारात घेतलेली आहे.

3) उ.ना. = उपलब्ध नाही.

आधार :- जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, उस्मानाबाद.